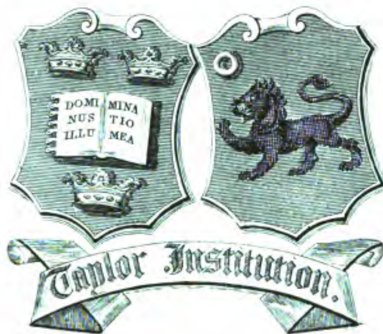

DOMI NUS ILLU MINA TIO MEA
Taylor Institution.

DIKTER

AF

JOHAN LUDVIG RUNEBERG.

Första Delen.

HELSINGFORS,

FINSKA LITTERATUR-SÄLLSKAPETS TRYCKERI, 1851.

Imprimatur: *G. F. Aminoff.*

Innehåll:

TILL FRANZÉN.

Höjde du då ren för sista gången
Här en älskad röst,
Du, som lärkan lik flög bort med sången
Undan storm och höst?

Skall det land, som såg din morgons blomma,
Såg din middags guld,
Icke äfven se din afton komma
Solbelyst och huld?

Glömmer du i Sveas blomsterdalar
Fosterlandets skog,
Och vid sångerna af näktergalar
Huru Vakan slog?

2

Sen du for från oss har redan mången
Vinter setts förgå;
Men fast våren kom och fågelsången,
Kom ej du ändå.

Ack, i dina fordna lunder drömde
Natten lika ljuf,
Och den minsta blommas öga gömde
Samma dagg ännu;

Som när fordom säll du gick på stranden,
Der din hemelf flöt,
Tänkte visor, såg på midnattsbranden,
Eller blommor bröt.

När kring samma nejd det åter våras
Och dess prakt slår ut,
Vore det ej ljuft ännu att tåras,
Der du sjöng förut?

Ja, fast Uhlås gamla borg föröddes,
Fast du finner blott
Sörjande ruiner, der du föddes,
Der din boning stått;

Vore ju dock kärt att gå och minnas,
Hvar det fordom var,
Hyddans ställe och den sångarinnas,
Som dess flaggstång bar.

Vinden gnyr i Auras lärosalar;
Kom dock dit också!
Mången hugkomst der ur askan talar
Till ditt bröst ändå!

Kom tillbaka till ett land, som famnar,
Ack, så gerna dig!
Hvar som helst i våra skär du hamnar,
Blombeströs din stig.

Som en saknad vårdag skola tjällen
Helsa dig igen,
Och hvart echo i de gråa fjällen
Som en barndomsvän.

DEN GAMLES HEMKOMST.

Flyttfogeln lik, som efter vinterns dar besöker
Sin insjö och sitt bo,
Jag kommer nu till dig, min fosterdal, och söker
Min flydda barndoms ro;

Sen många haf mig skiljt ifrån den kära stranden,
Och många kulna år,
Sen mången fröjd jag njutit i de fjerran landen,
Och gråtit mången tår.

Här är jag nu tillbaka. — Himmel! der står tjället,
Som förr min vagga bar;
Der ser jag sundet, fjärden, lunderna och fjället,
Min verld i fordna dar.

Allt är som förr: i samma gröna skrud stå träden,
Med samma kronor på,
Och luftens rymder skalla än af kända qväden,
Och skogens likaså.

Och böljan leker än med Neckens blomsterskara,
Som förr så lätt och ljuf,
Och från de dunkla holmarna hörs echo svara
Ungdomligt gladt ännu.

Allt är som förr, men jag är icke mer densamma,
Du glada fosterdal!
Min lust har slocknat längesen, som kindens flamma,
Och pulsen klappar sval.

Jag vet ej mer att skatta allt hvad skönt du äger,
Och allt hvad skönt du ger.
Ack! hvad din bäck mig hviskar, hvad din blomma säger,
Förstår jag icke mer.

Dödt är mitt öra för de Gudars harposträngar,
Som spelte ur din våg;
Och Elfvorna, som dansade på fält och ängar,
Jag mer ej återsåg.

Jag gick likväl så rik, så rik, från dig, o hydda,
Och så förhoppningsfull!

Mig följde känslor, i din helga skugga grydda,
Som låfte dar af gull.

Mig följde dina underfulla vårars minne,
Och dina nejders frid;
Och dina goda andar, burna i mitt sinne,
Ifrån min första tid.

Och nu, hvad för jag åter från den vida verlden?
En hjessa tung af snö,
Ett hjerta sjukt af lidelserna, mätt af flärden,
Och längtande att dö.

Jag fordrar då ej mer, hvad jag förlorat, åter
Af dig, du hulda mor!
En graf du blott mig unne, der din källa gråter
Och der din poppel gror.

Så får jag drömma vid din lugna barm och njuta
Din trogna hägnad än,
Och lefva i de blommor, ur min aska skjuta,
Ett oskuldslif igen.

DET ÄDLAS SEGER.

För det ädla, bröder, skall min lyra stämmas.
Hur det ädla segrar, fast dess framsteg hämmas,
Hur det trotsar ondskan, hur det kufvar makter,
Läre du verlden, min heliga sång!

Den förblödde trösta, om han slutat hoppas,
Säg den böjde slafven att hans frihet knoppas,
Och för härjarns härar, och för våldets vakter
Tolka att hämnaren nalkas en gång!

Se, med stjernprydd mantel går den fräcke bofven
I en prakt, som föddes af de dolda rofven:
Och af häpnad tiger den förskräckta lagen,
Trampad i stoft, der den väldige gick.

Men han möter dygden med dess lugna panna,
Och han ser dess öga på sitt öga stanna,
Och han står besegrad, — och af blygsel slagen
Sjunker till jorden hans skyggande blick.

Se det gamla lejon, som en nejd föröder;
Der en hjord förskingras, der ett offer blöder,
Är det stolt i känslan af sitt herravälde,
Tryggt af sin styrkas omätliga skatt.

Men det märker herden, som till hjelp vill ila,
Ser en högre stämpel på hans anlet hvila,
Och med kufvad stolthet, sen sitt rof det fällde,
Flyr det att gömmas af skogarnes natt.

Men med svärd till spira och med blod till krona,
Bland förtärda likar ses tyrannen throna;
Och hans lag är mörker, hans befallning boja,
Död och förfäran hans sänningebud.

Och med bortglömd adel, med förgäten ära
Till hans fötter slafvar sina rökverk bära;
Och af lejda skaror, som kring borgen stoja,
Ropas han jublande ut som en Gud.

Såsom kung står brottet, och det goda dväljes;
Sanningen förtrampas, menskligheten säljes,
Och den höga tanken blir en dvergvext blomma,
Dignande under förrädarens hand.

Då naturen suckar, då dess tempel skändas,
Då dess helga dagar till en natt förvändas,
Hvar är hämnarn, bröder? när skall hjelpen komma,
Bringande frid öfver sköflade land?

Se, af våld ej krossadt och ej skrämdt af glafvar
Hvilar än det Ädla mellan blod och grafvar,
Och till Gudabarnet stiga englar neder,
Ammande slumrarn med frihet och ljus.

Men hans styrka växer under milda händer,
Och hans tankes gnista sig till flamma tänder,
Och han öppnar ögat, och han skådar eder,
Slafvar, tyranner, ruiner och grus!

Se, då flyr hans dvala och hans vrede glöder,
Och hans hjerta ropar om förtryckta bröder,
Och han slår på skölden, och han svär att fira
Ljusets triumph med en frälsad natur.

Och med kraft och värma han sin väg beträder,
Och lik dagens stjerna sig i strålar kläder,
Och mot vinternatten kring tyrannens spira
Sänder han glödande pilarnes skur.

Och då faller härjarn, då förjagas natten,
Och en gryning flammar öfver land och vatten,
Och mot morgonglansen af den nya dagen
Skallar den heliga frihetens ord.

Men det ädla stiger öfver glädjens hvimmel,
Och det vidgas stilla till en molnfri himmel,
Och, ej skymfad längre, ej i fjättrar slagen,
Bor i dess famn en välsignande jord.

Och en tid skall komma, då basunen ropar,
Och då rymden samlar sina stjernehopar,
Och åt vanskligheten och åt chaos gärdar
Välden, som fyllde det herrliga blå.

Men fast solar ramla från de fasta grunder,
Och fast jorden flygtar som en suck derunder,
Och fast askan skingras af förgätna verldar,
Lefver och segrar det ädla ändå.

LÄRKAN.

Högre uppsteg dagen,
Glädjen och behagen
Väcktes ur sin långa vinterdvala;
Vårens krans blef bunden,
Göken gol i lunden,
Och kring hyddan flög min kända svala;
Luften ljöd och skogen,
Minsta fogel trogen
Gjöt i stämmor späda hjertats brand.

Allas fröjd jag hörde;
Djupast dock mig rörde
Lärkans ljufva lott i himlarunden:
Varmast sågs den ömma
Om sin kärlek drömma,
Och om sällheten af lifssekunden;
Hvarje ton hon sände,
Der till skyn hon lände,
Tycktes klinga i mitt öra så:

Lycklig den, som inga
Hårda bojor tvinga
Att den fria etherns rymd försaka,
Som, för sången buren,
Ständigt ser naturen
I gestalterne af vår och maka!
Så jag qvädas hörde;
Echo återförde
Mångfördubblad hennes sång till mig.

Blott med solen följa
Öfver land och bölja,
Än till Söderns hem och än till Nordens;
Kyssas först i dalen,
Sen i ethersalen
Sjunga känslans salighet och jordens; —
Hvilken lott du njuter!
Hvilken fröjd du sluter,
Lärka, Lärka, i din lilla barm!

MAJ - SÅNG.

Sköna Maj, välkommen
Till vår bygd igen!
Sköna Maj, välkommen,
Våra lekars vän!
Känslans gudaflamma
Väcktes vid din ljusning,
Jord och skyar stamma
Kärlek och förtjusning;
Sorgen flyr för våren,
Glädje ler ur tåren,
Morgonrodnad ur bekymrens moln.

Blomman låg förkolnad
Under frost och snö,
Höstens bleka vålnad,
Gick hon nöjd att dö;
Vintern, härjarns like,
Som föröder nejden
Och i sköfladt rike
Thronar efter fejden,

Satt med isad glafven,
Segrande på grafven,
Dyster sjelf och mörk och kall som den.

Inga strålar sänktes
På vår morgon ner,
Ingen daggtår skänktes
Nordens afton mer,
Tills, af svanor dragen,
Maj, med blomsterhatten,
Gjöt sitt guld i dagen,
Purpurklädde natten,
Vinterns spira bräckte
Och ur lossadt häkte
Kallade den väna Flora fram.

Nu ur lundens sköte,
Och ur blommans knopp,
Stiga dig till möte
Glada offer opp;
Blott ditt lof de susa,
Dessa rosenhäckar,
Till din ära brusa
Våra silfverbäckar;

Och med tacksam tunga
Tusen fåglar sjunga
Liksom vi: Välkommen, sköna Maj!

FLYTT-FOGLARNE.

J, flygtande gäster på fremmande strand,
När söken J åter ert fädernesland? —
När sippan sig döljer
I fäderne dalen,
Och bäcken besköljer
Den grönskande alen:
Då lyfta de vingen,
Då komma de små,
Väg visar dem ingen
I villande blå,
De hitta ändå.

De finna så säkert den saknade Nord,
Der våren dem väntar med hydda och bord,

Der källornas spenar
De trötta förfriska,
Och vaggande grenar
Om njutningar hviska.
Der hjertat får drömma
Vid nattsolens gång,
Och kärleken glömma
Vid lekar och sång
Att vägen var lång.

De lyckliga glada, de bygga i ro
Bland mossiga tallar sitt fredliga bo;
Och stormarne, krigen,
Bekymren och sorgen,
De känna ej stigen
Till värnlösa borgen,
Der glädjen behöfver
Blott Majdagens brand
Och natten, som söfver
Med rosende hand
De späda ibland.

Du flygtande ande på främmande strand,
När söker du åter ditt fädernesland?

När Palmerna mogna
I fäderneverlden,
Då börjar du, trogna,
Den fröjdfulla färden;
Då lyfter du vingen,
Som fåglarna små,
Väg visar dig ingen
I villande blå,
Du hittar ändå.

VALL-GOSSEN.

Hur skön bland österns skyar
Går dagen opp,
Och fyller fält och byar
Med fröjd och hopp!
Ur skog och lundar skalla
Blott glädjeljud,
Och luftens skaror alla
Lofsjunga Gud;

Och molnen purpurranda
Sin blåa gräns,
Och jordens fägring blanda
Med himmelens.
Men källan står derunder
Så ren och ler,
Och lockar fästets under
I skötet ner. —

Dig, gröna äng, jag söker
Ännu engång,
Der klara bäcken kröker
Sitt muntra språng.
Invid den gamla stammen
Min torfbänk är;
Och getterna och lammen
De trifvas här.

Här, mellan löfvens galler,
Är ljuft att se
Hur morgondaggen faller
På blommorne;
Här är det lätt att höra
De sångers tal,

Dem milda vindar föra
Från dal till dal.

Här är jag van att bida
Mitt hjertas vän;
Här sjöng hon vid min sida
Om kärleken.
O lyssnen, lamm! J kännen
Den huldas röst;
Snart får jag sluta vännen
Mot troget bröst.

När solen börjat blicka
Från fjellets höjd,
Då ser jag ren min flicka,
På kullen röjd;
Då bär hon ren i handen
För mig en krans
Af väpling, som vid stranden
Den skönsta fanns.

Och som jag hade vingar
Jag skyndar dit,
Och snart jag henne bringar

Med lammen hit;
Här sätta vi oss båda
Och kyssas då;
Och skogens dufvor skåda
Med afund på.

Sen sjunger hon naturen;
Och bygden hör
Min gälla pipa, skuren
Af vikens rör.
Och böljans tummel stillas
Vid insjöns strand,
Och andras hjordar villas
Till oss ibland.

Hvad blef ej herden gifvet,
Hvar finns ett namn,
Som målar oskuldslifvet
I dalens famn?
Vår rikedom vi äga
I stillhet der,
Och hjord och blommor säga
Hur stor den är.

Ja, än då nordan ryter
På blommans graf,
Finns ingen il, som bryter
Min glädje af.
Jag söker vintertiden
Mitt låga bo;
Och kärleken och friden
Derinne gro.

Vid varma spiselhallen
Jag sitter glad,
Och hjorden står i stallen
Med gräs och blad.
Jag sjunger blomstersången
I hyddans rund,
Fast sommarn är förgången,
Och blommans stund.

Ty kölden kan väl isa
Min dal och höjd;
Men ej min enkla visa,
Min rena fröjd.
Om stormar gny mot tjället,
Det intet gör,

Blott lugnet bor i stället
Der innanför.

Men våren kommer åter,
Sen vintern flytt,
Och sippans öga gråter
Sin dagg pånytt;
Då går jag ut och vallar
Min hjord igen,
Och echo återskallar
Min stämma än.

Dig, gröna äng, jag söker
Ännu engång,
Der klara bäcken kröker
Sitt muntra språng.
Invid den gamla stammen
Min torfbänk är;
Och getterna och lammen
De trifvas här.

MINA DAGAR.

I dalens skygd, der lärkans toner skalla,
Jag sitter hänryckt vid min flickas sida;
Vid mina fötter källans böljor svalla,
Af blommor kyssta och af fläktar blida.
Jag aldrig nånsin manats ut att strida
Mot dessa töcken, dem vi sorger kalla;
Och ingen annan vet min gömda tufva,
Än vänskapen, min flicka och min drufva.

Jag ler, hon ler, min hulda drömda maka,
Ty inga toma qval vi skapa sjelfva;
Jag sjunger hennes namn, hon mitt tillbaka,
Och lundens löf vid vår förtjusning skälfva;
Och tusen fjärlar blommans kyss försaka,
Att öfver oss en blomsterhimmel hvälfva;
Ack, sköna verld! hur stämmer ej naturen
Med hvarje sällhet, i vårt hjerta buren!

Hvi skulle jag med inre missljud störa
Den harmoni, som herrskar i det hela?

Blott rena toner genom altet spela,
Och rena må mitt echo återföra.
Du, ömma flicka! skall min glädje dela,
När våra samljud klinga i ditt öra,
Och, fastare i mina armar sluten,
Till kyss förbyta lifvet och minuten.

TILL EN FOGEL.

Säg mig, du lilla fogel,
Der mellan almens blad,
Hur kan du ständigt sjunga,
Och ständigt vara glad?
Jag hör din röst hvar morgon,
Jag hör den hvarje qväll,
Men lika ren är stämman
Och tonen lika säll.

Ditt förråd är så ringa,
Din boning är så trång,

Dock ser du mot din hydda
Och sjunger hvarje gång.
Du samlar inga skördar
Och inga kan du så,
Du vet ej morgondagen
Och är så nöjd ändå.

Hur ges det icke mången,
Som gods och håfvor fått,
Som land och riken äger
Och bor i gyllne slott;
Men helsar dock med suckar
Och tårbegjuten blick
Den sol, hvars uppgångstimma
Nu nyss din lofsång fick!

Hur skulle icke menskan
Din ringa lott försmå,
Och hon, den otacksamma
Är mindre nöjd ändå.
Ditt späda hjerta krossa,
Det stode henne fritt;
Dock prisar du ditt öde,
Och hon förbannar sitt.

Hvi blickar hon mot höjden
Så knotande, så kallt?
Hvad ägde hon att fordra,
Då Skaparen gaf allt?
Då jordens glädje ligger
För hennes fötter ner,
Hvi ser hon stolt på slafven,
Och suckar efter mer.

Nej! sjung du, lilla fogel,
Om njutning hvarje gång,
Och aldrig skall jag blanda
En klagan med din sång.
Kom, bygg ditt bo hvar sommar
Invid mitt tjäll ännu,
Och lär mig qväll och morgon
Att vara säll som du.

VÅR - MORGONEN.

Se hur herrlig solen träder
Öfver österns böljor redan,
Och i guld och purpur kläder
Jorden, leende dernedan.
Dimman skingras, kölden flyktar,
Och Naturens dvala lycktar.

Lärkan, nyss på lätta vingar
Buren hit från söderns höjder,
Sjunger, der hon högt sig svingar,
Känslans lopp och vårens fröjder;
Medan, sväfvande mot jorden,
Svaneflocken helsar norden.

Fri och yster dansar vågen
Mellan trädens dunkla stammar;
Ekorn skyndar glad i hågen
Till sin mossbetäckta kammar,
Och der långt i djupa skogen
Kuttrar dufvan, öm och trogen.

Vaggad blidt af morgonfläkten
Grönskar nu på åkern sådden;
Och i hvita vinterdrägten
Springer haren öfver brodden.
Gömd bland buskar under granen
Spänner Jägarn sakta hanen.

Sparsamt närd af lundens kyla
Tindrar der en sjunken drifva,
Medan ljusa björkar skyla
Källans sorl och tufvans vifva;
Och den nyss uppväckte Necken
Rör sin silfversträng i bäcken.

Sköna vår! hur länge rullar
Ej din vagn kring Söderns stränder,
Innan till förgätna kullar,
Till vår Nord du återvänder!
Och, som vår, så tacksam glöder
Ingen barm för dig i söder.

Hör du våra hymner skalla,
Hör du, hvad han tyder, sången:
Att du kommer till oss alla

Såsom friheten till fången;
Att på polens frusna drifva
Finnas hjertan ock att lifva.

Skynda, att åt land och vatten
Väfva nya högtidsskrudar;
Locka fjärlarne ur natten,
Och ur stoftet deras brudar;
Och ur kärleksfulla sinnen
Jaga vinterns kulna minnen!

TILL EN BLOMMA.

Nyss slöt du dvalan; — ögat, ej fängsladt mer,
Än med så hjertlig glädje mot höjden ser,
Der morgonrodnan, af lätta skyar buren,
I famn af purpur sluter sin brud, naturen.

Allt är så tyst i din rund, så stilla än,
Af vällust dö de ilar, som nalkas den,

På gyllne vingar fladdrar den dolda flärden; —
Säg, lilla blomma, hur skön du finner verlden?

Du kan ej ana ännu vid fläktens lek,
Vid fjärilns hviskning och morgondaggens smek,
Hur snart de yra vännernas hyllning slutas,
Hur mången sorgsen tår på din kind skall gjutas.

O, hvarför gaf ej Han med sitt allmagts-Blif
En evig vår åt din oskulds blomsterlif?
Och hvarför får du ej se, så ljuft bedragen,
Mot middagssoln, som mot gryningen af dagen?

Så le, du lilla, än i din oskuld der!
Snart skall du finna, hur svekfull våren är,
Och tänka rörd på den lyckliga minuten,
Då än du låg och drömde i knoppen sluten.

FAGELBOET VID LANDSVÄGEN.

Lilla fågel, hvarför byggde du
Vid den stora vägens larm din hydda?
Var din djupa skog ej sval och ljuf,
Stodo ej dess björkar löfbeprydda?
Lyste icke morgonrodnan der
Lika blid och tjusande som här?

Bäckens tysta silfverbölja sam
I de långt, långt bort belägna dalar;
Här med buller åker flärden fram
Sina tunga jernbesmidda salar.
Lugn och stillhet var den gömdas lott;
Arma fågel! här bor fruktan blott.

Hvarför bytte du mot parkens doft
Dammet kring den nötta vägens gränser?
Hvarför älska mer ett härjadt stoft,
Än den färgprakt, som i lunden glänser?
Hvarför, för att skåda verldens strid,
Offra opp din obemärkta frid?

Synes dig ej dagen ofta lång,
Innan nattens lugn ditt tjäll besöker?
Klappar ej ditt hjerta mången gång,
När ett dån sig närmar och föröker?
Lyfter du ej ofta nog förskräckt
Vingen, öfver dina späda sträckt?

Bodde du i fjerran lund ändå!
Ingen oro der ditt hjerta röjde,
Ingen fruktan skrämde der de små,
Om du äfven nångång borta dröjde;
Ty för dem naturens stillhet der
Vore, hvad din lätta vinge är.

Fågel, fågel! när de späda snart
Börja sina fjädersegel lyfta;
Led då utan tvekan deras fart
Till en nejd, dit inga stigar syfta;
Bygg och lär dem bygga der i ro
Nästa sommar hvar sitt lilla bo.

SOMMARNATTEN.

Himmel, hvilken afton, hvilken färd!
Ser du holmens lilla blomsterverld?
Goda Nana, i dess lunder
Sjunga foglar qvällens under;
Hvila rodden; låt oss vagga
Dit i land.
Solen ler ju än från kullen,
Vikens bölja gungar jullen,
Aftonvinden för vår flagga
Mot dess strand.
Hör du de susande alarnes ljud?
Ser du de grönskande ängarnes skrud?
Njutom fröjden; snart har tiden
Satt för njutningen en gräns;
Nana, snart är kärlekens,
Liksom sommarns stund förliden.

Ren bland löfven blickar torpet fram;
Skynden, fläktar, fören dit vår stam!
Ser du gubben, goda Nana,

Ren i dörrn vår kosa spana,
Ser du flickan, hur den täcka
Vinkar der?
Med sin smultronkorg i handen
Står hon leende på stranden,
Glad att få åt Nana räcka
Sina bär.
Hulda, du tåras! hur helig, hur skön
Är ej den hyllande kärlekens lön!
Redan här som en engel buren,
Njut din afundsvärda lott.
O, hur säll är menskan blott
Med sitt hjerta och naturen!

Hvad ej praktens salar fostra opp:
Lifvets fulla njutning, lifvets hopp,
Växer utan ans och blommar
Höst och vinter, vår och sommar
I den fria bygdens runder,
I dess tjäll.
Ser du anden, som för stäfven
Flyr med ungarne i säfven,
Arm och blottad, och derunder
Dock så säll.

Ej mot palatser, som skyarne nå,
Bytte den irrande en af de små;
Ej för guld i råga bräddadt,
Ej om tusen slott hon såg,
Öfvergåfve hon sin våg,
Och sitt bo, i vassen bäddadt.

Qvällens blyga älskogsstjerna, du!
Blicka vänligt på vår landning nu, —
Jubla, lundens fogelskara!
Låt er sång en brudsång vara,
Som två trogna hjertan viger
Inför er.
Solen sjunker bakom bergen,
Vesterns himmel mister färgen,
Men din färg, O Nana, stiger
Mer och mer.
Sen må vi vända från färden igen,
Morgonens stråle här finne oss än.
Lätt är hem och vänner glömma,
Flicka, i en älsklings famn;
Här i dalens blomsterhamn
Låt oss hvila ut och drömma.

SVANEN.

Från molnens purpurstänkta rand
Sjönk svanen lugn och säll,
Och satte sig vid elfvens strand
Och sjöng, en Juniqväll.

Om nordens skönhet var hans sång,
Hur glad dess himmel är,
Hur dagen glömmer, natten lång,
Att gå till hvila der.

Hur skuggan der är djup och rik
Inunder björk och al;
Hur guldbestrålad hvarje vik,
Och hvarje bölja sval.

Hur ljuft, oändligt ljuft, det är
Att äga der en vän;
Hur troheten är hemfödd der,
Och längtar dit igen.

Så ljöd från våg till våg hans röst,
Hans enkla lofsång då:
Och snart han smög mot makans bröst
Och tycktes qväda så:

Hvad mer, om än din lefnads dröm
Ej sekler tälja får;
Du älskat har på nordens ström,
Och sjungit i dess vår.

TORP-FLICKAN.

Sörjen Kandals dotter, gröna lunder!
Såsom edra blommors blida stunder,
Voro hennes glada stunder korta.
Sörjen, gröna lunder! hon är borta.

Kan ej dödens mulna engel skona?
Skall naturen, att sitt fall försona,
Åt en magt, som härjar och föröder,
Offra allt det ädlaste hon föder?

Kan väl grafvens mossbetäckta gömma
Glädas åt det sköna, åt det ömma?
Älskas Kandals barn af dödens salar,
Som af Lannas grottor, Wanhais dalar?

O, du var så skön, begråtna flicka;
Ingen yngling stannar mer att dricka
Vid din blåa källa, ty derinne
Ser han blott din saknad och ditt minne.

O, så länge du besökte källan,
Glömdes hennes täcka stränder sällan;
Ofta, af ett fåfängt hopp bedragen,
Kunde herden der fördrömma dagen.

Trånans suckar, glädjens gälla stämma
Voro vid dess bölja då som hemma;
Och så långt hon flöt, den spegelklara,
Hördes sång och muntra flöjter bara.

Lyssnen icke, Lannas gråa hallar!
Kandals dotter går ej mer och vallar;
Fåfängt sörja edra stumma echo
Hennes toner, som för alltid veko.

Tomt är nu på Vanhais betesmarker,
Inga hjordar irra i dess parker;
Någon fågel blott, som höken jagar,
Flyger der från träd till träd och klagar.

Son af Vanhais, du, som främst bland alla
Älskades af detta nu så kalla,
Detta fordom, ack! så varma hjerta,
Säg, hvar dväljs du ensam med din smärta?

Tystnat har din yxe ren i skogen,
Ty en flicka gick ej mer förtrogen
Och besvarade din röst från hagen,
Då du, lockande, höll opp med slagen.

Högt på stranden ser man nu din julle,
Liksom om du aldrig mera skulle
Kasta ut för fjärdens skaror näten,
Af hvartenda älskadt värf förgäten.

O! bland kyrkogårdens sorgsna pilar
Slog du läger, der din flicka hvilar;
Och då dagen släcks och tändes åter,
Sitter du vid hennes graf och gråter.

Sörjen Kandals dotter, gröna lunder!
Såsom edra blommors blida stunder,
Voro hennes glada stunder korta.
Sörjen, gröna lunder! hon är borta.

HÖSTAFTONEN.

Hvi suckar du så mången timma,
O tärda bröst?
I nattens stund, då blida stjernor glimma,
Hvi bryter genom rymdens lugna dimma
Din hemska klagoröst?

Begråter du de snabba dagar
På lifvets ö?
Är det vid minnet af en vår du klagar?
O, fasar du för stoftets milda lagar,
Att blomma och att dö?

Mins, fågeln sjöng i ljusa salen,
Han sörjde ej.

I skogens toppar tonar näktergalen;
Dess harmonier, födas de af qvalen
Vid stundens flygt? — O nej!

Och Fjäriln flög i blomsterringen
En sommardag;
Om aftonen hans suckar hörde ingen,
Fast domnande han sänkte trötta vingen,
Och lydde ödets lag.

Då eken föll för tidens ilar,
Då bergets häll,
Du dåre, vill du undfly dödens pilar?
Uppå den graf, der verldens forntid hvilar,
Fördömmer du din qväll?

Hvem nedsteg att din lott behjerta?
Hvem löser dig
Ifrån förgängelsens och dödens smärta?
Din bön är blommans bön, bedragna hjerta,
Se hennes stoft och tig!

Och njut den nakna öknens manna,
Minutens fröjd,

Och vandra framåt med en molnfri panna;
Du är en främling här, du får ej stanna,
Förrn på ditt Canaans höjd.

Der, ofvan stjernorna du äger
Din rätta hamn.
O, gläds att allt, hvad vanskligheten säger,
En dröm blott är, som sväfvar kring ditt läger
I evighetens famn.

Ej skrämme då den dunkla glafven
I engelns hand;
Han krossar bojan blott, men icke slafven;
Förklarad skall du blicka ned på grafven,
Från ljusets fosterland.

TRÖST.

Der förgäten jag satt
I min ensliga dal,
Såg jag stjernornas tal,
Hur de saliga gå

Öfver dimmor och natt,
Hur de strålande bo
I det eviga blå;
Och då flydde min ro,
Och då tänkte jag så:

Hur oändlig, o Gud,
Är din kraft, och hur rik!
Blott ditt herrskarebud,
O, en vink af dig blott;
Och jag, stjernorna lik,
Genom rymderna gått; —
Och nu suckar jag här!

Och ditt välde består
Med sin eviga lag;
Och den krona, du bär,
Skall ej hvila en dag
Öfver grånande hår;
Och du sjelf är så fri
Som ditt herrliga ljus,
Och en verld är ditt hus,
Men du ryms ej deri; —
Och ditt barn är en slaf!

Och du rörs ej deraf,
Att ej spiror och guld,
Att ej seger och ljus
Är hans saliga lott;
Men bekymmer och sorg,
Men blott mörker och grus
Är det arf, som han fått
Från sin fäderneborg; —
Och den är dock så full!

Och ej mejas den säd,
Som ur intet du väckt
På omätliga fält;
Och ej mörknar det träd,
Som i chaos du ställt,
Fast det byter om drägt.
Och din verld är så vid,
Och så skön och så säll,
Och den mäts ej af tid,
Och dess strålande dag
Skall ej skåda sin qväll; —
Men en bubla är jag!

Och förmåga jag fick

Att beundra din prakt,
Men ej mer, men ej mer,
Men att fatta den, ej.
Och du lockar med magt
Mot din himmel min blick,
Och jag trängtar och ser; —
Men jag hinner den ej!

Så jag tänkte; — då stod
Vid min sida en ros
I den höstliga vind;
Och förspild var dess blod,
Och dess fägring sin kos,
Och förbleknad dess kind.

Men en irrande flägt
Kom från kullen och slog
Med sin vinge engång
Den förtynande blott;
Och dess stängel blef bräckt,
Och hon böjdes och dog;
Och jag märkte uppå,
Hur hon somnade godt,

Fast dess slummer blef lång; —
Och då tänkte jag så:

Se, hvi klagar väl jag
Öfver våld, öfver väld,
I den Eviges lag?
Som en främling blott, ställd
I mitt jordiska frö,
Skall jag blomma i tvång;
Men det tvång, jag bebor,
Är det sällaste tvång,
Ty en gång skall det dö; —
Och jag hoppas och tror.

KÄRLEKENS FÖRBLINDANDE.

Späd ännu låg kärleksguden
I den ömma modrens armar,
Lik en stjerna, som om qvällen
Du i källans sköte såg.

Etherns silfverglans sig sänkte
Dagglik ned uppå hans panna,
Och en evig färg af rosen
I hans kinder gömde sig,
Medan läppen log, omfläktad
Af Olympens nektarångor,
Och de drömda segrars glädje
Lekte oskuldsfull på den.

Paphos Drottning fröjdbetagen
Gjöt en tår i känslans fullhet,
Och i gossens spegelöga
Såg sitt anlete och log.
»O», hon suckar, »må beständigt,
Till ett minne af min sällhet,
Samma bild i samma öga
Genom verlden följa dig.»

Nu, hvem undrar väl att Eros
Sväfvar ibland oss förblindad,
Fast hans blick ej skyms af bindel,
Ej af mörkrets skuggor höljs?
Äfven ibland öknens törnen
Ser han blott Olympens salar,

Och i trollets armar äfven,
Endast Huldgudinnans bild.

FLICKANS KLAGAN.

Hjerta, hjerta! hade jag dig framför mig,
Låge du oroliga i min hand här;
O, då skulle hastigt min trogna omsorg
Bringa dig lugnet.

Som en mor sitt barn, jag dig skulle gunga,
Föra, sakta vyssjande, fram och åter;
Tills du upphört klaga och nöjd din plåga
Glömde i sömnen;

Men nu bor du slutet i barmens fängsel,
Otillgängligt stängdt för hvar vänlig hyllning;
Blott för honom blottadt, som oupphörligt
Rubbar din hvila.

TILL ORON.

Ja, ljufva oro, längta, o längta än!
Af ingen glädje, vore den än så rik,
Af ingen bräddad njutning lugnad
Sucka mot sällare fröjder ständigt!

Nyss var din önskan endast en vänlig blick
Af tärnans öga; — nu, då hon skänkte den,
Stig högre och begär dess första
Himmelska kyssar och strid och tråna;

Och när på purpurläppen ej blomstrar mer
En enda ros, hvars nektar du icke sög,
Så skynda blott att nya skördar
Under den svällande slöjan åtrå.

Ja, hulda oro, herrska med dubbel kraft
I mina ådror, dikta vid hvarje ny
Eröfrad segerkrans en annan,
Vinkande ädlare än i fjerran.

Dig må den slappa dåren förbyta mot
Ett lik af sällhet, som han benämner frid,
Och i sitt skal af lugn och dvala
Kräla, en mussla, på ödets stränder;

Jag älskar dig! — Hvem är det, om icke du,
Som tvungit mig att söka det öppna haf,
Och med dess böljor, med dess stormar
Jublande kämpa om lifvets fröjder.

Du skall mig följa, saliga engel, du
Skall ägga mig att njuta min lefnads dag,
Och när den sluts, skall du i grafven
Jaga mig opp ur min domning åter;

Och ofvan solens bana och stjernornas
Skall du mig följa, — skall i min himmel än,
Vid salighetens tömda mjödhorn,
Lära mig skönare verldar drömma.

DEN ÄLSKANDE.

Solen bergas, skymning nalkas,
Nejderna af daggen svalkas,
Rosenvingad sväfvar qvällen
Till förtrogna dalar ner.
Sårad af Cupidos pilar
I sitt öppna fenster hvilar
Selma, och från trånga cellen
Utåt fältet ser.

Intet ljud af älskarn höres,
Intet vänligt budskap föres
Till den ömma flickans öra
Om hans lätta ankomst än; —
Ser hon, smägtande och trogen,
Bort mot ängen, bort mot skogen,
Endast skuggor der sig röra,
Flyktande igen.

Tårar skymma hennes blickar;
Hjertat klappar, pulsen pickar,

Tysta suckar smyga sakta
Från dess läppar då och då,
Men förgäfves, — svaret dröjer;
Hvad hon döljer, hvad hon röjer,
Endast skälmska fläktar akta
Flyktigt deruppå.

Håret fladdrar spridt i vinden,
Lätta flammor färga kinden,
Hvita skuldror skälfva nakna
Under daggens kulna regn.
Himlen mörknar, — tärnan fasar,
Skurar smattra, stormen rasar;
Grymme! skall hon länge sakna
Än ditt varma hägn?

Hvar minut ett hopp föröder,
Och hon fryser, och hon glöder,
Nu ett rof för känslans lågor,
Och för nattens vindar nu.
Slöjans skygd är öfvergifvet,
Ingen gördel fängslar lifvet,
Fria svalla barmens vågor;
Yngling! hvar är du?

Men han kommer. — Jubla, tärna!
Lifligt, som en klarnad stjerna,
Bröt han fram ur parkens galler,
Och mot dig hans kosa sträcks. —
Redan står han säll vid målet,
Sakta rasslar nyckelhålet;
Fenstret sluts, gardinen faller,
Matta lampan släcks.

TILL MIN SPARF.

Dig sköter jag, min lilla sparf, så gerna,
Och räknar väl ibland
Med tårar i mitt öga hvarje kärna,
Du plockar ur min hand.

Jag älskar dig, fastän din fjäderslöja
Af ingen fägring ler;
Jag känner dig, fast ej din näbb kan röja
Den ton, ditt inre ger.

Din skrud är mörk som natten och din tunga
Är stum och tyst som den.
Du kan ej glimma och du kan ej sjunga,
Du kan blott vara vän.

Dig kallar mången ful och undrar öfver
Att jag dig äga vill;
Men du är öm och trogen; — hvad behöfver,
Hvad fordrar jag väl till?

Då andra gäcka dina enkla kläder,
Ser du på mig så huld;
Och jag ej gåfve från din kropp en fjäder
För perlor och för guld.

De prisa siskans driller, de behjerta
Canariens gälla röst; —
Jag sökte blott en varelse, ett hjerta
Att värma vid mitt bröst.

Ej kärleken vid ytans glitter dröjer,
Ej mättas han deraf;
Hans vällust är den tacksamhet, han höjer,
Den sällhet, som han gaf.

När du i menlös glädje plockar stilla
Den hand, du sitter på;
Belönar du ej då min vård, du lilla,
Är du ej vacker då?

Förtroligt skall jag söka att beställa
Din lefnads snabba vår;
Och när du dör, skall på din graf jag fälla
En blomma och en tår.

BEGRAFNINGEN.

Tempeltornets dystra klockor hördes,
Mot dess port en svartklädd skara rördes;
Och en yngling, skördad ifrån våren,
Buro de på båren.

Sakta sänktes slumrarn ned i mullen,
Fredligt rundades ånyo kullen,
Och ett enkelt kors blef ställt af sorgen
På den trygga borgen.

Nu, när lifvets sista gärd var slutad,
Bröt det tysta tåget opp; — men lutad
Mot en alm, som sig i nejden höjde,
Qvar en flicka dröjde.

Och hon dröjde der tills allt blef öde;
Då till grafven gick hon, till den döde,
Och en lilja, som hon bar i handen,
Offrade åt sanden.

Och den trogna satt och gret på stället
Än, när solen sjunkit bakom fjället;
Och den bleka, nattomhöljda stjernan
Uppgick öfver tärnan.

Nästa morgon blef hon än der funnen;
Men dess tårekälla var förrunnen,
Och mot korset, som hon slöt med armen,
Slog ej mera barmen.

TILL FRIGGA.

Mig ej lockar din skatt, Afrikas gyllne flod!
Ej din perla jag sökt, strålande Ocean!
Friggas hjerta mig lockar,
Röjdt i tårade ögats dagg.

O, hur ringa för mig vore en gränslös verld,
Med dess solar af guld, med dess demanters sken,
Mot den verld jag med henne
Hänryckt gömmer i sluten famn.

Hvad af stoftet hon länt, hvad hon af himlen har,
Kan jag skilja det mer, än på vår sommarsky
Hvad blott aftonen målar,
Eller morgonens blomsterhand?

Tanke svindlar och syn, när i dess blick jag ser,
Liksom såge jag ned i ett omätligt djup,
Tills jag spritter ur dvalan
Vid en kyss af dess purpurmund.

Säg, hvar fostrades du, leende engel, säg!
Tills du sänkte dig ned och åt ditt rosentjäll
Gaf gestalten af Frigga,
Att försköna min vandring här.

Mulnar banan ibland, skjuter ett törne fram,
Suckar anden engång, tryckt af sin bojas ok,
O, hur saligt att ila
I den älskades armar då!

Jorden smeker min fot, ljuf som en vårvind der,
Lifvets fjettrande tyngd lätt som en bubbla käns,
Och af svallande pulsar
Vaggas själen till Gudars ro.

UNGDOMEN.

Bland de makter, som på jorden throna,
Bär blott vanskligheten säker krona;
Döden kan ej störtas, kan ej skona,
Och hans lia rostar ej.

Yngling, bäfvar du för härjarns spira,
O, så lär att stundens högtid fira!
Vet, en evighet af lif kan spira
I ett enda ögonblick.

Jord och himmel äges af minuten,
Jord och himmel kan i den bli njuten;
Hög och rik och gränslös, fast förfluten,
Kan den bli hos minnet qvar.

Men ej tanken dock, af lagar bunden,
Känslan är den magt, som adlar stunden;
Känslan ensam skördar i sekunden
Mer än tusen sekler sått.

Jubla yngling! Gudalånet blommar
Än i dina pulsars varma sommar;
Än uti ditt hjertas helgedomar
Lefver känslan stark och ung.

Men de flykta, men de domna sakta
Dessa stunder, som din sällhet vakta;
Åldern nalkas, yngling, lär att akta
Skänkerna af lifvets vår.

Njut så länge än din Majdag varar!
Ingen blomma höstens stormil sparar,
Ingen blid, förtrolig sol förklarar
Vinterns långa, kulna natt.

Hvarför skulle du i fåfäng möda
Glädjens enda, korta dar förröda?
Hvarför med ditt friska hjertblod föda
Slumpens och bekymrens nyck?

Kärleken dig manar; — hör du buden
Af den späda, segerkrönta Guden?
Ej blott tärnan famnar du i bruden,
Alla verldar famnar du.

Rankan svajar, purpurdrufvan blöder,
Glädje blott i hennes nejder glöder;
Kungasalig vandrar tiggarn, bröder,
Under rankans krona böjd.

Älska yngling, — hjertats lågor svalkas;
Drick, — en vinter utan drufvor nalkas;
Lef och gläds och njut och le och skalkas;
Frost och domning följa sen.

DEN VÄNTANDE.

Hur lång är vägen? — Kort för det friska sinnet,
Men lång, ack lång för det sjuka hjertats väntan.
När skall hon komma, när skall den hulda sjunka
Säll i min svallande famn?

Hit skall hon nalkas, valde hon än att nöta
På skogens sandiga stig den späda foten,
Hit, om hon älskat böljan och djerf i jullen
Klyfver den speglande våg.

Från uddens häll, i skygd af den krökta tallen
Vill jag en spanande blick i vexling sänka
På stigen än och än på det spegellugna
Sundets beströlade längd.

Här vill jag lyssna; — tystnen, o sångarinnor
I skogens toppar; er sång begär jag icke;
Nej, blott ett sakta ljud af ett årslag fjerran,
Eller den älskades steg.

Förgäfves! ej ett bud från den hulda stillar
Mitt öras längtan; blott finkens driller domna
I nejdens lugn, och stundom i echos sköte
Gökens melodiska suck.

Ser jag mot skogen, ser jag en hjord allenast
Af rädda får, som i dam tillbaka vända;
Ser jag längs böljan, — endast en skara måsar
Glimmar i aftonens brand.

Men du, hvars ögas strålar på en gång famna
Planetens segrande lopp, atomens dvala;
Säg, förr'n du sjunker, glödande sol, hvar är hon?
Säg hvar den älskade är?

Förgäfves! Lik en kung, från din höga bana
Kringströr du håfvor, men hör ej barnens suckar;
Åt mig, som tigger endast ett svar om henne,
Skänker du strömmar af guld!

Hvem skall jag fråga? — månne den muntra lärkan,
Som nyss med bergade vingar sjönk ur molnet?
Hvad? — eller höken, der han med spända segel
Sköter sin luftiga jagt?

Ack, hvarje pulsslag ökar mitt qval, min saknad;
Förrädiskt nära bedragna sinnen hoppet,
Och hoppet åter blåser med falska läppar
Låga i kärlekens glöd.

Ej svalkar aftondimman, ur viken stigen,
Ej daggens yppiga skur mitt hjertas trånad,
Ej nattens vind, som susande kringom klippan
Smeker min kyliga lock.

Till hvila går naturen, allt mer förbreder
Den tysta skuggan sitt täcke öfver jorden;
I hvarje blomma sväller en stilla brudsång;
Ensam försmäktar blott jag.

FÄRD FRÅN ÅBO.

Ren fladdrar seglet, jullen är lossad ren;
I styret fattar ynglingens säkra hand,
Och skön och rodnande i stäfven
Sitter vid åran en landtlig tärna.

Ej tyngs den lilla vaggande båten mer
Af mjölk och frukter, stäfvarne tömda stå,
Och kram och högtidsdrägter gömmas
Nu i den städade äppelkorgen.

Men aftonvinden lefver ånyo opp,
Och Auras vimplar peka mot fjärden hän,
Och seglet fylls, och afsked vinkas
Glädtigt åt jullarnes mängd vid stranden.

Och nu, o stad, farväl! och ett långt farväl!
Snart skall jag mer ej skåda ditt stolta pråll,
Ej mera höra dina vagnars
Dånande larm på de fulla torgen;

Men vandra ostörd kring i en lugn natur
Och se dess prakt, ej rubbad af menskohand,
Och lyssna säll till bygdens tungor:
Fåglarne, echo och silfverbäcken.

Ren öppnar mot oss fjärden en vidgad famn;
På afstånd ser jag stranden af Runsala,
Der mellan sekelgamla ekar
Nymferna vårda Choræi källa.

Frid med din aska, skald från mitt fosterland!
Som jag, du ofta vaggat på Auras våg,
Och ofta, ofta längtat åter
Hän till din dal och dess gröna vakter.

Men kosan styrs mot öster; — den långa sjön
Står som en ändlös spegel för ögat fram,
Och hvita såsom svanor klyfva
Segel vid segel dess blanka yta.

Men solen sjunker, vindarne tyna af,
I skogen somna ljuden af fåglarne;
Blott här och der en bygdens tärna
Lyfter sin åre och ler och sjunger.

Men lifvets glada dröm vid naturens barm,
Och hjertas längtan, och tärnans blyga qval,
Och hoppets fröjd, och minnets vällust
Sväfva i tonernas famn kring sunden.

Det mörknar ej, det ljusnar ej; — herrligt hvälfs
En natt af silfver, bytt mot en dag af guld,
Kring jullen, der den sakta nalkas
Fjärden, som klyfves af Lemos udde.

Med fröjd och vemod ser jag de nejder nu,
Der du, begråtne yngling, din lager bröt;
Der, Ramsay, du kring skyddad fana
Samlade flyende kämpar åter.

Med vemod, när jag tänker: du togs så ung
Från hoppets sköna verld, från ditt kämpalif;
Med fröjd dock, när jag tänker: hjelten
Blödde för äran och fosterlandet.

Ännu med vördnad tycker sig skärens son
I skumma nätter skåda din vålnad der,
Och allt som strandens granar susa
Höra din manande herrskarstämma.

Så styrs bland lugna minnen vår glada färd,
Tills Vapparns vida fjärd är tillryggalagd,
Och sundet med sitt tempel fjerran
Bjuder oss in i sitt trånga sköte.

Der ser jag kullens grönskande björkar ren. —
Min sällhets stumma vittnen, jag helsar er!
Och dig, o hydda, bygd på stranden,
Ärnad åt mig för den korta sommarn.

Mottag mig nu och låt mig en vingad stund
Bland sömn och drömmar bo i din stilla famn;
När första morgonstrålen glöder,
Väntar mig Frigga på kullen redan.

HVAD JAG ÄR SÄLL.

Hvad jag är säll! — i lifvets morgontimmar
Kring hoppets blanka sjöar sväfvar jag,
Lik seglaren, som i sin julle stimmar
På vikens spegellugn en sommardag;
Hvart helst han ser, en löfprydd kulle skälfver,
En blomrik tafla tindrar för hans syn,
Och strålfull himlen sig derofvan hvälfver,
Och strålfull ler den under vattnets bryn.

Hvad jag är säll! — stå icke jordens länder,
En gränslös bana, öppen för min gång?
Har jag ej skatter nog i mina händer,
Min stämda lyra och min glada sång?
Har jag ej språk, som talar till en annan,

Om än bland söderns nakna barn jag gick:
Det friska lugnet på den ljusa pannan,
Och kärlek i det fria ögats blick?

Hvad jag är säll! — i tusen former dansar
Det sköna idealet kring min stig,
Och äran står vid vägens slut med kransar,
Och vinkar leende och kallar mig.
Odödlighetens lugna sol förgyller
Det mål jag söker, trånande och varm,
Och ingen låg, föraktlig tvekan fyller
Min djerfva, stolta, ungdomsfriska barm.

Hvad jag är säll! — en trogen flicka delar
Min ömhet, mina minnen och mitt hopp;
Finns någon fröjd, som i min lycka felar,
Den söker jag i hennes armar opp.
För hennes blickars oskuldsfulla värma
Uppblomstrar herrligt mina känslors vår,
Och såsom fjärlar hennes kyssar svärma
Omkring det eden, i mitt hjerta rår.

Hvad jag är säll! — när lifvets morgon viker
Står mig dock lyrans milda tröst igen.

Hvad jag är säll! — när äfven lyran sviker,
Har jag kanske ett namn till tröst för den.
Men om af ryktets tunga jag förglömmes,
Är mig likväl min hulda flicka qvar;
Och om ock hon för mina blickar gömmes,
Har jag dock minnet än af hvad jag var.

MÖTET.

Hon stod vid hasselhäckens dörr,
Den flicka, som jag älskar mest;
Och hennes blick, så yster förr,
Var nu med stilla vemod fäst
På tufvan, der förleden qväll
Hon vid min sida satt så säll.

En tårbegjuten ros hon bar,
Ett minne, som jag skänkte der;
Hon trodde att jag fjerran var,
Och jag var henne dock så när;
I närmsta buske gömd jag låg,
Och tårades och såg, och såg.

Der stod en björk från fordomtid
Och grönskade och växte fritt,
Den bar min flickas namn; — bredvid
Bar den i ljusa barken mitt;
Tätt till hvarann jag båda skar
En afton, då jag ensam var.

Det var så kärt för hennes håg
Att se dem vara dag från dag. —
Nu stod hon suckande och såg
Den flydda vännens kända drag,
Och skref en sorgsen vers dit ner
Ur Ingborgs klagan af Tegnér.

Och jag blef tyst och gömd ändå,
Och lät min flicka plåga sig;
Det var så ljuft att tänka på
De qval, den hulda led för mig;
Blott derför var jag otacksam
Och skyndade ej genast fram.

Men fjäriln flög till blommans knopp,
Och blomman gaf sin purpurmund;
Och trasten sjöng i björkens topp,

Och hennes make kom på stund;
Då nämnde jag min flickas namn,
Sprang opp och flög i hennes famn.

TILL EN FLICKA.

Flicka, säg hvad magiskt tvång det är,
Som mig ständigt till ditt hjerta jagar?
Säg mig, hvarför längtar jag att der,
Endast der fördrömma mina dagar?

Hvarför är den sköna helgedom,
Der naturen som prestinna dröjer,
För min blick så stel, så glädjetom,
Om ej dig jag bland dess under röjer?

Såsom jag, i stoftets bojor snärd,
Såsom jag, ett rof för ödets bölja,
Är för mig du mera än en verld,
Fast den minsta buske kan dig dölja.

Hulda! länge innan dig jag såg
Var jag älskad, älskande tillbaka;

Ofvan molnen, der mitt hemland låg,
Ägde jag förut en dyrkad maka.

Rikare var hennes barm än din,
Hennes kyss var mera full att njuta;
Vid som himlen var dess famn, och min
Var dock ej för trång att henne sluta.

O, hur mönstrar jag ej mången gång
Dessa minnen ifrån fadershuset;
Hvad jag älskat såsom fri en gång,
Älskar jag ännu, fast smidd vid gruset.

Flicka, ej din tjusande gestalt,
Färgen ej på dina rosenkinder,
Nej! en kärlek till det stora allt
Är den makt, som vid din famn mig binder.

Jord och himmel äger jag i dig,
Kan i dig blott till mitt hjerta pressa;
Undra derför ej att du för mig
Är så dyr, så dyr som båda dessa.

DEN TILLFRISKNANDE.

O, låt mig sitta tyst på din bädd och skåda,
Hur våren sakta spirar ur vinterns dvala,
Och purpursmyckad, blomsterbekransad åter
Lofvar mig gladare dar.

Jag satt ej längesen vid din sida, flicka;
Din hy var härjad då och ditt öga mulnadt,
Och dödens blekhet låg som en dyster drifva
Öfver ditt anlete bredd.

Nu har han flyktat; leende strålar åter
Mot mig din hulda blick som en klarnad majsol,
Och på de blida kindernas värma svälla
Rosor och liljor igen.

Och alla löjen, alla de små chariter,
Som skrämda flögo unnan den kulnes spira,
Församlas åter, än kring din ljusa panna,
Än kring din yppiga mun.

De täckas lekar vill jag en stund betrakta,
Hur fjärillikt de hylla hvar nyfödd skönhet,
Tills sjelf med fjärilns mod jag mig lifligt sänker
Ned, för att leka bland dem.

För hvarje tår jag gjöt på din vinter, flicka,
Skall då din vår mig skänka en vacker blomma;
För hvarje suck din bleknade läpp mig kostat,
Ger mig den friska en kyss.

VAGGSÅNG FÖR MITT HJERTA.

Sof, oroliga hjerta, sof!
Glöm hvad verlden har ljuft och ledt;
Intet hopp din frid förstöre,
Inga drömmar din hvila.

Hvarför ser du mot dagen än?
Säg, hvad väntar du mer af den?
För de djupa sår kanhända
Någon helande blomma?

Arma hjerta, slut ögat till;
Dagens rosor du pröfvat nog;
Blott i sömnens dunkla lustgård
Gror den stängel, dig läker.

Sof, som liljan hon slumrar bort,
Flygtigt bruten af höstens vind;
Sof, som hinden tyngd af pilar
Somnar in och förblöder.

Hvarför sörja förflutna dar?
Hvarför minnas att sällt du var?
En gång måste våren vissna,
En gång glädjen, o hjerta!

Äfven du har din Majdag sett;
Hvad, fast icke den evig blef!
Sök blott ej dess milda låga
Än bland vintriga skuggor.

Mins du sällhetens stunder än?
Lunden grönskade, fågeln sjöng,
Och ditt kärleksfulla tempel
Var den doftande kullen.

Mins du famnen, som slöt dig der?
Mins du hjertat, som sökte dig?
Mins du än den kyssbetäckta
Läppens domnande eder?

Då, när öga i öga såg,
Känsla speglad i känsla låg,
Då var tid att vaka, hjerta,
Nu att slumra och glömma.

Sof, oroliga hjerta, sof!
Glöm hvad verlden har ljuft och ledt;
Intet hopp din frid förstöre,
Inga drömmar din hvila.

BARNDOMSMINNEN.

Jag mins en tid, jag mins den hvar minut,
Då lifvets Maj på mina kinder glödde,
Och i min späda barm en ros slog ut,
Hvars fägring inga stormar än förödde.

Hur säll jag lefde i min oskuld då,
Lik morgonstundens första fläkt i dalen;
Min fröjd var ren som ljuset i det blå,
Och lätta såsom daggens perlor qvalen.

Då tycktes glädjen bo i hvar gestalt,
Och jorden le liksom af englar buren,
Och vindens susning, bäckens sång och allt
Var barn som jag, och lekte med naturen.

Men snart du flydde, sköna barndomsvår,
Att aldrig värma detta hjerta mera;
Ack, lundens fägring knoppas år från år,
Men lifvets blomma en gång och ej flera.

Förgäfves, sen dess purpur tynat af,
Du vattnar hennes rot med tårefloder;
De bleka bladen söka blott en graf,
Och stängeln sjunker mot sin kalla moder.

O, snart ju ila dessa stunder bort,
Som offras här åt sträfvandet och hoppet;
Då menskans bana mättes ut så kort,
Hvi skall dess glädje vissna under loppet?

Mot dig jag blickar: tid, som har förgått,
Som seglarn på sin sörjda strand tillbaka;
Ack, le och njuta, — det var barnets lott,
Och ynglingens är strida och försaka.

Hvad är den verld, som ljusnar för mitt hopp,
Den palm, hvarom min djerfva aning talar,
Emot den hydda, der jag växte opp,
Och kransarna uti min barndoms dalar!

Dock klagar icke jag; — den fröjd, som var,
Skall hjertats dufvobud ej återfinna;
Blott, ljufva minne af förflutna dar!
Blif du min trogna följeslagarinna.

Kanske ännu vid vägens slut en vän
För den af bördor tyngde vandrarn ömmar,
Kanske att ålderdomen gér igen
Min fordna frid och mina barndomsdrömmar.

När böjd mot stafven i min matta hand
Jag ser det rum, der inga sorger agga,
Då skall jag stappla nöjd till grafvens rand,
Som fordom mången afton till min vagga.

VID EN VÄNS DÖD.

Förgänglig var då den sälla lott
Mig brydde,
Lik vårdagsfläkten den smekte blott
Och flydde.
Ack, ljuft jag drömde,
Jag mig förglömde;
Men snart kom den, som min glädje gömde
I grafven.

Hur kärt, hur ömt jag än nämner dig,
Du flydda,
Du hör mig ej, du ej öppnar mig
Din hydda;
Min tår ej räcker,
Min suck ej väcker
Det bröst, som stoftet och natten täcker
I grafven.

Dock, ömma vän, fast för ödets slag
Jag dignar,

Min sorg är ljuf, och min smärta jag
Välsignar;
Ty du har vunnit
Och friden hunnit,
Det lugn jag mist, du fördubbladt funnit
I grafven.

Ja, lycklig du, som din staf har fällt
Och somnat;
På jorden är blott det hjerta sällt,
Som domnat.
Mot ödet, tiden,
Mot stormen, striden,
Hur lugn är hvilan, hur djup är friden
I grafven!

Sof, sälla ande, från flärden skild
Och qvalen,
Sof sött som daggen, om qvällen spilld
I dalen;
Tills gryningsstunden
Bestrålar runden,
Och väcker slumrarn ur morgonblunden
I grafven.

Det frö till lif, som i menskan göms
Af ljuset,
I mörkrets fjettrar ej evigt glöms,
I gruset.
Hvad döden fäller,
Han återställer;
Och knoppen blott, hvarur blomman väller,
Är grafven.

ÖFVER ETT SOFVANDE BARN.

Hur säll i vaggans famn du hvilar än,
Hur obekant med villorna och flärden!
Din bädd, — af modershand bereddes den,
Din ro, — af syskon från den högre verlden.

Som morgonlugnet kring en källas blå,
Så frid din lefnads oskuldsbölja söfver;
Ty tidens vinge slog ej än derpå,
Och ödet gick ej än med storm deröfver.

Du ler, — o, röjdes dock engång för mig
Den bild, som leker i ditt slutna öga.
Det är ej jorden än som tjusar dig,
Det är ett minne från det fjerran höga.

Sof, späda barn, hur ljuf är ej din lott,
Med blommans lif att hjertats lif förena,
I dina blickar herrske slummern blott,
Och drömmens engel i din barm allena.

PÅ ETT BARNS GRAF.

Hvem mätte ut din strid så kort,
Säg, späda barn, som slumrat bort
Från jordens fröjd och smärta?
Dess vår du endast skåda fick,
Dock bodde tårar i din blick,
Och oro i ditt hjerta;
Nu är ditt lugn dig återställdt,
Nu sofver du så djupt, så sällt,

Som under snö och ilar
Den fallna blomman hvilar.

Den lott är ljuf, den seger skön,
Att ren till dagens fulla lön
För morgonväkten fällas.
Ack, mången gick i sorgens dal,
Som såg det gry, betryckt af qval,
Och fridlös såg det qvällas;
Men kom ej såsom du likväl
Med ren och obefläckad själ,
Vid Herrens vink, ur qvalmen
Till skuggan och till palmen.

LIF OCH DÖD.

Lifvets engel satt på skaparns högra arm,
Nedanför låg jorden i sin barndom än;
Och den Högste såg ifrån sin höjd med harm
Ren den första synd, som växte opp på den.

Flyg, så sade Gud till lifvets engel då,
Straffande till jordens skuldbehöljda dal.
Ingen fröjd skall evigt blomma mer derpå,
Intet väsen fly förgänglighetens qval.

Och Guds sändebud flög ned till syndens land,
Svingande sin lia, som hans Herre bjöd;
Och när stoftets son såg spåren af hans hand,
Nämnde han förskräckt den ljusa engeln: Död.

Och den höge skördarn skonar ej. — Hans glaf
Krossar örtens ringhet, krossar ekens prakt;
Hög och låg, och rik och fattig, kung och slaf,
Alla bäfva för hans allvar, för hans makt.

Men utaf de offer, som han fäller här,
Samlar han det ädla, som låg gömt i dem,
Skiljer det från grusets smitta blott och bär
Allt försonadt åter till sin Gud, sitt hem.

VAGGVISA.

Från Tyskan.

Sof du min lilla — min älskling är du —
Göm dina ögons små perlor ännu!
Allt är så tyst som i grafven det är;
Sof, och hvar fluga bortfläktar jag här.

Ännu, mitt barn, är din gyllene tid;
Sedan, — ack, gryr den väl aldrig så blid.
När kring ditt läger bekymren sig ställt,
Slumrar du lilla ej mera så sällt.

Englar från himmelen, täcka som du,
Sväfva kring vaggan och le mot dig nu.
O, de besöka dig sedan också;
Men för att aftorka tårar blott, då.

Sof, du min lilla; och mörknar det än,
Tröttnar ej mamma att vagga sin vän.
Sent eller tidigt, — i moderlig barm
Vakar dock kärleken, trogen och varm.

TILL DEN ÅLDERSTEGNE.

Sörjer du en tid, som är förfluten,
Ädle gamle, der du tyst och sluten
Skrider fram i ålderns kulna dal?
Tänker du med saknad på de stunder,
Då du närde känslans rika under,
Och den ungdomsvarma pulsen svällde
Än af salighet, och än af qval?

Ingen vällust spirar på din bana;
Kärlekens och ärans djerfva fana
Svajar fjerran från din öde stig;
Nöjets blida, balsamfyllda fläktar,
Flickans rosor och pokalens nektar
Lifva sjuklingen och lifva slafven,
Ack, men lifva icke mera dig.

Löna dig för mödorna och striden
Dessa lemmar, stämplade af tiden,
Denna längtan, som sitt mål ej hann;
Eller gömmer det förödda tjället

Någon njutning, någon skatt i stället
För den glädje, som kom in med våren
Och som gäckande med den försvann?

Ja, i djupet af ditt inre väcktes
För hvar trånad, som af tiden släcktes,
Högre nöjen, renare begär.
Ack, vi skåde blott din yttre slöja,
Blott de fåror, som din panna plöja,
Icke fridens engel i ditt hjerta,
Ej det eden, som han skapat der.

Se, när dagens purpurlågor glimma,
Tjusar än en guldbestrålad dimma,
Än en blomma, i sin knoppning röjd;
Först när solens milda flamma bergas,
Flyr det bländsken, hvaraf gruset färgas,
Och i oförgänglig skönhet tindrar
Då det stjernbeströdda fästets höjd.

Så, när ålderns långa afton skymmer,
Flykta själens jordiska bekymmer,
Och dess himmel går förklarad opp;
Är det svårt att lifvets dag försaka,

Kan du önska dig dess glans tillbaka,
Då din qväll är ljus som stjernerymden,
Och omätligt såsom den ditt hopp?

Allt hvad fordom du som ljufvast tänkte,
Allt hvad sträfvandet och lyckan skänkte,
Står ett bleknadt intet för din syn;
Som för vandraren på Alpens höjder
Dalens dofter, fjärilar och fröjder,
När han fjällets fria hjessa hunnit,
Och af ether svalkas ofvan skyn.

O, hvad är den sällhet, här vi söke?
Blott ett blomstersmyckadt troll, ett spöke,
Ur sin natt af phantasin befaldt;
Trånfull sträckes famnen till dess möte,
Jublande vi sjunke i dess sköte;
Men som rök omsluter oss phantomet,
Fridlöst, mulnadt, gycklande och kallt.

Lycklig du, som flärden mer ej dårar;
Lögnerna af jordens falska vårar
Har du lärt att fatta med förakt.
Inga skiften nå ditt trygga läger,

Hvad du hoppas, hvad du sökt och äger,
Fostras ej i dödlighetens parker,
Och förvissnar ej med deras prakt.

Skygd mot villorna och mot passionen,
Och ett minne, huldt som harpotonen,
Och en graf, som vinkar och som ler,
Och en röst, som bakom grafven talar,
Kallar, bjuder, tröstar och hugsvalar;
Der den sällhet, som du eftertraktar,
Och som åldrens stilla bana ter.

Hel dig! undan stormarna och åren,
Hög och segrande i silfverhåren,
Vandrar du mot evighetens rand,
Seglarn lik, som ren af lugnet vaggad,
Ser på afstånd oceanen fradgad,
Och med glädjens hvita vimpel helsar
Stränderna utaf sitt fosterland.

BARDEN.

I dalens famn förflöt hans barndomstid,
Hans lif var lugnt som källan vid hans hydda;
Hvar nyfödd dag kom rik af hopp och frid,
Och ingen oro tog han från den flydda.

Han sjelf ej drömde om sin framtid än,
Och ingen anade hans kall med åren;
Hans verld var trång; dock storhet fanns i den,
Och skönhet väcktes äfven der af våren.

Och obekant och sluten i sig sjelf,
Men med en jättelik natur förtrogen,
Han lärde kraftens språk af bygdens elf,
Och saknadens af bäckarna och skogen.

Der såg han klippan trygg bland stormar stå,
En bild af mannens mod, en bild af hjelten,
Der lyste qvinnans själ ur himlens blå,
Och kärlek slog i blommor ut på fälten.

Så ammades han opp, hans håg blef stor,
Hans barm bekant med fröjderna och qvalen;
Han tog farväl af hydda och af mor,
Och gick med lyrans skatt ur barndomsdalen.

Och genom verlden drog han med sin sång,
Till hvarje slott, till hvarje koja bjuden,
Han sjöng; — och slafvar glömde bojans tvång,
Och kungapannor klarnade vid ljuden.

Och stod han hög i borgens rund ibland,
Förmälande en djerf bedrift med tonen,
Då lyste drottens blick som stjernans brand,
Och riddarsköldar dånade kring thronen.

Och tärnan satt och hörde på hans röst
Med ögon, på den stolta skaran vända,
Och hennes kind blef röd, och hennes bröst
Bestormades af känslor, förr ej kända.

Så sjöng, så lefde han i lifvets vår,
Och så i lifvets sköna sommarstunder;
Tills tiden kom med vinter till hans hår,
Och åldern blekte kindens ros derunder.

Då gick han åter till sitt hem och tog
Ännu en gång sin lyra der i handen;
Och grep en djup accord på den — och dog,
Och gaf åt andens fosterbygder anden.

Nu grusas vården öfver Bardens graf,
I sekler ren hans aska bott derinne;
Men sången flyger öfver land och haf,
Och hjertan glöda vid den ädles minne.

TILL TRÅNADEN.

För jordens Gudar höjer jag ej sången;
Jag bringar offret af min lyras röst
Åt trånaden, åt den förgråtne fången,
Som gömd och okänd ammas i mitt bröst.

Der, mellan lifvets sorger bor den höga,
Med dunkla forntidsminnen i sin barm;
Och tårar svälla i hans mulna öga,
Och tomhet famnas af hans sträckta arm.

O, hvarför kan jag ej hans dar besälla,
Ej finna svalka för hans hjertas brand!
Hvad vinge bär mig opp till ljusets källa,
Och ger åt främlingen ett fosterland?

Ack! evighetens håfvor blott försona
Den stoltes qvalfullt lågande begär,
Och såsom konungen sin stela krona,
Föraktar engeln hvarje njutning här.

Och derför ser han, hvar gång östern randas,
Med tårar opp mot en förhatad dag,
Och derför mäter han hvar stund jag andas,
Och räknar dyster hvarje hjertats slag.

Haf tålamod, du gäst från högre trakter!
Din pröfvotid är hård, men icke lång:
Det blir en natt, som söfver dina vakter,
Och för dig sakta ur din bojas tvång.

Snart skall du sjelf befriad lyfta vingen,
Och fly från jorden, en förklarad hamn,
Och ofvan stjernorna och ofvan tingen
Din himmel nå i fosterlandets famn.

IDYLL OCH EPIGRAM.

1.

Flickan kom ifrån sin älsklings möte,
Kom med röda händer. — Modren sade:
Hvaraf rodna dina händer, flicka?
Flickan sade: jag har plockat rosor,
Och på törnen stungit mina händer.
Åter kom hon från sin älsklings möte,
Kom med röda läppar. — Modren sade:
Hvaraf rodna dina läppar, flicka?
Flickan sade: jag har ätit hallon,
Och med saften målat mina läppar.
Åter kom hon från sin älsklings möte,
Kom med bleka kinder. — Modren sade:
Hvaraf blekna dina kinder, flicka?
Flickan sade: red en graf, o Moder!
Gömm mig der, och ställ ett kors deröfver,
Och på korset rista som jag säger:
En gång kom hon hem med röda händer;
Ty de rodnat mellan älskarns händer.
En gång kom hon hem med röda läppar;
Ty de rodnat under älskarns läppar.

Sednast kom hon hem med bleka kinder;
Ty de bleknat genom älskarns otro.

2.

Först gå bäckens första bubblor sönder,
Först förvissna vårens första blommor;
Men din första kärlek, unga hjerta,
Öfverlefver länge hvarje annan.

3.

Om sin lycka talade en fästman:
Nästa söndag lyses sista gången,
Nästa måndag skall mitt bröllop firas,
Nästa thorsdag för jag hem min fästmö.
Söndag kom — det lystes sista gången,
Måndag kom — och firadt blef hans bröllop,
Thorsdag kom — och hemkomöl blef hållet;
Men ett hemkomöl med sorg och tårar,
Ty till grafvens hem han förde bruden.

4.

Gossen hann till femton år — och trodde
Ej ännu att kärlek fanns i verlden,
Och han lefde fem år till — och trodde

Ej ändå att kärlek fanns i verlden.
Kom så oförtänkt en bildskön flicka,
Som på några timmar honom lärde,
Hvad han under tjugu år ej fattat.

5.

Tvenne myrtnar stå i Lauras fönster;
Till den ena bär hon vatten ständigt,
Men den andra torkar bort i krukan.
Hvarför vårdas en och glöms den andra?
Ty hon fick dem ej af en och samma;
Men den ena af sin unga älskling,
Och den andra af sin man, den gamle.

6.

När den sköna Maj med sippor kommit,
Kransa tärnor sina bruna lockar,
Skyndande till ringdans kring sin Majstång.
Under dansen äro alla glada.
Glad är den, som bär ett vackert smycke,
Glad är den, hvars blomsterkrans är lyckad,
Glad är den, som känner kinden rodna.
Frågar du, hvem gladast är af alla?
Den, som ser sin fästman med i ringen.

7.

Tvenne popplar susa öfver grafven,
Der en trogen ynglings aska gömmes,
Satta fordom af hans flickas händer.
Nu i poppelskuggan springa barnen,
Som hon fostrat med en annan make,
Jaga fjärilar och plocka blommor.

8.

Mellan friska blomster genom lunden
Gick den goda flickan helt allena,
Och hon bröt en nyfödd ros och sade:
Sköna blomma, om du vingar ägde,
Skulle jag dig sända till min älskling,
Sen jag fästat tvenne lätta budskap,
Ett vid högra vingen, ett vid venstra,
Ena: att han dig dock skulle kyssa,
Och det andra: sända dig tillbaka.

9.

I sin fästmans armar gret en flicka
Och beklagade sitt hårda öde:
Under sista natten, gode yngling,
Brann min hydda, brunno mina hjordar,

Allt, ack allt, hvad jag i verlden ägde.
Gossen gladdes i sin själ och tänkte:
Har den trogna flickans hydda brunnit,
Dubbelt skall hon då min hydda älska;
Hafva hennes många hjordar brunnit,
Dubbelt skall hon fägnas då af mina;
Har hon mistat annat allt i verlden,
Dubbelt, dubbelt är jag henne dyrbar.

10.

Tvenne finkar byggde bo i parken.
Under våren sjöng beständigt hanen,
Under sommarn började han tystna,
Och om hösten tiger han alldeles.
Hvarför? — Ty så länge våren räckte,
Tänkte han på maka blott och kärlek;
Men med sommarn nalkades bekymmer
Om hans bo och om hans späda ungar;
Och med hösten kommo kulna dagar,
Och en längtan blott att flytta hädan.

11.

Fjärlar, i vårens barn,
Leende blommor J,

Buskar och gröna trän,
Vissnen, o vissnen snart!
Bilder af ungdomen,
Bilder af kärleken,
Vissnen, o vissnen snart!
Såld åt den gamles famn,
Får jag ej älska er.

12

»Våren flyktar hastigt,
Hastigare sommarn,
Hösten dröjer länge,
Vintern ännu längre.
Snart, J sköna kinder,
Skolen i förvissna,
Och ej knoppas mera.»
Gossen svarte åter:
Än i höstens dagar
Gläda vårens minnen,
Än i vinterns dagar
Räcka sommarns skördar.
Fritt må våren flygta,
Fritt må kinden vissna,

Låt oss nu blott älska,
Låt oss nu blott kyssas.

13.

Lutad mot gärdet stod
Gossen vid flickans arm,
Såg öfver slagen äng:
»Sommarens tid har flytt,
Blommorna vissnat ren;
Skön är din kind likväl,
Rosor och liljor der
Blomstra, som förr, ännu.»
Våren kom åter, då
Stod han allena der:
Flickan var borta, — låg
Vissnad i jordens famn;
Ängen var grön igen,
Leende, blomsterrik.

14.

Minna satt i lunden
Och på kransen såg,
Som, af rosor bunden,
I dess sköte låg,

Och en tår föll neder
Uppå blomstren då,
Men till kransen beder
Ömma flickan så:
Sköna! får du stanna
På min ynglings hår,
Dofta kring hans panna
Kärlek blott och vår!
Nekar han dig dröja
På det ljusa hår,
O! då må du röja
Minnas gömda tår!

15.

Ack, Natur! hur har jag kunnat
Förolämpa dig?
Andra har du fägring unnat,
Ingen fägring mig.
Ofta vid den slutna ringen
Jag förskjuten står;
På den fula blickar ingen,
Ingen vän jag får;
Och mitt hjerta slår som andras,
Älskar såsom de,

Hvarför skall jag ensam vandra,
Och försmådd mig se?

16.

Trenne råd gaf modern åt sin dotter:
Att ej sucka, att ej missnöjd vara,
Och att icke kyssa någon gosse. —
Moder, om din dotter icke felar,
Icke felar mot det sista rådet,
Skall hon fela mot de första båda.

17.

Flickan knyter i Johannenatten
Kring den gröna broddens späda stänglar
Silketrådar utaf skilda färger;
Men på morgonstunden går hon sedan
Dit, att leta ut sin framtids öden.

Nu, så hör hur flickan der beter sig:
Har den svarta, sorgens stängel, vuxit,
Talar hon och sörjer med de andra.
Har den röda, glädjens stängel, vuxit,
Talar hon och fröjdas med de andra.

Har den gröna, kärleks-stängeln, vuxit,
Tiger hon och fröjdas i sitt hjerta.

18.

Till en källa talte gossen vredgad:
Källa, ängens öga, onda källa!
Tusen gångor har min flicka redan
Speglat i din blåa famn sitt anlet;
Men du vårdar ej den hulda bilden,
Du förvarar ej min flickas anlet.
När hon bortgått, flyktar äfven bilden,
Och jag söker den förgäfves sedan.
Skall jag straffa dig, du onda källa,
Grumla opp din bölja, dika ut dig,
Och förtrampa dina blomsterbräddar?

Källan åter bad en bön och sade:
Gosse, hvarför skulle du mig straffa,
Grumla opp min bölja, dika ut mig,
Och förtrampa mina blomsterbräddar?
Jag är ju en vattnets dotter endast,
Har ej blod, och har ej varma pulsar,
Älskar ej och älskas ej tillbaka;
Värre är att i ditt eget hjerta,

I ditt eget hjertas varma källa
Flickans minne sällan varar längre,
Än hon står i fägring för ditt öga.

19.

Dottren sade till sin gamla moder,
Får ej nu i höst mitt bröllop firas?
Modren sade: låt det bli till våren;
Våren, Dotter, passar bäst för bröllop;
Äfven fågeln bygger bo om våren.
Hvarför passar våren bäst för bröllop,
Hvad, om fågeln bygger bo om våren?
Hvarje årstid, goda moder, passar
Ju för den, som hvarje årstid älskar.

20.

Edvard talade till morgonstjernan:
Hulda morgonstjerna, himlens dotter!
Säg, hvad gör Amanda, när hon uppstått
Och kring skuldran kastat lätta slöjan?
Morgonstjernan svarade och sade:
Goda Gosse, när Amanda uppstått
Och kring skuldran kastat slöjan, går hon
Till sitt fönster, ser på mig och tåras.

Och se'n vänder hon sin blick mot vester.
Edvard åter talade och sade:
Godt är att hon ser på morgonstjernan,
Det bevisar hennes hjertas renhet;
Godt är att hon ser på den med tårar,
Det bevisar hennes hjertas vekhet;
Men det bästa att hon ser mot vester,
Ty i vester ligger Edvards hydda.

21.

Gossen sade till sin flicka:
Du flyr unnan, goda flicka
Hvarje gång jag vill dig fånga;
Men dock säg, säg, fann du nå'nsin
Någon trygg och säker fristad,
Förrän i min famn du flydde?

22.

Till en bondes koja kom en krigsman,
Tung af år och vandrande på trädben,
Bonden fyllde lugnt ett glas för honom,
Bjöd och talte till den gamle knekten:
Fader, säg, hur var det dig till sinnes,
När i striden fiender dig omhvärft,

Skotten knallade och kulor hveno? —
Gamle knekten tog sitt glas och sade:
Såsom dig, när någongång om hösten
Hagel kring dig hvina, blixtar ljunga,
Och du bergar tegen för de dina.

23.

Vid en flickas fönster stod en gosse,
Trenne långa qvällar på hvarandra,
Klappade och bad att dock bli insläppt.
Första qvällen fick han hot och bannor,
Andra qvällen fick han ord och böner,
Tredje qvällen fick han fönstret öppnadt.

24.

Under strandens granar lekte gossen
Vid en vik af den besjungna Saimen.
Honom såg ur böljans salar Necken,
Såg med kärlek på den sköna gossen,
Önskande att honom till sig locka.
Då, som gubbe steg han först på stranden,
Men den muntra gossen flydde honom;
Och som yngling steg han se'n på stranden,
Men den muntra gossen bidde icke;

Sist, förvandlad till en yster fåle,
Steg han opp och hoppade bland träden.
Nu, när gossen såg den muntra fålen,
Gick han sakta lockande till honom,
Grep i hast hans mahn och sprang på ryggen,
Lysten att en glädtig ridt försöka;
Men i samma ögonblick till djupet
Flydde Necken med sitt sköna byte.
Kom så gossens moder ned till stranden,
Sökande sitt barn med sorg och tårar.
Henne såg ur böljans salar Necken,
Såg med kärlek på den sköna qvinnan,
Önskande att henne till sig locka.
Då, som gubbe steg han först på stranden,
Men den sorgsna qvinnan flydde honom;
Och som yngling steg han se'n på stranden,
Men den sorgsna qvinnan bidde icke;
Sist, förvandlad till den muntra gossen,
Låg han glad och vaggade på vågen.
Nu, när modren såg sin son, den sörjde,
Sprang hon ut i böljan i hans armar,
Lysten att ur vådan honom rädda;
Men i samma ögonblick till djupet
Flydde Necken med sitt sköna byte.

25.

Högt bland Saarijärvis moar bodde
Bonden Paavo på ett frostigt hemman,
Skötande dess jord med trägna armar;
Men af Herren väntade han växten.
Och han bodde der med barn och maka,
Åt i svett sitt knappa bröd med dessa,
Gräfde diken, plöjde opp och sådde.
Våren kom, och drifvan smalt af tegen,
Och med den flöt hälften bort af brodden;
Sommarn kom, och fram bröt hagelskuren,
Och af den slogs hälften ned af axen;
Hösten kom, och kölden tog hvad öfrigt.
Paavos maka slet sitt hår och sade:
Paavo, Paavo, olycksfödde gubbe!
Tagom stafven; Gud har oss förskjutit;
Svårt är tigga, men att svälta värre.
Paavo tog sin hustrus hand och sade:
Herren pröfvar blott, han ej förskjuter.
Blanda du till hälften bark i brödet,
Jag skall gräfva dubbelt flera diken,
Men af Herren vill jag vänta växten.
Hustrun lade hälften bark i brödet,
Gubben gräfde dubbelt flera diken,

Sålde fåren, köpte råg och sådde.
Våren kom, och drifvan smalt af tegen,
Men med den flöt intet bort af brodden;
Sommarn kom, och fram bröt hagelskuren,
Men af den slogs hälften ned af axen;
Hösten kom, och kölden tog hvad öfrigt.
Paavos maka slog sitt bröst och sade:
Paavo, Paavo, olycksfödde gubbe!
Låt oss dö, ty Gud har oss förskjutit;
Svår är döden, men att lefva värre.
Paavo tog sin hustrus hand och sade:
Herren pröfvar blott, han ej förskjuter.
Blanda du till dubbelt bark i brödet,
Jag vill gräfva dubbelt större diken,
Men af Herren vill jag vänta växten.
Hustrun lade dubbelt bark i brödet,
Gubben gräfde dubbelt större diken,
Sålde korna, köpte råg och sådde.
Våren kom, och drifvan smalt af tegen,
Men med den flöt intet bort af brodden;
Sommarn kom, och fram bröt hagelskuren,
Men af den slogs intet ned af axen;
Hösten kom, och kölden, långt från åkern,
Lät den stå i guld och vänta skördarn.

Då föll Paavo på sitt knä, och sade:
Herren pröfvar blott, han ej förskjuter.
Och hans maka föll på knä och sade:
Herren pröfvar blott, han ej förskjuter.
Men med glädje sade hon till gubben:
Paavo, Paavo, tag med fröjd till skäran;
Nu är tid att lefva glada dagar,
Nu är tid att kasta barken unnan,
Och att baka bröd af råg allena.
Paavo tog sin hustrus hand, och sade:
Qvinna, qvinna, den blott tål att pröfvas,
Som en nödställd nästa ej förskjuter;
Blanda du till hälften bark i brödet,
Ty förfrusen står vår grannes åker.

26.

Flickan ägde af sin mor ett minne,
Ägde ett med perlor och demanter
Smyckadt spänne af omätligt värde.
Kommo tvenne fästmän då till henne.
Stolt och rik och mäktig var den ena;
Men han friade till flickans spänne.
Och den andra, han var blyg och fattig,
Men han friade till flickans hjerta.

Nu till dottren talte hennes stjufmor:
Tag den rike, och förskjut den arme;
Skönt är guldet dock mot fattigdomen.
Flickan gret och vägrade förgäfves.
Men den dag, då lysning skulle tagas,
Fanns ej flickan mer i modrens salar,
Ej på gården, ej bland parkens stammar;
Men hon fanns på stranden invid hafvet.
Dit kom hennes mor och hennes fästman,
Talande med vänlig röst till flickan:
Följ oss opp till gästabud och glädje,
Ty din lysning skall i dag besörjas.
Då tog flickan ur sin gördel spännet,
Tog det i sin hvita hand och sade:
Se, den litet har, är nöjd med litet;
Men den mycket äger, fordrar mera.
Tusen år, och tusen re'n, har hafvet
Slukat håfvor och förvärfvat skatter,
Och det fordrar än mitt gyllne smycke.
Så hon sade, och långt hän från stranden
Kastade sitt spänne ut i hafvet.
Men den rike gick förgrymmad dädan,
Och förgrymmad ropte flickans stjufmor:
Olycksaliga, hur har du handlat?

Ingen höghet har du mer att vänta,
Intet guld skall skimra i din boning,
Och ditt spänne ser du aldrig åter.
Men den ädla flickan log och sade:
Hvad är höghet mot min framtids lycka,
Hvad är guld emot ett lif med kärlek,
Hvad är spännet mot min ynglings hjerta?

27.

Stor var Tavastländarn Ojan Paavo,
Stor och väldig ibland Finlands söner,
Stadig som en granbevuxen klippa,
Djerf och snabb och kraftig som en stormvind.
Tallar hade han med rötter uppryckt,
Kufvat björnar med sin blotta armkraft,
Lyftat hästar öfver höga gärden,
Och som strån förmätne männer nedböjt.
Och nu stod den starke Ojan Paavo
Stolt och väldig uppå Lagmanstinget;
Midt på gården stod han ibland folket,
Som den höga furan ibland småskog;
Men han hof sin stämma opp och sade:
Finns här en af qvinna född och ammad,
Som förmår att hålla mig på stället,

Blott ett ögonblick på samma ställe;
Den må taga strax mitt rika hemman,
Den må vinna mina silfverskatter,
Den må äga mina många hjordar,
Och med kropp och själ är jag dess egen.
Så till folket talte Ojan Paavo;
Men förskräckte stodo bygdens drängar,
Tigande i nejden af den stolte,
Och der trädde ingen fram till honom.

Och med undran och med kärlek sågo
Bygdens flickor på den unga kämpen;
Ty han stod, den starke Ojan Paavo,
Som den höga furan ibland småskog,
Och hans öga brann som himlens stjerna,
Och hans panna lyste klar som dagen,
Och hans gula hår föll på hans skuldror,
Som ett solglänst strömfall öfver fjället.

Men ur qvinnohopen framsteg Anna,
Hon, den skönaste af bygdens flickor,
Vacker som en morgon till att påse.
Och hon framsteg raskt till Ojan Paavo,
Slog omkring hans hals de mjuka armar,

Närmade sitt hjerta till hans hjerta,
Pressade hans kind mot sina kinder,
Och så bjöd hon honom slita lös sig.
Men den starke` gossen stod besegrad,
Kunde icke röra sig af stället,
Utan sade svigtande till flickan:
Anna, Anna, jag har tappat vadet,
Du må taga strax mitt rika hemman,
Du må vinna mina silfverskatter,
Du må äga mina många hjordar,
Och med kropp och själ är jag din egen.

SVARTSJUKANS NÄTTER.

FÖRSTA NATTEN.

O du, som sjunker stum och sluten ned
Ur molnens rymd på svarta vingar,
Förnim den sorgsnes klagan, milda natt,
Förnim den olycksaliges förtviflan! —
Hvems är den röst, ur klippans refvor irrar,
Lik flodens brusning, lik en suck af hafvet,
Ditt tysta, vemodsfria tåg till mötes?
Hvems är den stämma, som med ugglans läten
Till en förvirrad harmoni sig parar,
Beskrattande med återbrutna ljud
Din frid, din stillhet, dina vallmodofter?
Det är den sorgnes klagan, milda natt,
Det är den olycksaliges förtviflan.

Jag tänkte engång i en bättre stund:
Förnuftet måste blifva fridens härold
Till upprorshopen i min vilda barm.
Och se, förnuftet smög sig bäfvande,

Med palmbeväpnad hand, på ödestigar,
Och kom till qvalens slutna borg, till hjertat,
Och klappade på borgens port, och sade:
J, stormande passioner! hvarför fylla
Med ödeläggelse och krig de rum,
Der förr i offraden åt mig och lugnet?
Bekännen än mitt öfvervälde, hvilen
Som oskuldsfulla barn i mitt beskärm;
Och lydnaden skall återbringa lugnet,
Och lugnet följes blott af goda englar. —
Se hvarför striden, hvarför rasen J?
En qvinnas rika blomstergårdar mätta
En annan fjärils honingslust; — för er
Stå ej de fulla blomstrens kalkar öppna;
Men, hvarför svärma ständigt kring densamma?
Hvad en er nekar, skall en annan skänka,
Och lika nektar dricks ur lika blommor.
Så talade, vid borgens port, förnuftet.

Då låg, bland söfda söner, innanför
Svartsjukan, kärlekens och hatets dotter.
I fridlös dvala låg hon der, och sög
Ur egen märg en otillräcklig näring,
Och skärpte sin för dagen skygga blick,

Och spetsade sitt öra under sömnen.
Så hörde hon förnuftets tal vid porten.
Försvunnen var i blinken hennes hvila.
I hämndfull harm spratt furien opp och tog
Ur smärtans koger ett förgiftadt svar;
Men hvarje pil, som flög från tungans båge,
Föll krossad mot förvridna läppar ned,
Tills raseriet, dämdt inom dess barm,
Bröt fram uti ett hånskratts fulla strömmar

Ur dvalan väcktes syskonskaran nu:
Den bleka plågan, och det hemska qvalet,
Och trånaden, som tärs af evig hunger,
Och afunden, som andas pest, och vreden,
Som fröjdas af sin blodbestänkta dolk.
De väcktes alla, och i mödrens spår
Framilade den käcka legionen,
Och bröt med jubelskri till fejd. —

Och nu, du milda gnista, lån af Gud,
Du ljusa engel, som lik solen gladde
Min lefnads vår, förnuft, hvad är din lott?
Att kufvadt dväljas mellan mörkrets andar,
I grottorna af mitt förtärda hjerta,

Att somna in vid dina bödlars skrål,
Och vakna opp vid dina kedjors slammer.

Jag sade: jag vill anförtro åt dagen
Mitt hjertas ödemark, att vederqvickas.
Den Gud, som lockar rosen ur sin knopp,
Och örtens späda frö ur grusets sköte,
Den höga, strålbeklädda Gud, som sprider
Sitt lif, sin vällust i en död natur,
Och tvingar stoftets alla myriader
Att jubla kring sitt glimmande triumphtåg,
Den Gud, som hägnade min barndoms blomning,
Skall ej förskjuta mig. Så sade jag,
Och höjde min förgråtna blick mot öster.

Då blef det ljust kring österns rand och solen
Steg opp och stänkte, som en mogen drufva,
Kring himmel, jord och haf sin purpursaft.
Och ethern drack — och strålade af fröjd,
Och böljan drack — och skälfde af förtjusning,
Och jorden drack — och kullar, berg och dalar
Berusades af drufvans blod och glödde,
Och väckte sina tusen söfda barn,
Att tömma morgonens och lifvets fullhet.

Af jubel ljödo nejdens alla echo;
Kring fältet sprungo hjordarna, mot skyn
Flög fågeln med sin tungas glada offer,
Och menniskan, den sällaste af alla,
Gick majestätlig fram, med knäppta händer,
Att digna ned af andakt inför Gud.
Då såg jag i mitt bröst, och sökte blott
En suck, att blanda i naturens glädje,
Och fann mitt hjerta mera tomt än dödens.
Med brusten blick, af fasa öfversvämmad,
Jag ilade till mina kulor åter,
Lik en förirrad natt i dagens famn,
Lik molnets skugga, som med oro flyr,
Af sjö och land, af höjd och djup förskjuten.

Hvem hör mig, hvem behjertar mina ord?
För hvem skall jag mitt öde uppenbara?
Den stela klippan rörs ej af mitt qval,
Och natten äger för mitt språk ej öra.
En valfart gör jag till den nejd, der förr
Min rika ungdoms gyllne dar fördrömdes.
Hvad äger jag på dessa ställen mer?
En vålnad lik, jag går bland grafvar här
Och vålnader utaf min lefnads lycka. —

Här står dock hyddan, af sin hängbjörk än,
Och sina gröna pilar öfverskyggad;
Den var ej fordom främmande, som nu.
På denna bädd af blommor satt jag ofta
Vid Minnas sida, målande för henne
Vår framtid, full af kärlek och af ljus;
Och lutad mot min skuldra såg hon då
Med barnslig vällust mot den sköna taflan;
Och hvarje oro, om den fanns nå'ngång,
Och hvarje tvekan var så lätt förskingrad;
Ty brudgum låfte alltid gökens stämma,
Och lycka väplingens orakelspråk;
Och hon var nöjd igen; hvem denne brudgum,
Hvad denna lycka var, förstod hon väl.
O Minna, skogsprofetens löfte svek;
Men ödets profetior voro sanna. —
Här ser jag aspen; bär den än mitt namn,
I bredd med hennes, i den gröna barken?
Här våra popplar; sina rika grenar
De slingra kring hvarandra än, som förr.
Den ena skall beteckna mig — den andra
Beteckna Minna; — afgrundslika lögn!

Men jag vill vandra längre, jag vill se

Det ställe, der jag tog farväl af Minna,
Då hon gick hem, att i sin jungfrubur
Förgråta tiden af min bortavaro,
Och jag flög ut i verlden, full af mod,
Med hjerta glödande af kärlekens
Och af den anade bedriftens sällhet.
Här sorlar källan, på hvars strand vi stodo,
Och morgonsolen gick förklarad opp.
Se, sade Minna, gå som den så ljus,
Så säll, så stark din bana genom verlden,
Och kom med lugn och värma, såsom den,
Till våra dalar, till din Minna åter.
En kyss blott var mitt svar; men mer än löften,
Och mer än eder sade den.

Och nu,
Se, här är häcken, sammanväfd af rönnar
Och af syrener; här var möte aftaldt.
Här satt jag, återkommen, pulsen slog
Af hopp och väntan. Många farors skördar,
Och många segrars ära, men det bästa:
En pröfvad trohets guld, det var den skatt,
Jag bar till välkomstgåfva åt min brud.
Här satt jag, såg med längtan öfver ängen,

Och såg, och såg igen; — och Minna kom,
Men vid en makes arm. — Förgäfves, natt,
Förbreder du ditt täcke öfver nejden;
Du har ej mörker nog; jag ser ännu
Den fasansfulla synen, ser dem komma; —
Ser honom, med den stela, trygga gången,
Och Minna vid hans sida, med förgråten blick
Och bleka kinder, härjade af tårar;
Ser Minna stapla vid hans sida, lik
Den halftförblödda hinden, som vid foten
Af altaret mot offerprestens stål
Med vemod blickar opp och tigger döden.
O, Höge Gud! har icke menniskohjertat
Sin kärlek och sin himmel såsom Du?
Är det så ringa, att en hand af stoft
Kan strafflöst plundra i dess helgedomar?
Dock, på min fråga svarar blott det skedda
Ett iskallt ja, och mångfördubbladt ljuder
Detsamma åter ur min egen barm.

Nej, jag vill icke längre dröja här.
Till mina klippor, hårda som mitt öde,
Vill jag tillbaka vända; intet lif
Skräms der af mina suckar, ingen ört

Förtvinar der af mina tårefloder,
Och minnen af min sorg blott finnas der.
I solhvarf re'n jag lefvat ibland dem,
Och längtar åter till min själs förtrogna.

Så långt har det då kommit! o, förut
I vårens, kärlekens och Minnas famn,
Hvem hade trott, att ödemarkens klyftor
En saknad fristad blifve mig engång?
Ej slår ett hjerta i mitt grannskap roligt.
Den trötta vandrarn, bränd af solen, glömmer
Sin bördas tyngd, då han mig ser, och flyr
Med vingad fot min anblick; sjelfva glädjen,
Så högljudd annars, stämmer ned sin röst
Till stilla böner, då min nejd hon nalkas;
Och först i fjerran, se'n hon gått förbi,
Får hon sin sång och sina löjen åter.

Förut, hur annorlunda var ej allt!
Glad som en efterlängtad majdag, kom
Jag då till oskuldens och fröjdens lekar,
Och hvar som helst jag gick vid Minnas arm,
I fältets dager, eller parkens skymning,
Församlades af bygdens muntra barn

En menlös skara, som sin ringdans knöt
Omkring vår kärlek, eller vid vår lycka
Sin egen anspråkslösa lycka band.
Skall ej engång ett skuggspel af hvad då
Var verkligt, unnas mig ännu af lifvet?
Är banan mörk, så långt den än må sträckas?
Jag frågar hoppet, som i storm och natt,
Så ofta tröttat sina vingar redan,
Och återkommit tröstlöst, som det for.

O, höge Allmagt, brutit har ditt barn;
Låt straffets åskor öfver menskan ljunga.
Hon bröt för jordens skänker; tag hvad jorden gaf,
Tag maktens, rikedomens, ärans skatter,
Låt henne sucka under vedermödor,
Ur klippan tvingande sitt tårbestänkta bröd,
Tag helsans kraft ur hennes nerver, låt
Den svaga kräla som en mask för plågan;
Men, Helige, det enda ädla, som
Hon bergade af en förlorad adel,
Den känsla, i hvars famn hon står för dig,
Så hög, som mellan paradisets fruktträn,
Så ren, som i dess gyllne dagars glans;
Tag denna ej, tag hennes kärlek ej!

Hvad har hon qvar, om den förloras? —
Dock,
Hvad äro mina böner? hvad min klagan?
Står icke djupt och outplånligt re'n
Min dom i ödets koppartafla skuren?
Hvad hoppas jag, hvad söker, hvad begär jag,
Hvad kan jag få, hvad kan jag mista mer?
Nej, gamen, som förtär min barm, skall jag,
Prometheus lik, i evigheter nära.
Min varelse, ej helad, ej förstörd,
Skall ständigt spinna sina egna marter,
Och, som en håndikt öfver menskligheten,
Skall jag af dagens ljus, af nattens stjernblick skys.
Men se, här är jag åter vid mitt hem!
Här är den kulna grottan. O, som nu,
Så dyrbar har den aldrig förr mig varit.
Der skall jag hvila lemmar, som af trötthet
Och strider digna. Sluten i dess famn,
På dess granitbädd skall jag, gömd för verlden,
Hvars skönhet qväljer och förskräcker mig,
Kanske en stund af sömnens ro besökas,
Ett ögonblick få glömma bort mig sjelf.

Dock om, ännu på veka svandun vaken,

Vid Minnas sida hennes make hvilar,
Så lemna mitt förgråtna öga, sömn!
Låt mig, i väkter, på ett fridlöst läger
Med öppen blick mot grottans mörker stirra,
Men flyg till honom, qväf hans känslors svall,
Och tvinga honom att sin himmel glömma!

ANDRA NATTEN.

Förskjuten, gäckad, trånande och fridlös,
Gick vandraren i sekellånga år
Sin tunga stig igenom ödeländer.
Ej bjöd en trofast famn vid dagens slut
Ett fredligt läger åt hans trötta lemmar,
Ej räckte någon vänlig hand en dryck
Af källans svalka åt hans heta läppar,
Och ingen pannas hvälfda himmel ägde
Två milda stjernor för hans hjertas natt.
När morgonen, det glada sinnets älskling,
Sin purpurhy i österns böljor tvådde,
Då steg han med förkrossad håg från bädden,
Och såg ur tårar mot en tröttsam dag;
När qvällen, qvalda hjertans tröstarinna,
Vid vesterns guldport log bland sömn och drömmar,
Då sjönk han mattad på en sömnlös bädd,
Och såg emot en ödslig natt ur tårar.

En afton stod han stum vid Oceanen

Och styrde trånfull sina blickars vingar
Mot sitt af qvällens sol belysta hem;
Men, like trötta fåglar, föllo alla
Förlorade i böljans vida graf,
Och deras liksång var den suck, dem gafs
Till trogen följeslagare på vägen.

Då växte, lik den unga svanen, opp
Ett snöhvitt segel, glimmande i öster;
Och inom några korta stunder samm
Det vimpelprydda skeppet vid hans udde.
Vid stranden låg en planka — med en bön
Till böljans makter slög han sina armar,
En glädjedrucken älskling lik, om den,
Och störtade sig djerf i vågens bädd,
Sitt hemland och sitt sälla hopp till mötes. —
En ädel hand från skeppet räckte mildt
Den tröttade sin hjelp. — Och nattens döttrar,
Den tysta sömnen och den lätta drömmen,
Begrofvo snart hans lidande i frid.

När nu med rosenläppar morgonrådnan
Bebådade naturens vällust: dagen,
Slog vandrarn opp sin blick och såg omkring sig —

Och såg sin hembygds länge sörjda kust,
Och såg dess gröna, trädbevuxna kullar,
Och såg dess blomsterklädda bäckars gång.
På stranden kände han sin hydda, kände
Dess glada foglars morgonbön; — berusad
Ur fröjdens öfverfyllda nektarkalk,
Föll han i salig yra på sitt anlet,
Välsignande det lif, han nyss förbannat,
Den jord, han kallat smärtans afgrund nyss.
Och som hon slöt sin bön, då sprang bland löfven
Hans barndomsvän, hans trogna flicka fram,
Och föll förlorad i sin älsklings armar,
Besköljande hans kinders milda brand
Med återseendets och glädjens tårar. —

Men, sorgens son! säg, hvarför dröjer nu
Din själ vid glada bilder? — hvarför talar
Din röst om menskosällhet nu, förut
Blott van att ensam klaga och fördömma?

Ha! äfven jag var säll en stund, — en stund,
Ej dyrköpt nog för tusen seklers marter.
Ha, jag var säll! — se, solen hunnit re'n
Till andra rymder jaga nattens skuggor,

Och daggens droppar släcka icke mer
Den trånadsmatta blommans törst, och jorden
Står skälfvande i ljus och dag och ler
Åt villan och phantomerna af mörkret;
Men för mitt öga står dock nattens dröm,
Så skön, så magiskt klar ännu, och kämpar
Mot verklighetens strålar segerrikt,
Som månans skimmer emot stjernornas.

O dröm! o himmelskt ljufva dröm! om dig
Skall jag för nejdens kala fjällar tala,
Tills deras missljud-vanda echo glömma
De rop af smärta, dem de hört af mig,
Och vänja sig att af sig sjelfva stamma
Den häpne vandrarn glädje blott till mötes. —
Så sakta då, o Skog! din tysta susning!
Och hämma, bäck, ditt muntra språng en stund!
Och, klippor, höjen edra gråa hjessor!
Och, nejdens alla andar, hören — hören!

Det var en qväll, en nordisk sommarqväll,
En qväll, då solen icke går till hvila
Vid jordens barm, men kysser henne blott,
Och skyndar åter opp till dagens fröjder,

Det var en qväll, — den vida vestern låg
Och dvaldes i ett haf af guld och saffran,
Och öfver österns gröna kullar summo,
Likt rosengårdar i det stilla blå,
De skära purpurstänkta molnens flockar.
I dagg och vällust låg naturen stum,
Och jag, — jag vandrade bland hennes under,
Stum såsom hon. Jag kände ingen sorg,
Men medvetslöst uti mitt hjerta bodde
Ett stilla qval ändå, som jägarns lod
I örnens sönderskjutna sida dröjer;
Men när han sitter se'n på klippans spets
Och stänger dagens strålar der med blod,
Då känner han uti sin barm en plåga,
Men vet ej, hvarifrån den kom, och när
Den slutas; så med vemod, som jag ej
Begrep, en gåta för mig sjelf, jag gick
På fältets fägring, vacklande och sluten,
När hastigt fjerran från ett sakta ljud,
Som af en lutas lätt berörda strängar,
I samklang döende, mitt öra hann.
Jag lyssnade. — Ännu en ton, ännu
En suck af andarne i lutans boja;
Och se'n ett lugn, en stillhet öfverallt,

Likt lugnet på den qvällbelysta fjärden,
När sista fläkten gått med stimm deröfver,
Och vattnets dallring byts till spegelglans. —
På en gång skingrades min smärta nu,
Och jag var lätt till mods igen, som blomman,
När fästets källor flödat ut och hvalfvet
Ånyo mot den tårbestänkta klarnar,
Men medvetslös, som blommans, var min fröjd.

En sorgslös trånad dref mig mot den nejd,
Ifrån hvars famn de milda ljuden kommo.
Jag skyndade, som lyft af vingar, dit
Och lyssnade, och lyssnade ånyo.

Så kom jag till en park, der stam vid stam
Mot ljusets pilar höjde gröna sköldar,
Och ingen fläkt af aftonvinden hann
Den friska helgedomens svala skymning.
Det syntes icke menskospår i den,
Ej spår af dessa fräcka sköflarhänder,
Som sätta konstens stela krona opp
Uppå ruiner af naturens fägring.
I blomning stod der hvarje ört på marken,
I sommarskrud stod hvarje träd; — en flock

Af luftens fjäderklädda barn allenast
Satt drömmande emellan löfven der,
Och sången slumrade på deras tungor.
Jag stannade, jag visste icke mer
Af någon lidelse, af någon tanke;
Mitt väsen var som skeppet är på hafvet,
När ingen svallvåg mot dess sida slår
Och ingen vind dess slappa segel fyller.

Men nu, — nu klang en himmelsk ton igen,
Och plötsligt ljödo lutans alla strängar
En rik, högtidlig harmoni, som snart
Melodiskt fylldes af en qvinnostämma.

Hvad nyss var sänkt i sömn, spratt opp på nytt:
Hvar fågel öppnade sin näbb till sång,
Hvart löf i parken skälfde, och ett regn
Af dagg föll dallrande af hvarje blomma.
Och jag, jag hörde rösten mig så nära
Och kände den, — och det var Minnas röst.

Men stod du en gång, svept i dimmans flor,
På kullens spets, af vårens morgon famnad,
Och drack en rosenånga, fast du ej

De röda skålar såg, hvarur den flödde,
Och badade i värma dina lemmar,
Fast värmans källa doldes för din blick;
Och såg du då en flyktig storm förjaga
Den lätta dimman, såg du berg och dal
Förtroligt träda fram ur formlösheten,
Och såg du då med klara ögon glad
De vänner, som din vällust nyss beredde;
Då vet du hvad jag var och hvad jag blef
Det ögonblick, jag Minnas stämma hörde.
Ty hvad jag lidit, hvad i långa år
Jag njutit såsom ljuft och tänkt som sällt,
Stod i förklarad glans inför min själ,
Och kärleken gick som en sol deröfver.
Förbannad från mitt hjertas ljusa eden
Var dock en enda tanke, — var dock den:
Att Minna, Minna ägdes af en annan.
Jag kände blott min sällhet, visste blott
Att hon och jag i verlden fanns — ej annat,
När jag i jublande förtjusning sprang
Den korta väg, som skiljde oss ännu,
Och föll på böjda knän vid hennes fötter.

Men hon, ej skrämd, ej öfveraskad, såg

Så ömt förtroligt leende på mig,
Som om jag länge stått hos henne redan;
Hon såg, som barnet på sin engel ser,
När modren bäddat vaggan mjuk och drömmen
Då genast leder fram den välbekante.

Ej ljöd dock lutan mer. Det byttes ej
Ett brutet ord, en vingad suck af oss;
Men på den lätta brygga, begges blickar
Emellan våra hjertans himlar slogo,
Gick kärleken, i tusen former klädd,
Att vexla njutningar och vexla boning.

Tills, famn ej mera skild från famn, och mun
Ej stängd från mun, jag låg i hennes armar,
Och kände svallningen af hennes barm,
Och drack dess tårbestänkta kinders dagg.
Och domnade af vällust bort — och väcktes.

Men, lögn af sällhet! håll mig evigt dock,
Ack! evigt i din hulda boja fången.
Jag tigger ej af verklighetens nåd
En fröjd, som multnar under ägarns händer.
Med fantasiens skuggspel är jag nöjd,

Blott den beständigt för mitt öga ter
Den stund, då jag var säll, fastän bedragen.

Då skall jag än, när Minnas vår förgått,
Och hennes kinder inga rosor bära,
Se henne ung och salig i min famn.
Då skall jag än, när mina dagar flytt,
Och kullen hvilar grön uppå mitt stoft,
Men stjernorna min fria ande bergat,
Då skall jag än, från verldens sköna ljus,
Från Gud, från himlar och från englar gå,
Att drömma mig vid Minnas purpurläppar.

TREDJE NATTEN.

I öster stiga svarta skyar opp,
Bebådande en lång och stormig natt.
Långt hän i vester, bortom sund och uddar,
Sjönk solen, tröttad, nyss i hafvets famn
Och släckte lugnt sin fackla.
Hur vexlar allt! Den dag, som hvälfde nyss
Sin rika blomning öfver tusen länder,
Står vissnad re'n, och mörka skuggor tära
På bladens sista, matta purpur nu.
Det lugn, som bredde lätta vingar öfver
Den glada nejdens land och vatten, flyr
För stormens örnflygt, hotande i fjerran,
Och intet är af allt som varit nyss. —
En bild utaf naturens stora lif
Är lifvet i en menskobarm; för båda
Står samma, eviga och höga lag:
Förvandling är dess bokstaf, lif dess anda.
Lycksaligt är det hjerta dock att prisas,
Hvars dag ej till en stormig natt förbyts;

Men till en natt af frost, och is och dvala;
Ty domnadt märker det ej då förlusten,
Och väcks af nästa morgon, men ej mer
Till en förgänglig dag.

Det bodde nyss
En himmelsk frid i mitt förtärda hjerta,
Och glädjen spridde der sitt ljus ännu,
Lik höstens sena sol, som någongång,
Minutligt, ödelagda fält förgyller;
Men plantor, ack, som vissnat längesedan,
Begynna åter blicka opp, bedragna
Utaf en härmad vår, tills snart ett moln
Förskingrar deras hopp och haglar ner
En skur af stela dödar på de späda.
Så, milda känslor, J som skjutit åter
En dverglik grodd i den betrycktes barm,
Skall snart, kanske, ert matta lif förstöras.
En dyster aning sveper re'n sitt flor
Omkring er himmel, ack! om några stunder
Är allt måhända mörkt igen som förr.

Men tyst, en sång! — Hvad menskligt väsen dväljs,
Som jag, bland klyftorna i öde skogen?

En glädtig sång! Kanske af en förvillad,
Som återfunnit stigen till sitt hem,
Och skyndar jublande till barn och maka.
Den sälle! regnet faller kyligt re'n,
Och natten andas kallt; men ack, hur lätt
Skall icke färdens långa möda glömmas
I hvilobädden af en älskad famn!
Der syns ju glädjesångerskan! — men ack,
Hvad strid emellan hennes sång och väsen!
Lik bäcken, som min muntra stämma höjer,
Fastän den bruten mellan klippor går,
Så tycks ock hon, på lifvets fröjd bedragen,
Förvirrad, krossad, sjunga sällhet än.
Se denna glesa krans af vissna' rosor,
Som fängslar hennes spridda hår, — hvar fläkt
Slår bort ett gulnadt blad af dem, liksom
Ett oblidt ödes lätta vindar slita
Förhoppningar ur en förkrossad barm.
Se hennes anlet, likt en höstlig källa,
Af stormar grumlad, öfverhöljd med spillror
Af en förhärjad blomsterverld; ännu
Är himlen dock ej jagad ur dess spegel.
Så hvilar äfven der i hennes anlet
Ibland förstörda drag en stämpel än,

Som är mig känd, som jag förut har älskat. —
Kom närmre, vilda tärna! Minna blickar
Sin kärlek än ur ditt förgråtna öga,
På dina kinder syns en skymt ännu,
Af rosengårdarna på Minnas kinder,
Fast sorgen bredt sin vinter öfver dem;
Hög hvälfs din panna, såsom Minnas panna,
Din röst är hennes, och din barm är hennes,
Kom, låt mig känna om ditt hjerta slår
Så högt, så brinnande, som hennes hjerta.
Kom, kom! — —

Ha! milda himmel, det är hon!
J pulsar! svallen vildare än hafvet,
Att fasan ej må isa edra böljor.
Ja, det är hon! Förnuft, släck ut din lampa,
Den lyser opp en afgrund; — samla, natt,
Från halfva verlden hit ditt mörker, fallen,
J klyftor! öfver oss och oss begrafven! —
Vansinniga! i denna fasans nejd,
I denna stund af skymning och af hvila,
Då sorgen sofver och då glädjen drömmer,
Hvem söker du?

Hon.

Ha! ja, hvem söker jag?
Jag söker här min älskling, och han svarar
Från alla gråa klippor, då jag sjunger.
Hör, hör! en stämma der, en der, en der,
Den sista är så lång, så långt att jag
Ej hinner honom mer, se'n dit han flydde.
Hör! hör! nu är han åter nära — nu
Der längre — nu så långt att knappt han höres.
O, ve! hvi flyr han? Hvad har jag väl brutit?
Och har jag brutit, vill jag allt försona.

Han.

Du gråter, gråt ej, qvinna! låt din tår
Ej fruktlöst falla vid ditt ödes fötter:
Det ser ändå ifrån sin höjd på dig,
Som solen på den lilja, han förbränner.
Var glad, Din älskling kommer då igen;
Nu vill han icke komma, då du gråter.

Hon.

Då skall jag le. Jag log nu nyss också,
Och sjöng af glädje, ty han var så nära.
Han svarade från denna häll. Hvar är han nu?

Jag kom, och fann blott dig, — men såg du honom?
Och ägde han en vänlig helsning ej,
Att lemna qvar åt mig, förrän han flydde?

Han.

Han sade, att, då nästa morgon gryr,
Är han tillbaka hos sin trogna flicka,
Och skiljs ej mer.

Hon.

Du arma blomma, som jag plockat
För honom, för att gläda honom, ack!
Till nästa morgon lefver du ej mer.
Du måste vissna, natten är för lång.
Men, gode fremling, tag den späda blomman, du;
Jag kan ej vänta, jag vill söka honom.
Om han mig flyr och jag är der i fjerran,
Då han är här, så räck åt honom blomman,
Säg att, som hon förvissnar under natten,
Skall jag väl vissna innan morgon gryr;
Säg honom, att han icke borde fly,
Att jag ej minns, hur länge jag har irrat
Uti hans spår förgäfves, ja förgäfves.
Min tunga bränner, mina fötter blöda,
Jag dignar ofta, då han är som närmast,

Och drömmer under dvalan att min barm
Är full af törnen, att mitt hjerta stinges
Vid hvarje slag. — Det är en dröm. —

Han.

Håll opp!

Hon.

Den vederqvicker mig likväl, och snart
Är dvalan slut.

Han.

Håll opp! du talat nog,
Att jaga lugnet bort från himlens salar.
Slit ej mitt hjerta sönder; det är sjukt
Som ditt.

Hon.

Som mitt? O! då behöfves tröst;
Men säg, hvar skall jag hemta den ifrån?
Den har jag sökt, som molnet i sin irring
En fristad söker, såsom vattenfågeln
I vassens mörker letar sina ungar,
Som blöda ren i jägarns hand. O! tröst
Har icke jag, du arme like, fick den
Af menskor ej, af Himlen ej, af jorden ej.
Jag har en saga, vill du höra den,

Så underlig och dock så sann; jag såg den sjelf?
Först skall du gråta, sedan skall du skratta,
Och om du skrattar, vill jag skratta äfven.
Man sade mig, att kärleken ej var
För jorden skapad, att ett brott det vore
Att klaga, då dess planta vissnar här.
Men jag gick ut med hjerta, fullt af hopp,
Och tänkte söka opp en lycklig kärlek.
Jag ville se, om ej ett ställe fanns,
Der tvenne trogna kunde lefva sälla;
Och re'n i närmsta skog såg jag ett par
Af turturdufvor. I den glesa toppen
Af ett förtorkadt träd de suto båda
Med näbb vid näbb, men rundt omkring var lugn.
Jag stannade; för mig var skådespelet
Så outsägligt ljuft. En glädjetår
Steg i mitt öga, men den hann knappt falla,
Förrän en hök kom obemärkt och tog
Den ena dufvan; — under klagoljud,
Försvann den andra, bäfvande bland träden.
Med smärta såg jag efter höken — han
Flög med sitt byte till ett annat träd.
Der satt hans maka, begge delte dufvan,
Och sen de mättats, smekte de hvarandra;

Och jag blef tröstad åter, ty jag såg,
Att kärlek fanns, och allt var lugnt kring den.
Då ljöd ett skott — den ena höken föll,
Den andra flydde bäfvande i skogen.
Med vrede slog jag ned min blick och tänkte:
Här mördas kärleken, det finns likväl
En ort, der idel goda hjertan klappa,
Der skall jag finna hvad jag söker, der
Förföljs ej kärleken, men ler och skyddas.
Så tänkte jag, och lättade min fot,
Att vandra dädan; — under foten, se,
Låg en förtrampad fjäril, än i döden
Vid blomman fäst, som han i lifvet älskat.
Han var förtrampad af min fot, af mig,
Hur underligt, af mig, som velat köpa
Med eget lif hans lif tillbaka — skratta
Du skrattar ej — af mig var kärleken
Förtrampad — och du skrattar ej —

Han

O, qvinna!
Förtviflan skrattar såsom du, förtvifla ej!
Din fjärils död var kärlekens triumph;
Han dog gemensamt med sin älskarinna,

Han dog för dig, som ville honom godt.
Ser du, i lifvets öknar går en engel,
Han älskar kärleken, som du, han rycker
Också en maka ofta från en maka,
Men ej med hökens roflust, ej med jägarns,
Ej tanklöst, såsom de; med ömhet blickar
Han på den ena, då han tar den andra.
Han tänker: se'n du gråtit några stunder,
Du efterblefne, skall jag dig ej glömma
I tåredalen, der du ensam går. —
Vet du hvem engeln är? han heter Död,
Hans gerning liknar din, ty han är god som du.

Hon.

O! du är sjelf den milda engeln, sänd
Ej att begära tröst, men skänka tröst.
Förtälj din vackra saga än om Döden,
Hur ömt han älskar allt och allt förlossar!
Förtälj det än; och jag vill böja ned
Mitt matta hufvud på ditt knä och lyssna.
Och när jag lyssnat och mitt öga sluts,
Så håll dig färdig med din gömda lia,
Och för den bleka liljan opp till Gud.

Han.

Att evigt blomma och att evigt älska.

Hon.

Att sitta vid den Högstes fot och gråta,
Tills Han, bevekt af mina tårar, sänder
Dig ned att hemta den, som nu mig flyr.

Han.

O! då du hamnat, hamnar han också.
Han skall väl söka sjelf den goda engeln,
Som honom för till dig. Till dess förglöm
Hvad jorden brutit, hvad du lidit der.
Sof bort din smärta, sorgens trötta dotter!
Och dröm, hur lyckan står vid grafvens rand
Och tigger för sitt rika fullhorn än
Den sköna skatt, hon nödgas sakna: — friden.

Hon.

Och huru döden fattar lyckans hand,
Och för den blinda, som en trogen vän,
Tillbaka genom verlden, genom tiden,
Och fyller bristen, då hon gett, och sår
Försoning i de fel, som hon begår.

Så vill jag drömma på ditt knä, du gode,
Du ende, som ej skymfade den svaga,
Ej återstötte utan skydd och tröst
Den skyddbegärande, den öfvergifna.
Ja, jag vill drömma lugnt uppå ditt knä,
Så lugnt, som stjernan i en sommarhimmel,
Som hjertat drömmer i sin barndomsverld.
Din lön är färdig: Du är Dödens engel,
Och du behöfver skatter, för att älskas
Af jordens barn; tag hvarje tår, jag gråtit,
Tag alla suckar, dem jag gjutit har,
De äro perlor nu och diamanter,
Som möta dig, hvarthelst du styr din färd.
Men der en fridlös enka klagar se'n
Bland bleka barn, som ropa efter bröd,
Och der kring bårens rand sig nöden lägrat,
Der strö dem ut, och jag vill skåda då,
Välsignande, från himlens sal derpå.
Men der du ser en tröstlös kärlek kräfva
Af jord och himmel en förlorad sällhet,
Der strö ej guld, ej diamanter ut;
Men höj din lie, skörda! —

Han.

Sömn, o sömn!
Du svala dagg för hjertats sjuka blomma!
Du blida, som på drömmens vingar bär
Den qvalda anden ur sin fångaboning,
Och låter honom några stunder fri
I evighetens ethersalar andas!
Kom, sänk dig ned till oskulden, fastän
Dess bädd af klippans kulna mossa reddes,
Och fast hon lutar hjessan mot en famn,
Der alla lifvets vilda sorger storma!

Hon sofver re'n — min bön är hörd — hon sofver.
Se, öfverståndna äro dagens mödor,
Och plågor, hopade af långa år,
Uti ett enda ögonblick förgätna.
Hur lugn är ej den godas sömn, — som qvällen,
När dagens stormar rasat ut, förklaras
Dess sorgebleka anlet mer och mer;
Och dessa tecken, hvarmed ödet stämplar
Sitt herravälde in på slafvens panna,
De jemnas åter, och befrielsen
Bor, typiskt röjd, hos slumrarinnan redan.
Ja, säll är du, som sofver och som glömmer;

Ej tränga verldens dystra bilder nu
Igenom dina blickars slutna portar,
Och lifvets djupa afgrund höljs af natt.

Hårdt har hon kämpat, mycket har hon lidit,
Dess barm är sårad och dess pulsar tömda,
Och hon förföljs ännu. En flykting är
Dess tanke, utan riktning, utan hem;
Dock jagas äfven han af sorgens härar,
Hvarthelst han irrar, sökande en fristad,
Och ej en gång i din förstörda borg,
O vanvett! låter du den qvalde dväljas.
Blott sömnen är de öfvergifnas vän.

Du dyra varelse! jag klagar ej,
Att sinnlighetens lampa, att förnuftet
Blott flämtande, med halfsläckt låga brinner
Inom din hydda, rest af jordens stoft;
Men att, hvarthelst dess matta stråle faller,
En tår skall röjas och en jämmer skådas,
Se der min plåga. Litet nog ändå
Betalar själens gudaeld här nere
De offer, som den kräfver af vår frid.
Ty hvad är menskan med sin dubbla lott

Af jordiskt mörker och af himmelskt ljus?
En dyster natt omkring en enda stjerna.
Förgäfves bryter hennes bleka sken
Igenom slöjorna af moln och dimmor;
Hon dagar ingen rymd, hon tränger ej
Med strålfull fackla genom skuggans gårdar,
Och stormen bryter segrande likväl
Med herrskarstämma genom nattens famn,
Och böljor sucka mellan öde stränder.
Det finnes stunder dock, då ögat, glömskt
Af skymningen, af fasorna och striden,
Med barnslig vällust ser på stjernan blott;
Och dessa stunder vördar svagheten
Som sina ljusa stunder, älskar dem
Som glädjens lätta ögonblick af lifvet;
Men kraften, men det starka hjertat åter
Förbannar dem som foster af en afgrund,
Förrädiskt lockande ett fridlöst hopp,
Blott för att visa hur dess vingar domna,
Försåtligt talande om ljus och frid
För tanken, som i villans öknar famlar.

Så hvila ut till morgondagens mödor,
Du ödets korsbelastade slafvinna,

Och glöm, så länge du kan glömma än:
At mig har natten ingen sömn att skänka,
Min hvila är en vanmakt blott att bära
Det lidande, som samlas öfver mig.
Men jag vill sitta och ditt lugn likväl
Med glädjeblandadt vemod än betrakta,
Som sorgen sitter vid en älskad graf
Och gläds åt blomman, som gått opp deröfver.

FJERDE NATTEN.

Hon är försvunnen, ja, hon är försvunnen!
Det enda minne, jag af henne fick,
Är spåret på det daggbestänkta gräset,
Och qvistarna som darra än, der hon
Gick stilla fram emellan skogens stammar.
Ja, hon är borta, som en aftonrodnad
Försvann hon bakom klyftorna och träden,
Och ensam står jag qvar — en dyster natt.

O! jag var säll ändå; jag slöt den hulda
Emot mitt hjerta, och jag led allena,
Och hon var trygg i sömnen som ett barn.
En här af minnen från förflutna tider
Slog opp sin skådeplats kring slumrarinnan,
Och spelte genom mörkrets glesa flor
I växlande gestalter för mitt öga.
Der såg jag er, o mina barndomsdagar,
Med edra klara solar och ert lugn,
Då tanken än ej visste af sig sjelf,

Ej flugit ut ännu att fåfängt söka,
Lik Noachs dufva, någon grönklädd strand,
Men gungade i drömmens trygga ark
På lifvets vida, bottenlösa bölja;
Dig såg jag äfven lund, der jag en gång
För Minna blottade mitt hjertas lågor,
Der lättbevingad, svalan lik, som sväfvar
Mot vårens famn ur sundets purpurvåg,
Bekännelsen flög öfver hennes läppar,
Och hennes blickar greto perlor till
En krona åt min segrande förhoppning;
Dig återsåg jag, djup af sällhet, stund
Och evighet tillika! då min kyss
För första gången i den svala qvällen,
Vid lunders susning och vid fåglars sång,
På hennes läppars vällustbädd försof sig;
Och er och er, o eder, tusen gånger
Besvurna och igen besvurna, såg jag,
Ej lätta och förhoppningsfulla nu,
Som fordom, men alfvarliga och dystra,
På tidens vingar pekande, och på
Det mörka ödets jernhand, der den tung
Låg vårdslöst hvilande på brutna fjettrar. —
Så såg jag än med vemod, än med glädje

De dunkla hamnarna af fordna fröjder,
Än bedjande för nattens flykt, och än
Att solen evigt ville borta dröja.

Men bergens toppar klarnade i vester,
Och snart mot dalen i en långsam ström
Flöt ljuset neder från förgyllda fjällar,
Och dagen frambröt, och hans strålar föllo
På Minnas bleka kinder re'n.
Då slog hon opp sitt öga, såg mig an
Med blickar, ej förslöade, som nyss,
Men skarpa, genomträngande, som pilar:
»Du är det, jag har funnit dig; min dröm,
Min svåra dröm är slut;» — med dessa ord
Uppstod hon hastigt, gret en tår förstulet,
Och tog min hand och talte himmelskt lugn:
»Se, plågans spjut är krossadt, täckelset
Är från mitt öga fallet; jag har funnit
Det jag har sökt, och hjertat vill ej mer.
Hvad jorden äger, hennes fröjd och smärta,
Har jag i bräddadt mått tömt ut, och mer
Har hennes trånga förråd ej att skänka.
Jag vandrar nu dit du ej följa får;
Men snart jag vandrar längre bort, och då

Välkommen efter!
Som jag, skall du kanhända länge drömma
Att du förgäfves söker här din sällhet,
Och såsom jag, skall äfven du en gång,
Med hjertat lugnadt och med själen ljus,
Förvånad vakna, sluten i dess armar;
Till dess farväl!» — Hon kramade min hand,
Och vände stilla mot den smala stigen,
Och började med långsam gång sin färd.
Min famn stod öppen och mitt öga bjöd,
I täflan med min tunga, henne åter;
Hon såg min tår ej, och min bön dog bort,
Förgäfves klappande på hennes hjerta.
Sin bana gick hon, obeveklig, kall,
Den bleka månen lik på vinterns himmel.
Jag skyndade i hennes spår, jag ville
I mina armar sluta än en gång
Den afgud, som mitt hjerta evigt famnar.
Jag nalkades, — hon såg tillbaka då,
Och höjde hotfullt varnande sin hand;
Förisad stod jag qvar på hennes bud,
En blodlös bild, ur marmorns klyfta huggen,
Lik sångaren i Plutos dunkla borg,
Då natten tog hans Eurydice åter.

Orörlig var min fot vid marken häftad,
Mitt bröst var länge utan suck och stämma,
Tills jag omsider såg hur mer och mer
Den älskade i skogens djup försvann;
Då fick jag klagoröstens gåfva åter
Och ropade med hemsk förtviflan: Minna!
Men blott ur bergens sorgsna grottor kom
I långa suckar återsvaret: Minna.

Hon vandrar. — Hjerta! frågar du hvarthän?
Hvarthän, om icke till sitt hem, sin make;
Ty hvarje ädelt sinne bär sitt tvång
Och smider pligtens kopparkedjor starka.
Välan, hon går tillbaka till de sina,
Med känslan kufvad af förnuftets bojor;
Hon får ej minnas, vill ej minnas mig;
Och snart skall vanan, som det tunga lättar,
Och det förhatliga gör ljuft och älskadt,
Med milda händer blomsterhölja törnen
Af hennes olycksaliga förbund.
När då, med fridens gryning i dess själ,
Dess bleka kinders nya gryning börjar,
Hvem är den lycklige, hvars kyssar få
Ur deras morgonrodnad purpurn suga?

Och när ifrån den friska barmens skatter
Hon slöjan kastat, och det rum beträder,
Der, lyst af lampan, eller stjernan blott,
Försåtligt yppig högtidsbädden sväller,
Hvem följer glädjerusig hennes steg,
Och mäter trånande secundens dröjsmål? —
Ha! icke den, som ensam irrar här,
Och dricker nattens kulna dagg och söker
En mossbevuxen klippas läger, — nöjd
Om han på den kan för en stund förglömma
Hvad han har varit, hvad han är och blir.

Hvad hvisken J uti mitt öra åter,
Dagskygga spöken, barn af mörkrets verld?
Hvad bröt väl Minnas make? — dock hur ljuft,
Att se det blod vid dolkens sidor stelna,
Som brunnit nog vid Minnas sida re'n!
Fly afgrundstanke! vill du locka bort
Ur själens famn dess enda skatt, den engel,
Som ensam blef den öfvergifne trogen,
Och stundom talar om ett annat land,
Der Minnas kärlek möter mig på stranden.
Nej, han skall lefva, om han kunde än
Med tusen sinnen frossa af sin lycka,

Och ur min sällhets aska skall jag berga dock
En möjlighet af Minnas återkärlek.

Man talar om hur dödens lugn är djupt,
Hur bojan faller af den tyngda anden
Den stund, då hjertat slår sitt sista timslag
Och mer ej mäter fångenskapens tid.
Och det är sannt att ingen stormil skakar
Det tjäll, som byggs åt slumrarn under kullen,
Att ingen smärta födes af den barm,
Som stilla under mossans djup förmultnar;
Men anden, anden, är han fri? — O nej!
Han är ej fri i etherns ljushaf, der
Bevingad mellan stjernorna han sväfvar;
Han är ej fri i evighetens famn,
I himlens salar är han slaf ännu;
Han bär sin boja i sig sjelf, så länge
Han bär ett minne än af tidens kärlek,
Och denna kärlek är ej skakad af
Så lätt som grusets sköra fjettrar bräckas.
Se, klippan stiger brant mot molnets rand;
En färd till toppen, och ett språng från den,
Hvad ringa pris för sällheten och friden,
Om dessa kunde köpas dermed blott!

I tusen skilda drägter vinkar döden,
Så blid, så litet skrämmande i hvarje;
Jag kunde störta i dess öppna famn
Så glad, som svanen i det klara sundet,
Och dröjer dock — o, hvarför dröjer jag?
Ha! blefve anden friad genom döden,
Och ren från hvarje jordiskt minnes smitta,
En suck, en enda klagan skulle då
Ej mera flyga öfver mina läppar;
Nej, blomsterkransa skulle jag min panna,
Till fjällets spetsar ett triumphtåg göra,
Och under glädjesånger ville jag
Mig segrande i djupets Chaos störta;
Men nu, hvad vore dödens frukt? ett lif,
Blott mera mäktigt att sitt qval begripa.

O! ingen himmel vore herrlig nog,
Att locka dig från jordens dalar, ande!
Så länge Minnas hjerta klappar der.
Vid henne skulle du din frihet fängsla,
Oemotståndligt till din afgrund dragen,
Lik fågeln, som af ormens blickar snärd,
Med öppna ögon i hans eldgap flyger.
Du skulle fly till Minnas famn och der

Ett vittne bli till sinnlighetens segrar,
Då hon, lik fablernas Maenad, berusad
Af vällustbägarns gift, förglömt sig sjelf,
Och jublande i nattens stund på ett
Förhatadt altar kärleksoffer tänder!
Nej, bättre vore att i klippans barm
Ett evigt fängelse för dig bereddes,
Dit ingen skymt af jordens bilder hann,
Och intet ord af hoppets falska löften.

Så äger då ej engång du, den hela
Förblödda jordens sista, glada tröst,
Du fristad, vid hvars portar slafven lägger
Sin börda ned, och Konungen sin krona,
Du fridens tempel för en verld, du hamn,
Dit lifvets alla trötta segel sträfva;
Så äger då ej engång du, o graf!
Ett läkemedel för mitt arma hjerta.
Välan, jag vill fördubbla mina qval,
Vill sjelfmant samla smärtans alla vapen,
Och trycka dem så flitigt i min barm,
Att sår på sår må regna, och åt mig
Ett ögonblick ej gifvas för att känna
Det enas plågor, förr'n det andra drabbat.

Så skall den dvala jagas bort, som lik
Det lugn, som mellan åskans knallar råder,
Ibland förbredes i min själ och ger
Åt qvalets viggar blott en ökad fasa.
Med sorgens öfvermått skall sorgen qväfvas,
Och dessa afgrundsdolkar skola dock
En gång förslöas, då de ständigt brukas.

Se opp, mitt öga, tanke, spänn din flygt,
Och hjelp mig ödes bristande förmåga,
Att måla bilder på min kärleks duk,
Förfärligare än de redan sporda.
Fullända teckningen af denna tafla,
Der Minna väckts af morgonsolens strålar
Och lyftat sakta opp ur vaggans bädd
Ett barn, som vid dess sköte ler i sömnen.
Med skärad pensel måla hennes ögon,
Som tvenne himlar, lugna, klara, blå,
Med gränslös ömhet famnande den späda.
Och hennes anlet, låt det halft förklaras
Af dagens ljus, och halft af modersglädjens,
Och, att det sällare må röjas än,
Låt några tårar i dess sällhet irra.
Men gif den späda engeln inga drag,

Som likna mina; Nej! en annan gåf
Åt Minna hennes sköna skatt, en annan.
Skall hon i honom älska, vid en annan
Igenom honom bindas, och åt mig
Skall ingen fläkt af hennes ömhet egnas.
Så är den första taflan färdig. Nu!
Gå till den andra, måla der en park,
Med löf och skuggor omkring Minnas boning.
I parken bilda henne, vid dess barm
Låt barnet dricka ur sin näringskälla,
Och der framföre teckna se'n en man,
Som ser med lutadt hufvud ned på gruppen.
Åt Minna gif ett uttryck, som om lunden
Med löfvens tusen tungor, som om vinden
Ur hvarje fläkt, ur hvarje stråle dagen
Till henne skulle hviska: du är Mor.
Låt kölden smälta på dess makes panna,
Gif faderskänslor åt hans marmoranlet,
Och låt hans blickar röja att han då
Begriper värdet af sin stulna lycka.
Mig må din pensel vårdslöst kasta ut
Bland klipporna, som throna der i fjerran.
Led några forssar dit, som öfverrösta
Min klagan, om jag klagar, och ett vindkast,

Som sliter tårarna ifrån min kind,
Att ingen dödlig anar hvad jag lider.
Så är den andra taflan skön. — Och nu!
Tag mera mörka färger, gör en natt,
Som dyster hvälfver sig kring moln och stormar.
I Minnas sofrum sätt en halfsläckt lampa,
Låt sömnen vinka och paulunen svälla,
Låt — nej, fullända ej din afgrundstanke, nej,
Låt tvenne stjernor mot hvarandra irra,
Och krossade från sina banor ramla,
Och verlden lossas från sin fasta grundval,
Och jord och himmel i en suck förgås.

FEMTE NATTEN.

Frid milda afton! Jord och himmel frid!
En lifstidsfånge lik, som blef benådad
Och kom ur tornets natt, ur jern och boja
I dagens vida tempel ut igen,
Der solen brann, der luften ljöd och fältet
I löf och blommor mot hans anblick trädde,
Och hvarje bana var förutan gräns,
Och hvarje sällhet såsom himlen öppen;
Lik honom, endast mera säll, står jag
Ibland passionens sönderbrutna länkar.
På detta spegelklara haf af frid
Vill hjertat bäfva, o, och kan det icke,
Och tanken skakar tveksamt sina vingar
Och vill ej tro sin frihet, och likväl
För hvarje vingslag honom öfver molnen.
Hur skönt jag lefver, o, hur lätt jag andas,
Hur herrlig strålar qvällen för mitt öga,
Och hoppet vet dock af en bättre morgon;
En kärleksbädd är jordens gröna matta,

Och sömnen är dock mera ljuf derunder;
Hur saligt allt! — jag står på Minnas graf.
Jag står på Minnas graf! — O, det är ljuft
Att tänka hur hon hvilar lugnt här nere,
Och hur jag sjelf skall snart få hvila lugnt.

Du sofver Minna? nej du sofver ej! —
Ditt hjerta sofver, men din ande vakar,
Din skuggbild är det, som så kärligt ser
Ur hvarje blommas daggbestänkta öga;
Med fågelsången, som ur parken skallar,
Melodiskt blandad når din röst mitt öra;
En hviskning sänder du i hvarje fläkt,
Ett budskap med hvar sky, der oppe tågar;
Och jag förstår din vink, och lyder den.

O! hvad är sorgen, på hvars altar vi,
Nattvandrande i stoftets dalar, offra?
Och denna här af mödor och bekymmer
Och qval och fasor, som förtära sinnet,
Hvad äro de? — en tropp af skuggor blott,
Phantomer; verkliga för tankens öga,
Så länge han i mörkrets rike dväljs,
Men toma, utan varelse och kraft,

Så snart han mäktar sig mot ljuset svinga.
Ej utom grusets räcka ödets gränser;
Och menniskan, som är på jorden jord,
Är himmel genast då hon är deroppe.
Hur ser jag icke nu med ömkan neder
På er, o nätter, som jag genomvakat,
På er, o dagar, som jag gråtit bort!
Jag kan knappt mera fatta dessa små
Bekymmer, som mig syntes då så stora.
Ty i min kärleks rika helgedom
Hur obetydlig var ej denna skatt,
Som sköflades af oinvigda händer!
Hvad ägde icke Minna qvar för mig?
Den själ, som låg odödlig i dess öga,
Den skönhet, som i hvarje fiber brann,
I tiden tänd, men tänd för evigheten,
Den var för mig; för hennes make var
Ej annat än det stoft, der masken nu,
Som han, sin medvetslösa högtid firar.

Hur lydde Minnas sista ord till mig?
»Som jag, skall du kanhända länge drömma
Att du förgäfves söker här din sällhet,
Och såsom jag skall äfven du en gång,

Med hjertat lugnadt och med själen ljus,
Förvånad vakna, sluten i dess armar.»
O! nu förstår jag hennes mening klart.
Min plåga var en dröm, — det verkliga
Är icke födt och skiftar ej med stunden.
Ett enda var dock sannt, det var min kärlek,
Jag sof uti dess famn — nu är jag vaken.
Jag såg i sömnen spöken, natt och fasor;
Nu ser jag Minna, himlarna och Gud.
O kärlek! huru skön är icke du
Emot den Amor med förgiftadt koger,
Som dikten målar och passionen tror.
Du står förklarad för mitt öga nu;
Jag ser din båge riktad, men den är
Den öppna famn, du sträcker ut mot verlden;
Och dina pilar känner jag — de bildas
Af oskuld, salighet och ljus.
Det var en stund — jag såg dig då i samma
Gestalt, som nu — det var den första gången,
Jag dig förklarad såg i Minnas blick.
Dig slöt jag då med henne mot mitt hjerta;
Men blott en stund, se'n fann jag dig ej mer.
Mitt ljus var slocknadt, i min själ var skymning,
Och för sömnvandrarn genom lifvets natt

Sjöng sinnligheten en förrädisk vaggsång.
O! endast tvenne flyktiga minuter,
O! af det långa lifvet endast tvenne,
Är menniskan ur stoftets dvala väckt,
Och kan mot andeverldens vällust skåda;
Och dessa gry med hennes första kärlek,
Och hennes sista stund. — Som barnet hvilar
Med slutna ögon vid sin moders barm,
Så hvilar menniskan i evighetens.
En gång, vid modrens kyss, slår barnet opp
Sin blick, och ler och somnar in ånyo;
Och det är bilden af vår första kärlek.
Men drömmar smyga till den spädas sinnen,
Oroande, försåtliga och grymma,
Som störa pulsens gång och hjertats frid;
Och slumrarn qvider då och tårar tränga
Igenom ögonlockens trånga galler,
Och modren sluter honom närmare
Och närmare emot sitt bröst, till dess
Han vaknar, ser förvånad opp, och känner
Den hulda snart, och ler igen och sträcker
De späda armarna med fröjd mot henne;
Och det är bilden af vår sista stund.
Men icke alltid plågas slumrarn dock

Af svåra syner; ty minuter gifvas,
När leende, i någon jordisk form,
Hans bättre lif för honom uppenbaras,
Fast bilden är förgänglig som hans dröm.
Hvad var min kyss, som outsläcklig brann
På Minnas rosenläppar? hvad den sällhet,
Som brusade igenom mina ådror,
Hvar gång, jag henne tryckte mot min barm?
Hvad var det ljus, som herrligare då
Från dagens gyllne källa tycktes flöda?
Den skönhet hvad, som då uti min själ
Så yppigt ur naturens fullhorn tömdes?
Hvad voro de? blott drömmar — ack, men drömmar,
I hvilkas skuggdrag dock en vänlig skymt
Af evighet och himmel låg förklarad.

Jag står på Minnas graf, och tänker än
På fordna sälla dar. Och hvarför skulle
Jag er förjaga, mina fröjders minnen?
Är icke lifvets bästa fröjd ändå
I dödens stilla gårdar såsom hemma?
Välkomna, bilder från min ungdomsverld,
Förtroliga gestalter, utan omsorg
Och utan strid, med hjertan, fulla blott

Och utan strid, med hjertan, fulla blott
Af stundens skänker, och med ögon, blinda
För hvad en framtid i sitt sköte bar!
Välkomna! Här, vid grafvens rand är stället,
Der oskuldsdrömmar, obesvikna, drömmas,
Och sorglösheten för en dag, som gryr,
Ej vid dess skiften får med marter gäldas.
Här är ert rätta hemvist, här är ljuft
Att se er åter, och jag vill besvärja
Ur mullens djup den tysta slumrarinnan,
Och än en gång med er och henne gå
Min gröna, rika barndomsdal igenom,

Men tiden flyr, och afskedsstunden nalkas,
Ett afsked, der om återkomst ej talas,
Men intet hjerta lemnas tröstlöst qvar.
Jag flyr nu från ett land, der jag en främling var,
Och mot mitt sköna hemland syftar färden.
Och mången fröjd blef denna kust mig skyldig,
Ack, mången lofvad fröjd; men ingen tår
Af pröfningarnas gift, af sorgens galla.
Dock dröjer jag med fuktadt öga än
Uppå den kulna, törnesådda stranden.
Af afskedsstunden adlas allt till dyrbart,

Och ömt försonad blickar jag farväl
Åt hvad jag nu för alltid öfvergifver.
O! det är lätt att oförrätter glömma,
Då man är öfver lidandet och sorgen,
Och ingen bitter tanke tar man med
Till kärlekens och fridens ljusa fester.
Farväl, du höga drott, som evigt ung
Din eldvagn genom etherns rymder åker,
Du milda sol, farväl! — För hvarje gång,
Jag jublande på ditt triumphtåg skådat,
För hvarje gång, jag i ditt varma ljus
Tyckt fosterlandets klara dagar skimra,
För hvarje fröjd, som i ditt hägn slog ut,
För hvarje känsla, som din låga mognat,
För ljusets och för lifvets bästa gåfvor,
Haf tack, haf hjertlig tack! — Snart skall jag mer
Ej se din morgonrodnad gry, ej höra
De hymners ljud, som följa dina spår;
Men du, ej trött, ej åldrad, skall ännu
Ditt friska spann igenom verlden jaga
Och mäta sekler åt förgängelsen,
Och lugnt utur förgätna slägters mull
Till blomning åter nya slägter väcka,
Till dess du äfven en gång, mätt af år,

Ur redet löser dina gyllne fålar,
Och lägger ner ditt rika lån hos Gud. —
Till dess farväl! — Och du, o sköna dal,
Som i din blomsterfamn mig tog den stund,
Jag kom som gäst till obekanta länder;
Du, bland hvars lunders sus och källors sorl
Jag mig så ofta i mitt hemland drömde,
Farväl, farväl! För mig skall icke mer
Din majdag gry och dina blommar knoppas;
Men tag en annan i mitt ställe då,
En annan irrande, som jag, i gruset,
Tag honom till ditt skötebarn, som mig,
Och skrif för honom med hvar nyfödd vår
Din blomsterskrift om bättre regioner.
Och er, och er, o millioner hjertan,
Som blifven här, att glädjas och att lida,
Åt er en afskedssuck, ett ömt farväl!
För er är pröfningen ej slutad än,
Men många hårda strider obeståndna.
O! klagen ej, fastän ej hvarje frö,
Som hoppet djerft i ödets drifhus kastar,
En grönklädd stängel skjuter opp och bär
Lycksalighetens himlaburna frukter;
För dem är tidens sol för kall ändå.

Men om, af bittra sorgers tårregn ammad,
En jordisk sällhet slutligt gror för er,
Och äfven den af kulna stormar skördas,
Så klagen ej ändå; ty med sin vällust,
Och med sitt qval, är lifvet dock en dröm! —
Och nu, och nu är intet mera qvar!
Håll famnen öppen, Minna! der du glad,
Ur englars krets mot min förvandling skådar;
Håll famnen öppen; om ett ögonblick,
Är jag hos dig, i dina armar redan. — —

DIKTER

AF

JOHAN LUDVIG RUNEBERG.

Andra Delen.

HELSINGFORS,

FINSKA LITTERATUR-SÄLLSKAPETS TRYCKERI, 1851.

Imprimatur: *G. F. Aminoff.*

Innehåll:

GRAFVEN I PERRHO *).

I.

Hvar är grafven, som i Perrhos vildmark
Snart ett sekel har förgäten grönskat,
Icke värd att glömmas och förgätas?
Hvar är grafven? Fråga ej, o främling!
Der den långa skogssjön smalast bugtar
In mot tallmons dal, är stället. Björkar
Skaka gröna kronor re'n deröfver.
Hvar inunder deras rötter grafven
Engång blef igenfylld, känner ingen.

Du, hvars minne mer än menskans vårdar,
Höga Sångmö, Finlands dotter, svara:
Gömms en väldig Konung der i grafven,

*) Belönt med mindre guldpenningen af Sv. Akademien 1831.

Eller gömms en Konungs vederlike?
Ej en Konung, ej hans vederlike;
Gamle bonden Hane gömms i grafven,
Och med honom sex hans stora söner. —
Sitt vid brädden af den höga stranden;
Jag vill tälja deras sköna öde,
Medan daggen än på ljungen glimmar,
Och af brantens furar solen skymmes.

Hane, född af finska fäder, fyllde
Sjutti vintrar på sitt ärfda hemman.
Gammal sjelf, han ägde unga söner,
Trenne tvillingspar, det äldsta sjutton
Och det yngsta femton vårar gammalt.
Sköna, kraftiga de voro alla,
Lika bäckar, som af vårregn svälla;
Var dock någon framför andra herrlig,
Var det visst den unga Thomas Hane,
Äldre brodern i det andra paret.
Gick han fram fast höljd i trasor, sågs han
Skön som stjernan mellan rifna skyar,
Och hvad helst i verlden han bedrifvit,
Hade ingen velat hata honom.
Honom tycktes dock hans fader hata;

Ej blott honom, men hans bröder äfven.
Ej som barn bemöttes de af honom,
Ej som tröstare på ålderns dagar,
Men som drängar, hårdare än drängar,
Såsom väsen utan själ och frihet.

Så de lefvat från sin barndom alla,
Och den dag kom, då de yngsta båda
Skulle fylla femton år tillika.
Klar stod morgonrodnan bakom skogen,
Ingen molnfläck skymde himlahvalfvet,
Från sin stråbädd stego brödraparen,
Glade, som den dag, som var bebådad.
Men med bäfvan till sin far de gingo,
Der i stugan han allena dvaldes,
Och de yngsta stego fram med vördnad
Och, hans händer fattande, begynte:
»Fader, gif oss denna dagen ledig,
Denna dag blott, att med våra bröder
Öfver fyllda femton år oss glädja!»

Sträng, som vintern, hörde gubben talet,
Sammandrog de hvita ögonbrynen
Och tog ordet: »Hvad i dag försummas

Lemnar ett försummadt qvar i morgon.
Åkern ligger oplöjd, gån att plöja.»
Tyste gingo de till åkern alla,
Och till ledet kommen, talte Thomas:
»Såg jag rätt vår faders öga, bröder,
Är vår arm värd guld i dag; af svetten
Kan hvar droppe för ett granbarr säljas.
Nu i dag det gäller att arbeta,
Ty i afton kommer svårt att granskas.»

Thomas detta. Vid hans maning sänktes
Hvarje plogbill ned i jorden genast.
Så från solens uppgång till dess nedgång,
Utan mat och utan hvila framgick
Hvar och en vid sin bestämda fåra.
Men då aftonskuggan höljde fältet,
Fanns en enda teg af åkern oplöjd.

Då kom äfven dit den gamle fadren,
Ropade tillsammans sina söner
Och begynte: »Väl har verket skridit,
Men med bättre flit det skridit bättre.
Alla kan jag ej på engång straffa,
En har äfven mer än andra felat,

Han skall straffas för sig sjelf och andra.
I den trånga källarn i min stuga,
Under golfvets tjocka tiljor gräfven,
Skall förbrytarn sitta innesluten.
Trenne dars och trenne nätters växling
Skall hans skumma öga icke skåda,
Trenne dars och trenne nätters näring
Skall hans torra tunga icke smaka.»
Så han sade och gick bort förgrymmad,
I sitt ord, sin blick, men ej i hjertat,
Om de stora tårar ej bedrogo,
Som, då han sig vände, sköljde kinden.

Re'n låg jorden tyst i nattens armar.
I sin stuga sof den gamle fadren,
Bröderna i pörtet på sin stråbädd.
Ingen sof, så sannt han tycktes sofva;
Men han väntade de andras sömn blott.
Först, när hvar och en han somnad trodde,
Steg den yngste, Jakob, upp från bädden
Och begaf sig till sin far i stugan.
»Fader, jag är den, som har förbrutit;
På min födslodag sprang jag i glädje
Obetänksamt kring och glömde plöja.

Straffa mig som bröt och ingen annan.»
Honom svarade den gamle fadren:
»Som ditt brott är, blir ditt straff i morgon.»
Jakob gick och lade sig till hvila.

Åter, när en hvar han somnad trodde,
Steg från bädden tvillingsbrodern Gustaf
Och begaf sig till sin far i stugan:
»Fader, mig allena drabbe straffet,
Såsom jag allena det förtjenar.
På min födslodag sprang jag kring renen,
Att för mina bröder plocka hallon.
Mitt är felet och de andras icke.»
Honom svarade den gamle fadren:
»Som ditt brott är, blir ditt straff i morgon.»
Gustaf gick och lade sig till hvila.

Åter, när en hvar han somnad trodde,
Steg från bädden tredje brodren, Erik,
Och begaf sig till sin far i stugan:
»Fader, om du ärnar straffa någon,
Så är skulden min, och ingen annans.
Jag sprang tanklöst kring, vid träskets vassar,
Att med stenar jaga unga änder;

Min är tegen som blef lemnad oplöjd.»
Honom svarade den gamle fadren:
»Som ditt brott är, blir ditt straff i morgon.»
Erik gick och lade sig till hvila.

Så i ordning gick en hvar till fadren,
Kom med samma svar från honom åter,
Tills af alla Thomas blott var öfrig.
Denne, då han märkte brödrens vandring,
Gissade till deras uppsåt genast
Och betänkte sig, tills alla somnat,
Och gick in i stugan till sin fader.
»Fader, hör en sällsam sak, i sanning!
När jag låg der nyss och tycktes sofva,
Satte sig hvar broder upp i bädden,
Och då ensam jag låg qvar på halmen,
Talade de sakta med hvarandra:
Bröder, hvar och en vet bäst att Thomas
Ensam vållat allt det straff oss hotar,
Liksåväl som att han allt bekänner.
Men han har för oss så ofta lidit,
Att vi en gång bordt för honom lida.
Sen, när alla tycktes somnat åter,
Har jag sett än en, och än en annan

Smyga ut och komma in tillbaka.
Har jag gissat deras afsigt, fader?
Hvad de sagt, har deras kärlek diktat,
Ty den felande är jag i sanning.»
Fadren svarade med bruten stämma:
»Gå, och straffet hinner dig i morgon.»

Re'n med gyllne vingar morgonrodnan
Flugit opp ur sjön och satt i skogen,
När den gamle sina söner ropte.
Hög och sträng i sina hvita lockar,
Satt han redan helgdagsklädd vid bordet,
Och en penning, fosterlandets gåfva,
Hängde vid hans blåa rock på bröstet.
»Hvem af eder,» frågte han alfvarlig,
»Står här nu med brottet på sin skuldra?»
»Jag,» ljöd svaret från hvar broders läppar.

Då brast dammen, som för barnens ögon
Stängt i sjutton år hans tårars flöden,
Och han gret med sammanknäppta händer:
»Pris ske Herran,» sade han, »den store;
Fyldt är löftet, och mitt fadershjerta
Har vid mina söners hat ej brustit.

Barn, från nu ej mer som slafvar hållna,
Men som söner, älskelige söner,
Hören hvad er gamle fader talar:
Der som ung i närmsta by jag tjente,
Fanns en far med åtta raska söner,
Men så hätsk är ovän ej mot ovän,
Som en bror bland dem var mot sin broder;
Möttes de, var knifven deras tunga,
Gingo de förbi hvarandra, stenen.
Ve, jag tänkte, hellre vill jag sakna
All den fröjd, en älskad maka skänker,
Än att lefva år från år i fruktan
Att med slika odjur fylla jorden;
Och med tanken var beslutet fattadt.
Redan tyngde femti år min hjessa;
Men ej åren, icke krigets mödor
Kufvat mina friska lemmars styrka.
Sådan satt jag sent en natt vid milan,
Då en man stod hastigt vid min sida,
Och vid eldens matta skimmer talte:
Känn i mig de onda brödrens fader:
Låt den kraft, som gömms i dina leder,
Ej för maskar i din graf besparas.
Tag en maka, föd åt landet söner,

Och, hvad mina ej af medgång lärde,
Låt gemensam nöd de dina lära.
Mannen så. Ett vindkast ökte lågan,
Och han var försvunnen som han kommit.
Han gaf rådet, Gud förlänte framgång.
Nu vid samma Gud, o söner, svärjen:
Att som hittills J tillsammans hållit,
Framgent ingen trygghet, ingen fara,
Ingen lust och ingen nöd på jorden
Skall den enas bli och ej den andras,
Allt, så vidt er lif och krafter skänkas;
Och den sorg, som mig min hårdhet kostat,
Skall ej fruktlös gäcka mig i grafven.»

Då steg Thomas Hane fram och talte:
»Fader, ingen ed är ljuf som denna,
Liksom ingen är så lätt att fylla.
Se, som trälar, ej som söner hållne,
Hvarför gingo vi ej bort från gården
Och hos andra sökte tjenst och lycka?
Hvarför? om ej för att icke skiljas.
Ingen ville öfverge den andra.
Skola vi kring vida verlden spridas,
Såsom tjäderungarna i skogen,

Dem den mordbetänkta skytten jagar?
Sådant var vårt tal då nöden gällde;
Sådant skall det bli i lyckans stunder.»

Och vid Gud begick hvar broder eden:
Att, som hittills de tillsammans hållit,
Framgent ingen trygghet, ingen fara,
Ingen lust och ingen nöd på jorden
Skulle enas bli, och ej den andras,
Allt, så vidt dem lif och krafter skänktes.
Så de svuro; men den gamle fadren
Gömde eden glad uti sitt hjerta.

GRAFVEN I PERRHO.

II.

Ren försvunnen var den gyllne friden,
Mord och härjning fyllde Finlands bygder,
Männer stupade och qvinnor flydde.
Upp från Lintulax och Saarijärvi
Kommo budskap, sorgeliga budskap,
Ned från Storkyros och Lappos slätter
Kommo icke gladare till Perrho.

Vid det långa bordet i sin stuga
Satt en dag den ålderstegne Hane,
Middag ätande med sina söner,
När en flykting, när en tolfårs gosse
Hann med bruten andedrägt hans stuga
Och, igenom dörren kommen, talte:
»Signe Gud er, gamle fader Hane!

Tjugu ryttare med långa pikar
Hafva brännt vår gård i natt. De rasta
Nu i Kyrkobyn, på vägen hitåt;
Innan qvällen skola här de vara.»

Vred steg gamle Hane opp och talte:
»Väl har Gud sex söner mig förlänat,
Seniga och axelbreda gossar,
Men om tolf jag hade, gick väl någon
Glad för fosterland och hem i döden?»
Så han sade och från väggens trädknapp
Nedtog lugn det rostade geväret.

Thomas log och uppsteg stolt och talte:
»Vapen passa ej för gamla händer,
Liksom feghet ej för unga hjertan;
Häng geväret opp igen, o fader,
Och låt mig och mina bröder pröfva.»

Gubben gladdes åt hans ord och lydde.
Men i blinken gick hvar bror med stolthet
Till sin säkra, skinnbeklädda bössa,
Slängde den på axeln, och i handen
Fattade sitt trygga, korta björnspjut.

Så beväpnade de gingo alla
Tigande, men i sin själ betänkta,
Att, hvar helst de mötte ovänskaran
Slå den neder, eller falla sjelfve.

Som de nu en knapp halffjerndel framåt
På den smala sockne vägen hunnit,
Talade till sina bröder Thomas:
»Tågen nu som vägen leder, bröder,
Tills J hinnen träskets bugt mot dalen,
Der, på tallmon ofvanför, bland träden,
Der är stället att vår ovän bida.
Innan qvällen kommer han väl icke,
Om han först skall härja vägen framåt;
Mellertid vill jag en stund fördröja
I det gråa torpet, här vid vägen,
Der min flicka re'n min ankomst väntar.»
Så han sade och gick upp till torpet.

Bröderna i långsam vandring hunno
Det bestämda stället, der vid träsket
Tallmon öfver dalens väg sig höjde,
Och, af skogens snår försåtligt dolde,
Riktade en hvar sin blick långs vägen.

Knappt så länge, som från första gryning
Jägarn i sitt skjul af granar väntar,
När på orrlek han om våren vandrat,
Innan spelarn flyger ned och modigt
Med sitt stridsrop träsk och stränder fyller,
Bidde brödren, när i hast på afstånd
Fiendernas bistra skara syntes,
Sprängande med höjda lansar framåt.

Ingen såg dem förr likväl än Adolf,
Thomas Hanes käre tvillingsbroder:
»Nu,» han sade, »nu det gäller, bröder;
Lossen hölstren snart af edra bössor,
Och så fort, på andra sidan dalen,
Fienderna backens sluttning hunnit,
Då gif eld hvem som i bössan lod har.»

Så han sade; i det samma hunno
Fienderna backens höjd, i trafvet,
Och vid första sats, de gjorde utför,
Smällde brödrens skott. I fyra pannor
Kyldes loden, två i en och samma;
Fyra hästar lupo lösa framåt,
Sexton hejdades af häpna männer.

»Ladden, bröder,» ropte högrest Adolf,
Trädande med trotsig blick ur gömman,
Och som orden föllo, var lik ilen
Fiendernas vilda tropp i anlopp.
Den som snabbast var af brödraskaran,
Hann som knappast kasta krut i bössan,
Mycket mindre skjuta kulan efter,
Innan, oppför backen hunne redan,
Fienderna, med ett språng på marken,
Trängde fram med fällda pikar genast;
Men med spjut, af fasta händer förda,
Trädde brödren dem till mötes modigt.

Striden började med rop och buller,
Ingen vek och ingen vann ett framsteg.
Först för ett pistolskott nedföll Erik,
Och hans baneman för Gustafs björnspjut.
Striden växte, stygn med stygn blef växladt,
Sex af fienderna lågo döde,
Och af brödraskaran blödde alla.
Sist bland dem var Adolf ensam öfrig.
Sårad genom ben och skuldra redan,
Slog han kring sig med en röfvad sabel,
Tills, igenom bröstet dödligt stungen,

Än i döden sårande, han nedföll.
Men hans hufvud, skildt från kroppen, fäste
Skarans höfding på den hvassa piken,
Och red flämtande med troppen dädan.
Sex af tjugu komna redo dädan,
Och af dem bar en ett sår från striden.

Men på spången i den djupa skogen
Kom de slagnes ålderstegne fader.
Ej han trifdes, se'n hans söner vandrat,
I sin stuga; obeväpnad kom han
För att bringa säkra råd i striden.
Dädan såg han ryttarskarans framfärd,
Der den sprängde fram på vägen fjerran,
Och på piken såg han Adolfs hufvud.
Darrande i sina gamla leder,
Skyndade han fort sin färd på spången,
Och kom fram till stället, der hans söners
Sköna rad bland fienderna stupat.
Från de gråa ögonhåren ref han
Tåren bort och, blickande med stolhet,
Räknade de slagna, vän och ovän.
Alla söner fann han, Thomas icke.

»Hvar är Thomas? lefver han allena,
Och är icke här bland sina bröder?»

Så han sade. Långt ifrån, i Torpet
Satt den ädle Thomas hos sin flicka;
Men han drog just nu sin hand ur hennes.
»Hvad är detta?» sade han förvånad,
»Ser mitt öga, eller ser min nacke?
Ögat borde skåda dig blott, flicka,
Och min nacke endast svarta väggen.
Hvilket sinne ser då detta gyckel,
Mina bröder blodiga och slagna,
Och min broder Adolfs hufvud spetsadt?»
Så han sade, och sitt spjut, sin bössa
Grep han hastigt, skyndande ur stugan.
Hela vägen framåt såg han blodstänkt,
Och till stället, som var aftaldt, kommen,
Såg han sina bröders lik bland träden,
Och emellan dem sin gamle fader.
Ej ett steg han vågade mot skogen,
Men han stod der stum, och såg och hörde,
Hörde hur hans gamle fader ropte:
»Ve, mitt gråa hufvud! hvar är Thomas?
Hvar är Thomas? Han har flyktat ensam,

Han, af mina söner fordom kärast,
Han har flytt och svikit sina bröder.
Ve förrädarn, ve den fege bofven!
Må han irra, rädd som Kain, i skogen,
Skrämd af löfvet, som på aspen skälfver,
Skrämd af hjerpen, som den spång, han nalkas,
Bäfvande med dånfull vinge lemnar. —
Gud, om rättvis du i höjden lefver,
Hata honom, som jag älskat honom,
Och, hvar helst han vaknar opp i döden,
Gif ej fosterland, ej bror åt honom.»

Stel af fasa hörde Thomas orden,
Och han vände bort sin blick från fadren.
Hunden lik, som retad följer björnen,
Vädrande hans stig i skog och vildmark,
Gick han stum, som vägens blodspår ledde,
Stum, men mordlust ropte i hans hjerta.
När han kom förbi sin faders boning,
Bröt der eld och rök ur taket redan;
Men han såg ej, hörde ej, hans öga
Var orörligt endast fäst på vägen.

Re'n var solen bakom skogen sjunken,

När en öfvergifven by han nådde.
Nära vägen, ur en skyl på åkern,
Tittade en gosse fram och varsamt
Vinkande med handen ropte sakta:
»Gå ej ditåt, ty du är förlorad;
Fienderna rasta der i gården.
Sex de voro, förde långa pikar,
Och den grymmaste och största ryttarn
Bar ett blodigt hufvud fäst på piken.»

Endast snabbare gick Thomas framåt.
Men på dörren till den främsta stugan
Såg han brodrens kära hufvud spikadt.
Rytande han slängde unnan bössan,
Och bröt in. Den första, honom mötte,
Fick hans spjut till korset sänkt i barmen.
Se'n försmående i raseriet
Värn och vapen, flög han fram lik örnen
Och med blottad hand spred död och fasa.
Intet hugg, hur skarpt det föll, han kände.
Än den ena, än den andra mötte
Och med rifven strupe slogs till golfvet.

Sist var öfrig endast skarans höfding.

Honom grep till slut kring lifvet Thomas,
Krossade hans bröst och rygg tillika,
Att han dubbel-viken föll på stället,
Skar från kroppen se'n den fallnes hufvud,
Tog sin broders, sörjande, från dörren,
Och begaf sig, sårad, matt och blodig,
Men med lättadt hjerta slutligt hemåt.

Midnatt låg re'n öfver jorden utbredd,
När förblödd han hann sin faders boning.
Rök och aska mötte der hans öga;
Blott en lada stod på gården obränd,
Dit han gick att söka tak och hvila.
Som han nu, till dörren kommen, stannat,
Hörde han sin faders röst derinne:
»Hvem kan svara mig, har Thomas svikit?
Kanske, kanske har han icke svikit.
Gif, o Herre, att han skuldlös vore!
Skicka honom hit med mannens hufvud,
Hans, som bar min sons på piken fästadt,
Att min blick må skåda honom trogen;
Och din hämnd, som jag på honom kallat,
Må du sända på mitt gamla hufvud.
Och på askan af min gård, som brunnit,

Och på mina söners lik, som fallit,
Skall jag prisa dig, att än jag lefver!»

In steg Thomas, då han hörde detta:
»Frid med dina gråa lockar, fader!
I den stund, jag står framför dig, andas
Dina söners banemän ej mera.»
Så han sade, och för fadrens fötter
Kastade hans oväns bistra hufvud.

Opp från golfvet sprang den gamle fadren
Och kring sonen slog sin famn, — men redan
Döende mot golfvet nedsjönk denne;
Och i fallet följde fadren äfven. —
Af förblödda sår dog Thomas Hane,
Och hans gamle fader dog i glädje.

ZIGENAREN.

(Efter en tradition.)

Bland Zigenare, i Finland sedde,
Störst och käckast var den mörke Adolf.
Inga Tavastländska moar födde
Bommar, starka nog att honom stänga,
Häkten genombröt han såsom skogsnår,
Männer slog han, såsom harfven kokor.
Men hans lif var som en björns i skogen;
Hvad den väldige behöfde, tog han,
Hvad han ej behöfde, lät han vara.

Nu från Tinget, der sitt straff han utstått,
Sårad, sjuk och smidd i jern han fördes
Öfver Kangasalas ås tillbaka.
Midt på vägen, der som smalast åsen
Tvenne fjärdar skiljande sig höjer,
Slog han ögat opp och såg omkring sig,
Såg och talte stilla till sin fångvakt:
»Nå, vid Gud, har icke Finland sjöar,

Stränder, skogar, lunder, berg och ängar,
Mäktiga att trolla qvar Zigenarn.
Om vid slutet af den långa bergbron,
Der, hvar mellan dunkelt gröna granar
Strandens glesa gula björkar svaja,
Om jag der min hustru skulle möta,
Ville jag till henne säga: qvinna!
Dröj och föd ditt foster här till dagen,
Att mitt barn må se, i födslostunden,
Hur vår Herres verld är glad och herrlig;
Fast att dröja är oss tungt som döden.»
Så han sade: utan akt på talet,
Åkte förarn fram i lugn sin kärra.

Stranden hann, i sakta rullning kärran,
Och ett stycke framför den, på vägen,
Gick en ensam qvinna långsamt framåt.
Djupt på hennes randigt väfda klädning
Föll en gråhvit duk af lärft från skuldran,
Och på den, i svarta bucklor, håret.
Förarn åkte fram och upphann henne.

Med med ena handen på ett spenbarn,
Med den andra emot barmen hållet,

Viste hon och talte så till förarn:
»Låt mig följa på ditt lass ett stycke;
Jag är trött af bördan vid mitt hjerta.»
Och han tog den bedjande på lasset,
Och hon satte sig bakom med fången.

Knappt så långt, som hjerpen uppskrämd flyger,
Se'n hans grenkamrat för kulan fallit,
Åkte förarn aningslös och säker,
När en dolk, i dukens veck förborgad,
Leende Zigenarqvinnan framdrog,
Och, mot mannen lutad, talte sakta:
»Passa på, min man, när hugget faller,
Skuffa förarn ned från kärran genast!»
Sade, och med all sin styrka samlad
Slog hon i sin oväns skuldra knifven.

Genom jackan, gjord af vallman, trängde
Stygnet mellan nyckelben och nacke,
Och ur förarns hand föll tömm och piske.
Men i blinken, stött af Adolfs axel,
Sjönk han sanslös mellan hjulen neder.

Glad till marken sprang Zigenarns maka.

Tog ifrån den slagne alla nycklar
Och befriade sin man och herre.
Lätt från hand och medja löstes jernen;
Fötterna allena löstes icke.
Fempunds-tunga bultar, icke lästa,
Utan smidda fast med eld och hammar,
Tyngde dem och lydde inga nycklar.

Och han stod likväl, Zigenarn Adolf,
Glad på marken re'n och eftertänkte,
Hvart sin färd han skulle styra dädan;
När, ur dödens slummer vaknad, förarn
Öppnade sin blick och mötte röfvarns.
Genast sprang emot sin ovän Adolph
Och, med knifven höjd i luften, sade:
»Aldrig skall du mera återvända,
För att säga hvart Zigenarns maka,
Hvart Zigenarn Adolph tagit vägen.»

Sade; men den fallne bad och svarte:
»Håll med hugget opp och skänk mig lifvet;
Aldrig vänder jag ändå tillbaka,
Aldrig går jag, att med spö och bojor,
Plikta för mitt oförstånd och hädas.

Hellre lemnar jag mitt rika hemman,
Dragande med er i ödemarker,
Om mig Gud vill dertill unna styrka.»

Så han bad — och öfvertalad Zigenarn
Höll med hugget opp och skänkte lifvet.
»Om vid Gud du lofvar brödratrohet,
Skall ett hår ej på din hjessa krökas,
Ej så länge röfvarn Adolf andas,
Och med dessa båda ögon ser dig.»

Så han sade: för ett slag flög hästen,
Skenande den långa milen framåt;
Men han sjelf tog af till skogs från vägen,
Bärande, fast sjuk, sin slagne broder.
Och i spåren af sin maka åtföljd.

Tvenne solar re'n från hvalfvet stupat,
Tvenne nätter hade klarnat redan,
Från den stund, de veko af till skogen;
Men vid qvällen af den tredje dagen
Valde de till hviloplats en lada,
Fjerran från ett menskligt hem belägen.
När de der på höet satt sig neder,

Började Zigenarn Adolf tala:
»Nå, i sanning mina trogna vänner,
Många hårda dar jag genomlefvat,
Aldrig har jag svultit dock så länge.
Vore jag till mina fötter ledig,
Mat jag hade skaffat längesedan;
Nu i ödemarken kring vi irrat,
Glade, om ett bär, en droppe vatten
För vår värsta törst och hunger funnits.
Dock, vid Gud, min dyra, sköna maka,
Ej för din skull, ej för min jag sörjer
Så, som för vår gode, sjuke broder!»

Så han sade; och hans maka svarte:
»Låt ej slikt ditt stora hjerta ängsla;
Vill du dröja här i natt, o herre,
Skall mitt bröst vår sjuke broder nära.»
Talte så, och efter lemnadt bifall
Mot den hungertärde svage lutad,
Bjöd hon moderligt den bruna barmen.

Och när äfven denna natt förlidit,
Och på topparna af skog och fjällar
Höstens sol sin första rodnad spridde,

Väcktes förarn, styrkt af sömn och föda,
Steg ifrån sin stråbädd opp och sade:
»Nu, min vän och gode broder Adolf,
Vill jag gå och söka menskor åter,
Att oss skaffa mat, ifall jag mäktar.
Om jag följer spången genom skogen,
Hinner jag till midda'n väl ett hemman,
Och är här med mat i qväll tillbaka.
Ingen, om han här i nejden ser mig,
Skall åt förarn Anton neka bistånd.»

Prisande hans mening, svarte Adolf:
»Väl, så långt, som mina krafter tåla,
Skall jag villigt bära dig på spången;
Sedan gå, och före Gud dig åter!»

Och de gåfvo sig på färden båda,
Ena tågande, den andra buren,
Tills, vid början af en bättre skogsväg,
De i vänlig brodersämja skiljdes.
Till sin lada gick tillbaka Adolf;
Förarn gick, fast svag, att hemta föda.
Med med ständigt växlad gång och hvila
Hann han, innan midda'n, till ett hemman,

Gick der in, och tog sig plats på bänken.
Honom kände värden strax och talte:
»Nå förunderligt, min gamle granne,
Hvadan så till fots, och så förbleknad?»

Djupa suckar drog af trötthet förarn,
Och med ryggen stödd mot väggen svarte:
»Granne, underlig har färden varit,
Underligt jag kommer till ditt hemman,
Ensam, så till fots och så förbleknad;
Men låt först mig stilla törst och hunger,
Sedan hör hvad skett och hvad bör göras.»
Så han sade, i sitt hjerta redan
Stämplande försåt emot Zigenarn,
Mot Zigenarn Adolf och hans maka.

Mat och dricka hemtades på stunden,
Syradt kalja i ett stop af furu,
Mujkor, kött och bröd och smör och bränvin,
Och han sträckte glad sin hand till maten.
Men när törst och hunger han tillfredställt,
Sträckte han sig hvilande på bänken,
Och till värden, med en vink, begynte;
»Skicka, granne, bud till fogden genast,

Att med folk och vapen han må komma
Och Zigenarkungen Adolf gripa.
Se, emellan nyckelben och nacke
Bär jag knifstygn, af hans maka hugget.
Nödgad sedan för det kära lifvet
Att dem följa genom ödemarken,
Har jag lefvat trenne dygn i skogen,
På det fjerde kommit hit omsider.
Men i natt, då månan sjunkit, smygen
Till den lilla ladan, mellan bergen,
Der mot skogssjön Mättäkoski krökes,
Der är stället, der skall röfvarn finnas,
Hvilande i natt bredvid sin maka,
Der skall jag ock finnas käck till bistånd.

Sagt, och värden åter: »Ingalunda,
Gamle granne, får du gå tillbaka;
Låt de friska styra och blif hemma.»

Honom svarte förarn Anton åter:
»Om ej jag dem mat och bränvin bringar,
Om ej jag, som låfvadt, återkommer,
Fåfängt skall man söka dem i ladan.
Låt mig gå; och du! bestyr hvad öfrigt.»

Så han sade, lastade sin påse,
Och, fast trött, begynte återfärden.

Men i samma stund satt röfvarn Adolf
I den glesa ladan med sin maka.
På sitt späda barn, till barmen slutet,
Höll sin blick orörligt fästad qvinnan;
Mannen såg mot spången oupphörligt,
Längtande att der sin broder varsna.
Ej ett ord blef taladt; endast syrsan
Skrek i höet, och i skogssjön anden,
Och nå'ngång i modersfamnen barnet.

Så gick dagen småningom till ända.
Men när solen sjunkit bakom bergen,
Satt Zigenarn Adolf der han sutit,
Ej som förr, med filen sänkt på bojan,
Men med ögat fäst på spången ständigt.
Och han såg omsider förarn komma.
Opp han sprang, och stora tårar sköljde,
Rullande, hans väderbitna kinder;
Men i glädje brast han ut och sade:
»Ingen nöd, mitt dyra barn och maka,
Ingen nöd, ty se! vår bror är trogen.»

Strax den kommande till mötes gick han,
Nådde honom, och på starka skuldror
Bar den trötte fram till ladan åter.

Men när förarn framtog maten sedan,
Brast Zigenarqvinnan ut i tårar,
Och Zigenarn Adolf satt och talte:
»Äten nu, men jag vill fila bojan,
Se'n, hvad öfrigt lemnas, vill jag äta.»
Men när hungern alla stillat hade,
Sökte de med fröjd i höet hvila.

Re'n med mörker hade natten kommit,
Långsamt vandrande sin stilla bana,
Vaken låg likväl Zigenarn Adolf,
Vaken låg också hans trogna maka,
Tysta båda dock, tills qvinnan sade:
»Hvad kan nu i vida verlden handlas,
Efter syrsan sjunger så beständigt?»

Henne svarade Zigenarn åter:
»Syrsan, qvinna, gläds åt höets vällukt,
Gläds åt värmen i den fulla ladan,
Gläds åt menniskornas goda sällskap;

Jag åt stjernan, mellan molnen skådad,
Jag åt friheten, förvärfvad åter,
Mest dock, att vi fått en trogen broder.»

Åter talade Zigenarqvinnan:
»Bed att stjernan ej i molnet skrider,
Att ej friheten i boja lägges,
Bed att brödratrohet ej må svika!»

Knappast var det sista ordet taladt,
När af sorl den glesa ladan omgafs,
Och en röst i dörrens mörker ropte:
»Finnas menskor här? och hvilka? svaren.»
Ingen svarte, och det roptes åter:
»Sätten eld inunder ladan, vänner,
Ty Zigenarkungen har sin thron här!»

Då sprang röfvarn Adolf fram till dörren,
Och med dolken höjd i handen sade:
»Här är mannen; ingen född af qvinna
Skall ohämnad tränga fram till thronen,
Innan ett beting han gett och svurit.
Svärjen lejd och vård åt förarn Anton;
Då med barn och maka är jag fången.»

Men, igenom dörren smugen redan,
Talte förarn, der han stod bland männen:
»Sörj för dig, Zigenare, ditt bistånd
Tarfvar icke förarn Anton mera.»

Ändtligt genomskådande försåtet,
Med en blick, som gnistrade i natten,
Med en mund i fradga ropte Adolf:
»Nå, vid Gud, har jag ej skådat bofvar,
Röfvare, som plundrat sina bröder,
Mördare, som ryckt ur spenbarn hjertan;
Ingen har dock gjort hvad förarn Anton.»
Så han sade, och till förarns hjerta
Trängde med hans ord den slängda knifven.

JULQVÄLLEN.

Den bleka månen sken på mon,
Af hunger tjöt i klyftan lon,
Och hundens skall ljöd långt i byn;
Men vandrarn gick vid skogens bryn,
I ödemarken låg hans tjäll.
Det var en kulen juleqväll.

Han skyndade sin trötta gång
På stigen, öfveryrd och lång,
Af barn och maka väntad hem;
Han bar ett högtidsbröd åt dem,
På herregåln i byn begärdt.
De sjelfva länge bark förtärt.

Det börjar mörkna mer och mer,
Då han en ensam gosse ser,
Som sitter stum på drifvans rand,
Och andas i sin kalla hand;
Vid qvällens än ej släckta sken
Han tycktes halft förstelnad re'n.

»Hvart leder, arma barn, din stig?
Kom hem till oss att värma dig!»
Så sagt, han tog den frusne med,
Och hann omsider gårdens led,
Och trädde in till stugans fest
Med brödet och sin späda gäst.

Vid muren satt hans dagars tröst,
Med yngsta barnet vid sitt bröst:
»Du dröjt så länge på din färd,
Kom hit och sätt dig vid vår härd:
Och du också!» — så öm, så lugn
Hon ledde gossen närmre ugn.

Och snart vid hennes vård man fann
Hur brasan mera lifligt brann.
Hon tycktes glömma bort sin nöd,
Hon tog så gladt sin makes bröd,
Och bar det fram till aftonvard,
Med litet mjölk, i bunken spard.

Från halmen, glest på golfvet bredd,
Till festens måltid, sparsamt redd,
De muntra barnen redan gått;

Vid muren qvar blef gästen blott.
Hon tog den arma med sig då,
Och förde honom fram också.

Och när en tacksam bön var slut,
Hon tog sitt bröd och delte ut.
»Välsignad är den godes skänk,»
Så talte gossen på sin bänk,
Och tåren i hans öga log,
När han den bjudna skifvan tog.

Hon ville dela, som hon delt;
I hennes hand var brödet helt.
Förvånad hon sitt öga fäst
På främlingen, sin späda gäst;
Hon undrar, och hon ser och ser;
Han syntes ej densamma mer.

Hans öga brann, som stjernan klart,
Hans panna lyste underbart,
Från skuldran spridde sig hans drägt,
Som dimmorna för vindens flägt,
Och hastigt står en engel der,
Så skön, som Skaparns himmel är.

Ett saligare ljus gick opp,
Hvart hjerta slog af fröjd och hopp.
Det var en oförgätlig qväll
Uti det goda folkets tjäll;
Och skönare var ingen fest,
Ty engeln blef hos dem som gäst.

Sen mången vinter gjort sitt tåg,
Jag kom en julqväll dit och såg;
De godas hydda fanns der än,
Och deras soneson i den;
Han hade börjat gråna re'n,
Och satt till bords vid brasans sken.

Det var så ljust, det var så gladt;
Hans maka vid hans sida satt,
Och barnaskaran rask och skön;
Det var, som om de slutat bön,
Det var, som om de hade trott
Att i en helgedom de bott.

Men högst vid bordet brann ett ljus,
Det enda i de frommas hus,

Dit ställdes mjölk och hvetebröd,
Men ingen njöt dess öfverflöd.
Jag frågte hvems den platsen var?
»Den gode engelns,» gafs till svar.

TJENSTEFLICKAN.

Om re'n, vid helga klockors ljud,
Jag stode i min högtidsskrud,
Och såge natt och dimmor fly,
Och sönda'ns sköna morgon gry!

Förbi är veckans möda då;
Till Ottesången får jag gå,
Och träffa nära kyrkan den,
Som saknat veckan ut sin vän.

Han står väl då på förhand re'n
På kyrkobackens brant allen,
Och blickar, öfver träskets längd,
På slädornas och folkets mängd.

Och jag är den, som eftersöks:
Och tåget nalkas, skaran öks,
Och plötsligt syns jag deribland,
Och räcker honom gladt min hand.

Nu, muntra syrsa, sjung din sång,
Tills pertan brunnit ut en gång,
Och jag får gå till sängs igen
Och drömma om mitt hjertas vän.

Jag sitter här och spinner nu,
Och rullan är ej half ännu;
Och Gud vet, när jag spunnit ut,
Och när den långa qvälln tar slut!

BONDGOSSEN.

Jag huggit tills min kraft förgått,
Och hugger om igen,
Och yxans stål är hvasst och godt,
Men furan står dock än.

Min arm var en gång tung och stark;
Nu är den mer ej så,
Se'n vintern om jag ätit bark
Och druckit vatten på.

Ifall min tjenst jag bytte om,
Och bättre för mig såg;
Jag kanske till en herre kom,
Som hade bröd af råg.

Kanske i närmsta stad jag fann
En lön för tro och flit. —
Jag tänker ofta så, och kan
Dock icke längta dit.

Står fjellet der med löfprydd topp
Och ser i sjön sin bild?
Går solen der så herrlig opp,
Och går den ner så mild?

Finns der en dal, som blomdoft strör,
En mo, som tallar bär?
Och hon, hvars vallhorn nu jag hör,
Skall hon väl finnas der?

Förbi far molnet utan skygd,
Till vindens tidsfördrif; —
Och, utan vän och fosterbygd,
Hvad är ett menskolif?

Kanske att Gud hör folkets röst
Och lindrar landets nöd;
Kanske en bättre skörd i höst
Oss ger ett bättre bröd.

RODDAREN.

Sjung, arma gosse, sjung!
Din rodd blir annars tung,
Din hand vid åran domnar snart,
Och hvem skall se'n ge båten fart?

En våg ej rör sig mer,
Af sol och dag jag ser
En strimma blott vid vesterns bryn;
Och mörk i fjärdens djup är skyn.

Säg, arma gosse, säg:
Hvart skyndar du din väg,
Allena, sträfvande och trött,
Då natten sjelf har somnat sött?

Är det en fågeltropp,
Du skrämt vid stranden opp,
Är det en lom, är det en and,
Du jagar nu från strand till strand?

Du, som från skog och fjäll
Mig frågat mången qväll,
Mig frågat förr, mig frågar än,
Hör, echo, hör mitt svar igen:

Jag ingen fågeltropp
Har skrämt vid stranden opp,
Det är ej lom, det är ej and,
Jag jagar nu från strand till strand;

Min tanke jagar jag:
Hvart enda åretag,
Hur lätt det är, hur svagt det är,
Mig närmre till min tanke bär.

Der röken stiger opp
Mot klippans blåa topp,
Der hyddan syns vid träskets slut,
Dit har min tanke rymt förut.

Der skall jag finna den,
Förr'n det blir dag igen,
När båten hunnit strand och hamn,
Och jag min trogna flickas famn.

TALLTRASTEN.

Det är så lätt man rörs och andas re'n;
Ej mer en brännhet sol med stupadt sken!
Af sommardagen finns ej öfrigt mer,
Än vesterns glans, som genom lunden ser,
Och vindens fläkt, som, redan matt och sval,
Skall domna snart på blomstren i vår dal.

Blott du, den silfverklara qvällens vän,
O talltrast! bryter nejdens tystnad än.

Är dagen eldig, och är natten ljuf,
Af båda diktens färger lånar du,
Och målar i en oförgänglig sång
Din trohets högtid, såsom våren lång.

Du har, som jag, en vän att tolka för
Den fröjd, det qval, ditt veka hjerta rör;
Har jag, som du, en stämmas välljud fått,
Ett språk så innerligt, så lätt förstådt?
O, kan jag säga hur jag älskar nu,
Och kan jag en gång älska ömt som du!

Lycksalig den, som vid naturens bröst
Från henne hemtar kärlek, ord och röst,
Som irrande sitt modersmål ej glömt;
Han drömmer blott, och säger hvad han drömt,
Men medvetslös och utan reglors tvång
Han drömmer vishet, och han talar sång.

Jag vill dig höra, skald, vid skogens bryn,
Tills sista purpurn flytt från aftonskyn,
Och nattens fackla tändt sitt bleka sken;
Vid hyddan möts jag af min flicka se'n

Och, skall jag tolka hur jag dig förstått,
Ej ord jag brukar, utan kyssar blott.

JÄGAR-GOSSEN.

På marken vistas fågeln blott,
Och löfven skymma än;
Jag har ej gjort ett enda skott,
Och det blir qväll igen.

Om vintern komme hit en gång,
Med drifvor i sitt fjät;
Jag såge bättre ripans gång,
Och orren hölle trä't.

Om luften ville blifva sval,
Och löfven falla se'n;
Jag såg kanske i nästa dal
En flock af hjerpar re'n.

Dock snart skall ripans spår sig te,
Och hjerpens skygd förgå;

Men den, som helst jag ville se,
Skall jag ej se ändå.

Jag blickar här, — hon blickar der;
Men ack, vi mötas ej!
Jag kunde stå, der blicken är,
Och såge henne ej.

Emellan oss är sjö, är fjäll,
Är mo med furu på,
Emellan oss är dag och qväll,
Och kanske natt också.

MORGONEN.

Solen några purpurdroppar
Re'n på österns skyar stänkt,
Och på buskar, blad och knoppar
Daggens perleskur sig sänkt.

Skogens alla fåglar svinga
Jublande från topp till topp,

Tusen glädjeljud förklinga,
Tusen stämmas åter opp.

Fjärden krusas, böljan randas,
Lunden rörs af fläkt på fläkt,
Lif och blomsterdofter blandas
I hvarenda andedrägt.

Engel från det fjerran höga,
Hvarje väsens blida vän,
Gryning! har ett mulnadt öga
Mött din ljusa anblick än?

Skingrad är bekymrens dimma,
Tankens dystra moln förgått;
Dagen i sin barndomstimma
Älskar barndomskänslor blott.

Ingen lider, ingen saknar;
Allt är glädje, frid och hopp.
Med naturens morgon vaknar
Hvarje hjertas morgon opp.

KYSSEN.

Jag kysser dig och ledsnar ej,
Och skall jag nånsin ledsna? Nej!
Nu, goda flicka, svara mig,
Hvad sällhet kyssen skänker dig?

Du älskar den så väl som jag;
Nu säg, hvad utgör dess behag?
Jag frågar nu, jag frågte nyss,
Och får till svar blott kyss på kyss.

Om i min läpp man honing gömt,
Du kysste den ej mera ömt;
Om galla vore stänkt derpå,
Du kysste lika ömt ändå.

Se till, hvad förebär du väl,
Om någon frågar efter skäl?
Om någon oblygt kommer nu
Och frågar: hvarför kysses du?

Och folket dömmer strängt, min vän,
Hvad skall det säga då om den,
Som annat ej än kyssa gör,
Och sjelf ej engång vet hvarför?

För min del jag ej hittat på,
Hvad godt i kyssen finnas må;
Men jag vill dö, om jag en stund
Skall stängas från din purpurmund.

DEN ÅNGRANDE.

Gömm, poppelskugga, i ditt trogna sköte
De ord, han sade vid vårt sista möte.
Hans djerfva bön, hans vrede och hans oro
För mig, för tystnaden och dig blott voro.

Ty solen sjunkit redan från det höga,
Och ingen stjerna öppnat än sitt öga,
Och ingen vaken vind fanns mer i nejden,
När om min afskedskyss han tände fejden.

För dig blott kan jag yppa hvad jag kände,
Hur hvarje suck, hvar tår, han gjöt, mig brände,
Hur gladt jag honom tusen kyssar unnat,
Om flickan vågat ge och blygseln kunnat.

Säg honom, du, om någon gång han nalkas,
Att drömma bort en stund hos dig och svalkas,
Säg honom då, ifall ett språk du äger,
De tysta ord jag nu med bäfvan säger:

»Glömm, goda gosse, hvad dig kränkt och smärtat,
Den köld, hon hycklar, är dock långt från hjertat:
Förtörnas ej, fast henne hård du tycker,
Och tröttna ej vid hennes blyga nycker.»

DET VAR DÅ.

Högre mot sanden
Svallar den vreda sjön,
Björken på stranden
Susar ej mera grön;
Marken är stel af snön.

Du, som med våren
Flydde från dal och vän,
Bragte dig tåren
Blott för en stund igen,
Ville jag säga än:

»Skåda kring runden,
Flicka, en gång ännu!
Mins du hur. lunden
Fordom var grön och ljuf?
Se, hvad den blifvit nu!»

Se'n, då hon flydde,
Skulle hon säga så:
»Skönare grydde
Ynglingens kind också;
Men det var då, — ja då!»

SJÖMANS-FLICKAN.

Vinden blåser opp i hast,
Segel fylla stång och mast,
Skeppet styr till fjerran länder,
Gud vet när det återvänder!

Du som far der, äger du
Någon blick för mig ännu?
O, jag såg dig än kanhända,
Om min gråt blott toge ända.

Vore jag hvad fågeln är,
Vingad såsom måsen der,
Följde jag dig glad på färden
Till den obekanta verlden!

Kom beständigt dit du kom,
Vände när du vände om,
Spelte med min lätta vinge
Och din blick i flygten finge.

Men den arma flickans lott
Är att fläkta afsked blott,
Med en tårfull duk i handen,
Vinglös lemnad qvar på stranden.

Långt ifrån att följa få,
Måste jag tillbaka gå,
Innan qvällen komma hunnit,
Innan seglet än försvunnit;

Måste jaga ur mitt bröst
Saknaden, som är min tröst,
Torka väl från kinden tåren,
Att min mor ej märker spåren.

HELSNINGEN.

Fästet klarnar opp, den dunkla skuren
Lemnar rum för aftonsolens sken,
Och på fjärden, af en svallsjö buren,
Vaggas dagens storm, och sofver re'n.

Hon, som saknat mig på många dagar,
Ser ej än min julle styra dit;
Kanske står hon nu vid sjön och klagar,
Och med tåradt öga blickar hit.

Ej ett vindkast fyller dock mitt segel,
Och det vill ej skrida, om jag ror,
Och så långt, långt bort om fjärdens spegel
Skymtar udden, der den hulda bor.

Svala du, som rör så gerna vingen,
Med ett tröstens bud till henne flyg;
På dess skuldra sitt och sedd af ingen
Dessa ord i hennes öra smyg:

Goda flicka, om din vän du saknar,
Hör hans trogna helsning genom mig,
Nästa morgon, endast vinden vaknar,
Lossar han sin båt och söker dig.

Lång är vägen, och han sjelf behöfver
Vindens hjelp, att klyfva fjärd och sund;
Men, hur lugnt det är, som jag deröfver
Sväfvar lätt hans tanke hvarje stund.

Några fågelljud i skogen väckta,
Blott en källas sus bland strandens fjäll,
Blott en myggsvärms lätta vingslag fläkta
Den med blixtens snabbhet till ditt tjäll.

AKTA, DÅ ÄR GUDEN NÄRA.

Sköna flicka, yra flicka,
Vänta några vårar bara,
Och du skall så fritt ej blicka,
Och du skall så yr ej vara.

Fjorton år blott glädje amma;
Femton år och sexton stunda,
Guden kommer med sin flamma,
Och det blir helt annorlunda.

Blott en gnista af hans låga
Tusen sorgsna tankar föder,
Blott en fläkt ifrån hans båga,
Och det friska hjertat blöder.

Lugnet störes, glädjen smittas,
Inga fröjder lyda valet,
Och i ögats spegel hittas,
Mellan hopp och löjen, qvalet.

Flicka, än mot pilens smärta
Ingen sorgfull vakt behöfves;
Guden nalkas ej ett hjerta,
Medan än dess aning söfves.

Men när friden byts i saknad,
Sakna'n i begär, som tära,
Akta, då är slumrarn vaknad,
Akta, då är Guden nära.

SERENAD.

Re'n släckt är lampan i min flickas kammar,
Ett blekrödt månsken blott på rutan flammar,
Och genom slöjan, fäst för den, jag ser
Den skönas bild ej mer.

Snart skall hon bäddens trygga fristad hinna;
Se'n, blyga Cynthia, blif min spejarinna,
Och yppa vänligt hvad du skåda fått
För mig och natten blott.

Om med en blick, der himlen strålar åter,
Hon sammanknyter händerna och gråter
Och talar ord, som blott en engel hör,
Sin aftonbön hon gör.

Men om den höljda barmen rörs och bäfvar,
Ett leende på rosenläppen sväfvar,
Och kindens låga sakta tänder sig,
Då drömmer hon om mig.

FÖRSTÄLLNINGEN.

Alla känna fröjd och smärta,
Fast ej alla det förklara;
Hvarje flicka har ett hjerta,
Fast hon låtsar utan vara.

För de nöjen, Gudar skicka,
Kan sig ingen dödlig akta;
Kyssar älskar hvarje flicka,
Fast hon låtsar dem förakta.

Yngling, älska, brinn och låga
Och med köld skall du belönas,
Men ett liknöjdt steg blott våga,
Och ditt qval skall bli din Skönas;

Och dess fåfängt dolda smärta
Skall i min, i röst förklara:
»Hvarje flicka har ett hjerta,
Fast hon låtsar utan vara.»

Fordra tusen kyssar, — alla
Skall med hyckladt tvång hon unna;
Fordra ingen, — och den kalla
Skall ej en försaka kunna;

Skall ur tårar ofta blicka,
Skall i suckar hviska sakta:
»Kyssar älskar hvarje flicka,
Fast hon låtsar dem förakta.»

FJÄRILN OCH ROSEN.

Rosen lutar blek om kinden;
Hennes tid är all;
Fjäriln domnar under vinden,
Under skurens svall.
När skall fjäriln få tillbaka
Sina lekar och sin maka?
När förlåter
Dvalan åter
Rosens matta ögonlock?

Barn af sommarn, lefde båda
Lyckliga som den;
Inga skiften, ingen våda
Störde glädjen än.
Af hvarandras kyssar sälla,
Utan skuld att vedergälla,
Utan oro
Båda voro,
Och de måste störas dock!

Hur de dröja, hur de bida,
Aldrig väckas de;
Kärleken, vid vårens sida,
Kan ej lif dem ge;
Men på kullen, der de bergas,
Nya sköna rosor färgas,
Och i doftet
Öfver stoftet
Svärmar nya fjärlars flock.

FÅGELFÄNGARN.

Jag vandrar fram på skogens ban,
Och blickar opp i tall och gran,
Och ofta nog jag fåglar ser,
Men ingen flyger ner.

Och hvar och en tycks fly den stråt,
Der jag har utsatt mitt försåt,
Och lika tomhändt, som jag kom,
Jag måste vända om.

Jag borde se med sorg och ångst
På min bedragna fångelfångst,
Men huru felt det än må slå,
Är jag förnöjd ändå.

Jag har en snara qvar till slut,
Som aldrig lemnats tom förut,
Dit fågeln lika gerna går,
Som jag densamma får.

Och när jag kommer hem igen,
Jag gillrar än i afton den:
Och flicka lyder fågelns namn,
Och snaran är min famn.

TILL AFTONSTJERNAN.

Stjerna! qvällens dotter du,
Säg mig hvad du skådar nu?
Ser du från din trygga borg
Mer af glädje, eller sorg?

Kanske på ett stormigt haf
Seglarn nu från böljans graf
Än med fruktan, än med hopp,
Blickar mot din ledning opp.

Kanske i en bortglömd dal,
Ensamt lemnadt med sitt qval,
Söker nu ett krossadt bröst
I ditt milda öga tröst.

Kanske att på dig som bäst
Någon trogen flicka fäst
Sina blickar, och begär
Att sin älsklings möta der. —

Ser du seglarns kosa störd,
Låt den bli tillrätta förd;
Ser du sorgen, qvald och glömd,
Håll din ljusa tröst ej gömd!

Men om du min flicka ser,
Sänd en vänlig stråle ner,
Se'n du skrifvit i dess sken
Att jag väntar längese'n.

DEN DÖENDE.

Den långa natten gått till ända snart:
Blir icke hvalfvet redan ljust och klart?
Och får ej träskets snö ett högre sken?
Var det ej Orrens rop, som hördes re'n?

När morgonsolen glöder innan kort,
Och snön på taket börjar smälta bort,
Och droppa efter droppa re'n jag ser
Förbi den öppna gluggen falla ner,

Och syrsan tystnat inne, och jag hör
Den muntra sparfven qvittra utanför;
Då hållen mig en annan säng beredd,
En kärfve halm, på stugans trappa bredd.

Ty jag vill ledas dit, och hvila der,
Och se hur skön och glad naturen är,
Och fröjdas än en gång åt land och sjö,
Och se'n i våren, der jag lefvat, dö.

YNGLINGEN.

Vind, som mig smeker och lemnar,
Säg, hvart din kosa du ämnar,
Skyndande, flyktig och snar,
Säg mig, hvar hamnar du, — hvar?

Bölja, som gungar min julle,
Skulle jag följa dig, — skulle
Årorna lyda ditt drag,
Svara, hvar hamnade jag?

Tankar, otaliga tankar,
Sägen, hvar kasten J ankar?
Barn af en ädlare verld,
Ges det ett mål för er färd?

TILL EN ROS.

Slumrarinna i den slutna knoppen,
Vakna snart och gläd din fosterdal,
Mött af fjärilns kyss och smekt af droppen,
Som från himlen faller mild och sval.

Skynda, skynda; allt af stunden gifvet
Varar blott så länge stunden rår:
Skynda, skynda; glädjen är som lifvet,
Lifvet åter som en flyktig vår.

Älska, njut och låga, sköna blomma,
Vecklad ut i fägring mer och mer;
Innan hösten må en engel komma,
Som dig bryter och åt himlen ger.

DEN SKÖNA.

Allt är godt, hvad jag vill göra,
Allt är lätt, hvad jag begär,
Alla hviska i mitt öra,
Huru skön jag är.

En berömmer ögats låga,
Växten en, en annan hyn; —
Får jag ej min spegel fråga,
Eller tro min syn?

Tittar jag i spegeln bara,
Ser jag sjelf dock mycket mer,
Än min hela friarskara
På en afton ser.

Ljuft det vore att berömmas,
Fast berömmet är en vind;
Skulle ej mitt hjerta glömmas
För min vackra kind.

Men för den blott ord man äger,
Blott för den är känslan gjord;
Ingen till mitt hjerta säger
Ett förtroligt ord.

VID EN KÄLLA.

Jag sitter, källa, vid din rand
Och ser på molnens tåg,
Hur, ledda af en osedd hand,
De växla i din våg.

Der kom en sky, den log så röd,
Som rosenknoppen ler;
Farväl! hur snart farväl den bjöd,
För att ej komma mer.

Dock, der en annan mera klar
Och strålande igen!
Ack, lika flyktig, lika snar,
Försvinner äfven den.

Nu åter en! — Den vill ej fly,
Den vandrar tungt sin stig;
Men, källa, mörk är denna sky,
Och den förmörkar dig.

Jag tänker, när jag ser dig så,
Uppå min egen själ:
Hur mången gyllne sky också
Har bjudit den farväl,

Hur mången, tung och dyster, spred
Sin djupa natt i den,
Och kom så hastigt, ack, men skred
Så långsamt bort igen.

Men hur' de kommit, hur' de gått,
Jag känt dem ganska väl:
De varit toma skyar blott
I spegeln af min själ.

Och spegelns ljus och mörker skall
Likväl af dem bero! —
O källa, när blir leken all,
När får din bölja ro?

DEN SJUTTONÅRIGA.

Jag vet ej hvad jag hoppas,
Och hoppas likafullt,
Mitt hjerta känns så ödsligt,
Och är ändå så fullt.
Hvart syftar denna oro,
Som ej ett mål kan nå?
Hvad önskar jag, hvad vill jag,
Hvad tänker jag uppå?

Vid sömmen hela dagen
Jag sitter som en träl;
Jag tycks arbeta flitigt,
Det lider ej likväl.
Mot handen sjunker pannan,
Och nålen glömmes då.
Hvad önskar jag, hvad vill jag,
Hvad tänker jag uppå?

Jag mente: våren kommer,
Naturens drägt blir ny,

Då skall min håg förändras,
Och mitt bekymmer fly;
Och våren kom och sommarn,
Jag blef mig lik ändå.
Hvad önskar jag, hvad vill jag,
Hvad tänker jag uppå?

Jag älskar ej som fordom
Min sköna nejds behag;
Ju mera dagen klarnar,
Dess mera mulnar jag.
Hur skall min oro skingras,
Och när min sorg förgå?
Hvad önskar jag, hvad vill jag,
Hvad tänker jag uppå?

O, den som finge hvila
I dödens lugna bo!
Kanske att blott i grafven
Ett hjerta finner ro.
Men dock, hur tungt att redan
Från sol och vänner gå!
Hvad önskar jag, hvad vill jag,
Hvad tänker jag uppå?

HÄMNDEN.

Skönt i loppet strålar bäcken
Än af silfver, än af guld;
Och i sommarhettan häcken
Står med matta rosor full.

Bäckens svala bölja lockat
Alla nejdens flickor dit;
Och der häckens löf sig skockat
Ler en gosse, gömd med flit.

Intet öga märker faran,
Ingen tunga binds af den,
Och åt löjet skattar skaran
Tusen yra offer än.

»Tänk om någon skulle höra
Våra lekar och vårt glam!» —
»Tänk om häcken hade öra,»
Svarar gossen och står fram.

»Han skall fångas, han skall jagas!»
Och han jagas, förr'n han rymt.
»Han skall bindas, han skall agas!»
Och han binds och agas grymt.

Gissa, hvaraf bojan gjordes?
Bojan gjord af blommor var.
Gissa, hvari straffet spordes?
I en kyss af en och hvar.

BLOMMANS LOTT.

Bland sommardagens barn en ros jag såg,
I första stunden af dess blomningstid,
Med purprad kind i knoppens famn hon låg
Och drömde blott sin oskuld och sin frid.

»Du sköna blomma! vakna, blicka opp
Och lär att lifvets bästa lott förstå,»
Så sade, fladdrande kring blad och knopp,
Den yra, guldbestänkta fjäriln då.

»Se, mörkt och fattigt är ditt trånga hus,
Och utan njutning slår ditt hjerta der;
Här lefver glädjen, glöder dagens ljus,
Och kärleken och kyssen väntar här.»

Af talet rördes lilla blommans själ,
Sin mund hon bjöd åt smickrarn innan kort;
Och fjäriln kysste, hviskade: farväl!
Och flög till nya rosenknoppar bort.

HVEM STYRDE HIT DIN VÄG?

Långt bort om fjärdens våg,
Långt bort om fjällets topp,
Du ensam dagen såg,
Och växte ensam opp.

Jag saknade ej dig,
Jag sökte ej din stråt;
Jag visste ej en stig,
Som skulle ledt ditåt.

Jag kände ej din far,
Jag kände ej din mor,
Jag såg ej hvar du var,
Jag såg ej hvart du for.

Liksom den bäck, der rann,
För den, som rinner här,
Vi voro för hvarann,
Så länge du var der;

Två plantor, mellan dem
En äng i blomning står;
Två fåglar, som fått hem
I skilda lunders snår.

O, andra nejders son!
Hvi flög du dädan, säg?
O, fågel långtifrån!
Hvem styrde hit din väg?

Till hjertat, som var kallt,
Säg hur du lågor bar. —
Hur kunde du bli allt
För den du intet var?

BRUDEN.

Om jag såg dig, om jag såg dig redan
Styra framom uddens björkar der,
Såg ett segel först, och kände sedan
Purpurduken, som din flagga är!

Och du kom med några glada rader,
Af din syster skrifna, när du for,
Och du kom med »ja» ifrån din fader,
Och en moderskyss ifrån din mor!

Hvarför skjuta opp vår lycka? Åren
Hinna väl med guld och håfvor än.
Kärleken har blommans art; och våren,
Endast våren är en tid för den.

Skyndom! ljus är kullen, grön är dalen,
Der, som fågelns sällhet, vår kan gro.
Fast i toppen af den brända alen
Skulle jag med dig lycksalig bo.

SAKNADEN.

I skogen finns ej mer en gren,
Som löf och fägring bär;
Förbi är sommarn längese'n
Och endast vinter här.

Ja, ute ser jag vinter blott,
Och inne likaså;
Och om till verldens slut jag gått,
Jag såge den ändå.

Blef lunden grön, blef nejden varm,
Blef dagen ljus och klar;
Låg kölden i min egen barm
Dock lika ödslig qvar.

O, du mitt ögas fröjd och vår,
Jag dig ej återser,
O, du mitt hjertas sol, du går
Ej upp ur grafven mer.

Min själ var din, min känsla din,
Ditt lif var lif för mig.
Jag har blott sakna'n qvar som min,
Det andra for med dig.

Mitt bästa är att tyst vid hälln
Få minnas flydda dar,
Då brasan brinner ned och qvälln
Ej flere slöjder har.

VÅRVISA.

De komma, de komma,
De vingade skaror, som flytt,
Till lunder, som blomma,
Till sjöar, som ljummas på nytt.

Der stormarna ilat,
Hörs sången melodisk och ljuf,
Der drifvan har hvilat,
Bor glädjen och skönheten nu.

Blott kärleken fäster
En flykting från skyarnas rand,
Och himmelens gäster
Besöka blott leende land.

Mitt hjerta skall blomma,
Min känsla skall ljummas på nytt,
Kanhända de komma,
De vingade englar, som flytt.

IDYLL OCH EPIGRAM.

DE FÅNGNA.

På den röda elfvens botten
Fiskade en gosse perlor,
Fann en perla, blå som himlen,
Och som himlens stjerna rundad.
Men en flicka låg i perlan,
Och hon bad en bön och sade:
»Offra upp din perla, gosse,
Bryt mitt fängsel, låt mig fara,
Och en tacksam blick i stället
Vill jag för min frihet skänka.»

»Nej, vid Gud, min goda flicka,
Perlan är för mycket dyrbar;
Bär blott stilla du din boja,
Mången bar en vida värre.»
Flickan bräckte sakta skalet;
Morgonrodna'n lik i fägring
Sköt hon upp vid gossens sida;

Gyllne lockar skylde pannan,
Rosens hy på kinden glödde. —
Stum, i hennes skönhet fången,
Stod i trenne timmar gossen:
När den tredje timman slagit,
Bad han tyst en bön och sade:
»Offra upp din skönhet, flicka,
Bryt mitt fängsel, låt mig fara,
Och en tacksam tår i stället
Vill jag för min frihet skänka.»

»Nej, vid Gud, du gode gosse,
Perlan är för mycket dyrbar.
Bär blott stilla du din boja,
Mången bar en vida värre.»

DEN TIDIGA SORGEN.

Rosen bröt du för din glada syster,
Valmon höll du sjelf.
Rosen, flicka, tyder lif och kärlek,

Valmon köld och död.
Anar du ej hjertats fröjder, — eller,
Bleka engel, säg,
Äger du vid femton år ett öde
Att beteckna re'n?

FLICKANS ÅRSTIDER.

Flickan gick en vintermorgon
I den rimbeströdda lunden,
Såg en vissnad ros och talte:
Sörj ej, sörj ej, arma blomma,
Att din sköna tid förflutit!
Du har lefvat, du har njutit,
Du har ägt din vår och glädje,
Innan vinterns köld dig nådde.
Värre öde har mitt hjerta,
Har på en gång vår och vinter,
Gossens öga är dess vårdag,
Och min moders är dess vinter.

LIKHET.

Hur många vågor bo på fjärden,
Hur många tankar i mitt hjerta?
De tyckas fly — och dröja qvar dock,
De tyckas dö — och födas åter,
Så skilda, och ändå så lika,
Så många, och ändå desamma! —
Ur samma sjö, af samma vindar
De höjas alla,
Ur samma bröst de höjas alla,
Af samma kärlek.

FÅGELN.

Öppet är min flickas fenster;
Vore jag en okänd fågel,
In till henne strax jag flöge.

Mig i bur hon skulle sätta,
Fylla glaset der med vatten,
Fylla lådan der med hampfrö.
Men jag ville säga henne:
Flicka, bort med frö och vatten!
Vet, din lilla muntra fågel
Dricker endast ömma tårar,
Lefver blott af smek och kyssar.

DEN FÖRSTA KYSSEN.

På silfvermolnets kant satt aftonstjernan,
Från lundens skymning frågte henne tärnan:
Säg, aftonstjerna, hvad i himlen tänkes,
När första kyssen åt en älskling skänkes?
Och himlens blyga dotter hördes svara:
På jorden blickar ljusets englaskara,
Och ser sin egen sällhet speglad åter;
Blott döden vänder ögat bort — och gråter.

FLYG EJ UNNAN.

Vill du veta, skälmska flicka,
Hur om hösten Vakor fångas?
Jag skall vara fågelfängarn,
Du skall låtsa vara Vaka.
Märk hur fågelfängarn talar:
»Flyg ej unnan, sköna Vaka,
Sitt på klasen trygg och stilla,
Snaran gör dig ingen skada,
Snaran vill din hals blott smeka.»
Ha, din skalk, du lät dig fånga;
Kyss mig nu, så skall du slippa.

KYSSENS HOPP.

Der jag satt i drömmar vid en källa,
Hörde jag en kyss på mina läppar
Sakta tala till en annan detta:
»Se, hon kommer, se, den blyga flickan

Kommer redan, inom några stunder
Sitter jag på hennes rosenläppar;
Och hon bär mig troget hela dagen,
Näns ej smaka på ett enda smultron,
Att ej blanda mig med smultronsaften;
Näns ej dricka ur den klara källan,
Att ej krossa mig mot glasets bräddar,
Näns ej hviska ens ett ord om kärlek,
Att ej flägta mig från rosenläppen.»

KÄRLEKEN.

Bannande sin dotter talte modren:
»Flicka, jag för kärleken dig varnat,
Och jag finner att jag varnat fåfängt.»
Dottren sade: »var ej oblid, moder:
Stängde jag mig in, att undfly honom,
Flög han med hvart solgrand in i rummet;
Gick jag åter ut och rymde unnan,
Hörde jag hans suck i hvarje vindflägt;
Slöt jag både ögon till och öron,
Sprang han skälmsk uti mitt eget hjerta.»

SKILNADEN.

Hur jag satt, med pannan sänkt mot armen,
Såg en munter sparf från fensterkarmen;
Pickade på rutan lätt, och sad':
»Gosse, hvarför sörja der, var glad!
Med ett frö, som våren röjt på vallen,
Med en droppe regn, ur drifvan fallen,
Och en ton af kärlek från min brud
Är jag rik och nöjd och säll som Gud!»
Arma sparf! men har jag vingar, svara,
Att, som du, från jord till himmel fara?
Har, som du, jag för min kärlek ljud,
Och af allt det värsta, — har jag brud?

DRÖMMEN.

Tröttad lade jag mig ned på bädden,
Att i sömnen glömma sorg och saknad;
Men en dröm sig smög till hufvudgärden,

Hviskande uti mitt öra detta:
»Vakna, hon är här, den sköna flickan;
Blicka opp, att hennes kyss emotta'!»

Och jag slår med glädje opp mitt öga;
Hvar är drömmen? som en rök försvunnen;
Hvar är flickan? bortom land och sjöar;
Hvar är kyssen? ack, blott i min längtan.

DEN FÖRSMÅDDA.

Ax vid ax på åkern vagga,
Korn vid korn i axen gömmas,
Så hvart flyktigt ord, du fällde,
Växer i mitt trogna hjerta.
Grymma, otacksamma gosse,
Odlarn går att berga tegen,
Men du sår blott du, och skörden
Lemnar du åt himlens fåglar,
Lemnar du åt snö och vindar.

BLOMSTERHANDLAREN.

Fyraårig satt vid stranden
Med sin äldsta syster gossen,
Skar af flarn ett skepp med segel,
Lastade med blommor skeppet,
Värfde myror till besättning,
Och till myrkaptenen sade:
»Segla nu, du käcke sjöman,
Segla nu och kom tillbaka;
Sälj min last på andra stranden,
Än för guld och än för perlor,
Än för andra granna lekverk.»

Systern strök hans ljusa lockar,
Drog en suck och talte detta:
»Fyraårig nu, du säljer
Strandens menlöst täcka blommor;
En gång tjugufyraårig
Tör du sälja trogna hjertan,
Än för guld och än för perlor,
Än för andra granna lekverk.»

SORG OCH GLÄDJE.

Sorg och glädje båda
Bodde i mitt hjerta,
Sorg i ena kammarn,
Glädje i den andra.
Oförsonligt skilda,
Rådde än den ena,
Än den andra ensam.
Se'n den enda kom dit,
Lär hon öppnat dörren
Och förenat båda;
Ty min sorg är sällhet,
Och min glädje vemod.

FJÄRILPOSTEN.

I det öppna lusthusfenstret
Satt en sommarmorgon flickan;
Men från blommorna i nejden

Kom en guldbevingad fjäril,
Och på flickans lock sig satte.
Genast slöt hon fenstret, fasttog
Och försökte tämja fjäriln:
»Flyg ej bort, du sköna fånge,
Gläds åt kyssen, njut af smeket,
Och blif stilla qvar på handen.»
Fåfängt! hvarje gång han släpptes
Flög han fladdrande på rutan.
Ändtligt, rörd af fjärilns oro,
Öppnade den sköna fenstret:
»Flyg då, otacksamma, flyg då
Med ett bud till dina likar:
Bjud dem ej så gerna komma,
Då de aldrig dröja gerna.»

GRUMLA ICKE FLICKANS SJÄL.

Flickan satt vid bäckens strand,
Tvådde sina fötter der;
Sjöng en fågel ofvanför:

»Flicka, grumla bäcken ej,
Himlen syns ej mer i den!»
Flickan slog sitt öga opp,
Talade med tårad blick:
»Sörj ej öfver bäcken, du;
Bäcken klarnar snart igen.
När du såg mig stå en gång
Vid en ynglings sida här,
Du till honom tala bordt:
Grumla icke flickans själ,
Aldrig skall den klarna se'n,
Aldrig spegla himlen mer.»

SOMMARNATTEN.

På den lugna skogssjöns vatten
Satt jag hela sommarnatten,
Och för böljans tropp ur båten
Slängde tanklös ut försåten.
Men en talltrast sjöng på stranden,
Att han kunnat mista anden,

Tills jag halft förtörnad sade:
Bättre, om din näbb du lade
Under vingen, och till dagen
Sparde tonerna och slagen.
Men den djerfve hördes svara:
Gosse, låt ditt metspö vara;
Såg du opp kring land och vatten,
Kanske sjöng du sjelf om natten.
Och jag lyfte opp mitt öga,
Ljus var jorden, ljus det höga,
Och från himlen, stranden, vågen
Kom min flicka mig i hågen.
Och, som fåglen spått i lunden,
Sjöng jag denna sång på stunden.

FRIDEN.

Ofta säger mig min moder:
»Barn, du äger två klenoder,
Göm dem för den onda tiden,
Vårda oskulden och friden.»

Moder, friden är försvunnen;
Skall den blifva återfunnen,
Bjud ej att jag honom glömmer,
Som den tagit, som den gömmer;
Blott med honom, som hans maka,
Kan jag få min frid tillbaka.

DEN FÖRÄNDRADE.

Fordom fick jag bannor hela dagen;
Än satt spensen vårdslöst, än satt kragen,
Än var håret fästadt opp mot regeln,
Aldrig hölls jag länge nog vid spegeln.
Nu har allt förbytt sig! »Säg, hur är dig,
Flicka, då du aldrig vill bli färdig?
Hur du städar dig! det är förskräckligt!
Har du än ej speglat dig tillräckligt?» —
Är mitt arma sinne då förtrolladt?
Hvem kan väl en sådan växling vållat?
Ingen, svarar tyst mitt hjerta, ingen,
Om ej ynglingen kanske, och ringen.

DEN LÅNGA DAGEN.

Förr, när min vän var här,
Var mig en vårdag kort;
Nu, då han borta är,
Är mig en höstdag lång.
»Ack, hvad den dagen flyr!»
Säga de andra nu.
Jag: »hvad den långsam är!
O, att den ville fly!
Kommer ej qvällen snart,
Kommer ej nattens ro?»

BEHAGEN.

Jag blickar på tärnornas skara,
Jag spanar och spanar beständigt;
Den skönaste ville jag välja,
Och svigtar dock ständigt i valet.

Den ena har klarare ögon,
Den andra har friskare kinder,
Den tredje har fullare läppar,
Den fjerde har varmare hjerta. —
Så finns ej en enda, som saknar
Ett något, som fängslar mitt sinne.
Jag kan ej en enda förskjuta;
O, finge jag kyssa dem alla!

AMOR.

Ej han sårade mitt hjerta,
Ej, som döda böcker lära,
Smög han fram med pil och båge.
All hans list var blott hans oskuld,
Skönhet var hans enda vapen.
»Söta gosse, vill du komma.
Är mitt hjerta varmt och öppet.»
Och han lydde strax, — och sedan
Lika mon, som han att dröja,
Är jag sjelf att äga honom.

DEN LÄTTBÖJDE.

Der jag band på åkern gyllne kärfvar,
Stod den unge Adolf vid min sida,
Skäran höll han i sin hand, på renen
Låg, emot en stubbe stödd, hans bössa,
Men i träsket, nedanför beläget,
Skrek i vassen nära stranden Artan.

Strax till bössan sprang den käcke gossen;
Men jag fattade hans arm och sade:
»Låt den stackars Artan vara, Adolf!
Låt för min skull den få vara ostörd.»
Genast ställde han sin bössa unnan
Och tog gladt som nyss till skäran åter.

Men jag tänker ofta i mitt sinne:
Underlig är dock den vackre Adolf;
För ett vänligt ord från mina läppar
Lemnar han, hvad mest hans hjerta fröjdat;
För en hjertlig blick af mina ögon

Gör han gerna, hvad han skytt tillförne,
För en vänlig kyss, ett hjertligt famntag
Tror jag att han kunde gå i elden.

DEN ENDA STUNDEN.

Allena var jag,
Han kom allena;
Förbi min bana
Hans bana ledde.
Han dröjde icke,
Men tänkte dröja,
Han talte icke,
Men ögat talte. —
Du obekante,
Du välbekante!
En dag försvinner,
Ett år förflyter,
Det ena minnet
Det andra jagar;
Den korta stunden

Blef hos mig evigt,
Den bittra stunden,
Den ljufva stunden.

TÖRNET.

Törne, du min syskonplanta,
Svept i vinterns is, försmås du,
Höljd af taggar, hatas du.
Men jag tänker: kommer våren,
Slår du ut i blad och rosor,
Och en växt fins ej på jorden,
Ljuf och älskad såsom du.
O, hur mången törnestängel
Står ej naken i naturen,
Som behöfde kärlek blott,
Blott en solblick af ett hjerta,
För att kläda sig i rosor
Och hvart väsens glädje bli.

TRE OCH TRE.

Från det höga tornet sågo
Trenne flickor ut mot hafvet;
Trenne segel syntes nalkas,
Och den äldsta systern talar:
»Systrar, sen vår faders fartyg,
Kommande från fjerran länder!
Trenne systrar här vi äro,
Tre kaptener styra skeppen;
Den som först i hamnen hinner,
Han skall få min krans af rosor,
Om han är med den belåten.»
Och den andra systern talar:
»Den som styr dernäst i hamnen,
Vill min blombukett jag skänka,
Om han är med den belåten.»
Och den tredje systern talar:
»Den som kommer sist i hamnen,
Han skall få mitt glada famntag,
Om han är den vackre August.»

NORDEN.

Löfven de falla,
Sjöarna frysa. —
Flyttande svanor
Seglen, o seglen
Sorgsna till södern,
Söken dess nödspis,
Längtande åter;
Plöjen dess sjöar,
Saknande våra.
Då skall ett öga
Se er från palmens
Skugga, och tala:
»Tynande Svanor,
Hvilken förtrollning
Hvilar på norden?
Den som från södern
Längtar, hans längtan
Söker en himmel.»

DEN SÄLLSYNTA FÅGELN.

När om qvällen han i stugan inkom,
Bannade sin son den gamla modren:
»Son, du går hvar dag till dina snaror,
Och hvar dag du kommer tomhändt åter:
Vårdslös är du, eller oförståndig,
Efter andra få och du blir utan.»

Henne svarade den yre gossen:
»Hvad, om än ej lyckan är densamma,
Då vi ej för samma fåglar gillra.
Bortom mon der, vid det lilla torpet,
Vistas, gamla mor, en sällsynt fågel;
Under hösten har på den jag lurat,
Under vintern har jag nu den fångat,
Men till våren vill jag föra hem den.
Underlig är fågeln der: den äger
Icke vingar, men en famn i stället,
Icke dun, men silkeslena lockar,
Icke näbb, men tvänne runda läppar.

VILL DU BYTA ÖDE?

»Vuxen upp på stranden
Af en bäck, som svallar,
Sköljd af hvarje hvirfvel,
Hvilket lif af oro
Lefver du, o blomma!»

Blomman hördes svara:
»Om mig strömmen skonar,
Om mig strömmen härjar,
Är dock all min oro
Blott en flyktig sommars.
Vill du byta öde,
Flicka, sköljd af strömmen
I en ynglings hjerta?»

HENNES BUDSKAP.

Kom, du sorgsna nordan!
Hvarje gång du kommer,
Bär du bud från henne.
Kommer du i fläkten,
Bär du hennes suckar;
Kommer du i ilen,
Bär du hennes klagan;
Kommer du i stormen,
Bär du hennes verop:
»Ve mig, edsförgätna,
Ve mig, ensamblefna!
Ur den gamles armar,
Från hans kalla kyssar,
O, hvem för mig åter
Till min varma yngling,
Till min första kärlek!»

SIPPAN.

Sippa, vårens första blomma,
Om jag bröt dig, om jag gaf dig
Åt den älskade, den kalla!
Bröt jag dig, jag skulle ge dig,
Gaf jag dig, jag skulle säga:
»Nära drifvans kant, o flicka,
Växte vårens första blomma,
Som vid isen af ditt hjerta
Blommar upp min trogna kärlek,
Bäfvande för vinterkylan,
Men ej qväfd af den, ej skördad.

MÖTET.

Flickan satt en sommarafton,
Speglande sig sjelf i källan:
»Gode Gud, hvad jag är vacker!
Men hvad båtar mig min fägring,

Då den yngling, som jag älskar,
Icke ser mig, icke hör mig?
Ros, som blommar vid min sida,
Tag du mina läppars rodnad!
Purpurstänkta moln i luften,
Tag du mina kinders purpur!
Bleka stjerna ofvan molnet,
Tag du mina ögons klarhet!
Sist, o graf, tag hvad som lemnas.»

Detta har den skälmska gossen
Lyssnat till i närmsta buske,
Och han springer fram till henne,
Just den sökte, just den funne.
Men han kysste hennes läppar:
»Nu tog rosen läppens rodnad!»
Och han smög sin kind till hennes:
»Nu tog molnet kindens purpur!»
Och han såg i hennes öga:
»Nu tog stjernan ögats klarhet!»
Och han slog sin famn kring henne:
»Nu tog grafven hvad som lemnats;
Ty, o flicka, det är grafven,
Hvarur ingen mera slipper.»

LÖJET.

Löjet var utan hem,
Irrade modfäldt kring,
Kom till den höges mund:
»Får jag min boning här?»
»Stoltheten bor här re'n!»

Löjet var utan hem,
Irrade modfäldt kring,
Kom till den lärdes mund:
»Får jag min boning här?»
»Allvaret bor här re'n!»

Löjet var utan hem,
Irrade modfäldt kring,
Kom till min flickas mund:
»Får jag min boning här?» —
»Kärleken bor här re'n,
Kyssen är kommen nyss,
Dig har man saknat blott.»

ÖFVERSÄTTNINGAR.

KLAGOSÅNG

öfver Hassan Agas ädla Maka.

(En Servisk Folksång.)

Säg hvad hvitt syns der i djupa skogen?
Ser man snö der, eller ser man svanor?
Vore snö der, hade den väl smultit,
Vore svanor, hade re'n de flugit.
Icke snö, och icke heller svanor;
Nej, blott Hassan Agas tält der glänsa;
Sjelf i ett af dem han ligger sårad.

Han besökes af sin mor och syster;
Blygsamt dröjer hans gemål att komma.

När hans sår omsider börjat läkas,
Lät han säga till sin trogna maka:
»Vänta mig ej mera i palatset,
I palatset och ibland de mina.»

När hans maka hört de hårda orden,
Stod den trogna krossad under smärtan,
Hörde hästar stampa invid porten,
Trodde Hassan, hennes make, komma,
Och till tornet sprang, att ned sig störta.
Henne följa tvenne hulda döttrar,
Ropa ängsligt, badande i tårar:
»Ej det är vår fader Hassans hästar,
Blott din broder Pintorovitsh kommit.

Hassans maka vänder då tillbaka,
Slår med klagan kring sin broder famnen:
»Se, o broder, här din systers nesa!
Jag, en mor till dessa fem, förskjutes.»

Brodren svarar intet, ur sin ficka
Drar han skiljobrefvet, redan färdigt,
I en duk af högrödt siden veckladt:
»Hon må fara till sin moders boning,
Ledig, att sig skänka åt en annan.»
Modren, då hon såg det bittra brefvet,
Kysste sina båda söners pannor,
Kysste sina båda döttrars kinder;
Ack, men från sitt späda barn i vaggan

Kan hon sig i smärtans stund ej slita.
Brodren rycker henne bort, den hårde,
Sätter henne på den käcka hästen
Och far bort med den försagda qvinnan,
Rakt till deras faders höga boning.

Kort var tiden, än ej åtta dagar,
Ganska kort, förr'n re'n den hulda qvinnan,
Re'n den hulda, under Enke-sorgen,
Blef begärd af flere stora herrar;
Och den största var Imoskis Cadi.
Och hon bad i tårar till sin broder:
»Ack, jag ber dig vid ditt lif, min broder,
Gif mig ingen annan mer till maka,
Att mitt hjerta ej må krossas sedan
Af de dyra, arma barnens anblick.»

Brodren, ej bevekt af hennes böner,
Fäster henne vid Imoskis Cadi.
Men hon beder honom oupphörligt:
»Skicka helst en liten lapp, o broder,
Med de orden till Imoskis Cadi:
Vänligt helsar dig den unga Enkan,
Låter ödmjukt be dig härigenom,

Att, om Svater en gång hit dig följa,
Du må hemta mig en rymlig slöja,
Att vid Hassans hus jag mig må hölja,
Och ej skåda mina arma barn der.»

Knappt fick Cadi detta bref om händer,
När han samlar alla sina Svater,
Och bereder sig till färd till bruden,
Och tar med sig den begärda slöjan.

Lyckligt hunno de Furstinnans boning,
Lyckligt följde hon dem ut från denna;
Men när Hassans hus de nådde, sågo
Barnen uppifrån sin mor och ropte:
»Kom, ack kom till dina barn tillbaka,
Ät med oss ditt bröd i egna salar.»

Hassans maka hörde sorgsen detta,
Vände sig till Svaternas förnämste·
»Låt, o broder, Svater här och hästar
Stanna litet vid den kära porten,
Medan mina små en skänk jag bringar.»

Och de höllo vid den kära porten,

Och hon gaf de arma barnen skänker,
Guldbesydda skor åt sina gossar,
Sina flickor långa, rika drägter,
Åt sitt spenbarn i förlåtna vaggan
Gaf hon för en framtids dar en tröja.

Gömd såg fadren, Hassan Aga, detta,
Ropte sorgligt till de dyra barnen:
»Dyra, arma barn, till mig er vänden,
Ty er moders barm är jernhård vorden,
Är förspärrad nu och kan ej röras.»

När som Hassans maka hörde detta,
Föll förbleknad hon på stället neder;
Lifvet flög ur det beklämda hjertat,
När af egna barn hon såg sig undflys.

RADOSLAUS.

(En Servisk Folksång.)

Knappt ännu på himlen morgonrodnan,
Knappt på himlen morgonstjernan lyste,
När för Konung Radoslaus, i sömnen,
Sjöng en svala. Så för honom sjöng hon:
Upp, o Konung, oblidt var ditt öde,
Då du här dig lade ned att sofva!
Och du slumrar trygg till morgonväkten?
Se, från dig har Lika re'n gjort affall,
Jemte Korbau och det flacka Kotar,
Från Cettines stränder allt till hafvet.

Knappt förnummit hade Radoslaus
Denna stämma, när sin son han ropte:
»Upp, min käre son, och låt oss båda
Snabbt från alla sidor samla härar;
Se, från oss har Lika re'n gjort affall,
Jemte Korbau och det flacka Kotar,
Från Cettines stränder allt till hafvet.»

Knappt förnummit hade Ciaslaus
Denna fadrens maning, när han skyndsamt
Samlar stora härar, hurtigt fotfolk,
Och Dalmatiens snabba ryttarskaror.

Men ett ädelt råd gaf fadren honom:
»Ciaslaus, medtag härens kärna,
Och gå modigt mot Croatiens söner.
Är dig himmelen och lyckan gynnsam,
Så att Banen Selimir blir slagen,
Bränn då inga städer, inga byar,
Och försälj ej dina fångna slafvar!
Tämj allenast Korbau du, och Lika,
Detta land, din ädla moders hemland;
Jag vill draga mot det flacka Kotar,
Från Cettines stränder allt till hafvet,
Vill det kufva blott, och ej föröda.»

Så de båda konungsliga hjeltar
Skiljas åt, och deras båda härar
Tåga muntra af, med sång i täflan,
Skämta gladt och dricka under ridten.

Länge var det ej, förr'n Banens krigshär,

Selimirs, liksom en vind förspriddes;
Men, med glömska af sin fars förmaning,
Nederbrände Ciaslaus städer,
Tog med plundring rika slott, lät grufligt
Stor och liten öfver klingan springa,
Och som skänker delte åt sin krigshär
Fångna slafvar.
Konung Radoslaus
Snart och villigt fått det flacka Kotar
Under spiran åter; men, o öde!
Nu mot honom resa sig hans härar,
Derför att ej han, som Ciaslaus,
Gett dem lof att rika slott föröda,
Öda altaren och kyrkor, icke
Gett dem lof att skända Kotars döttrar,
Och de arma slafvarne försälja.
Vrede taga de från honom kronan,
Och till konung Ciaslaus välja.
Och han är knappt Konung, när han hastigt
Lät från solens uppgång till dess nedgång,
Från dess nedgång till dess uppgång, ropa:
»Den som hemtar mig min fader fången,
Eller mig hans gråa hufvud hemtar,
Skall den andra varda i mitt rike.»

Milutin, en slaf, har knappt förnummit
Dessa ord, när han tolf kämpar samlar,
Och kring Kotars flacka nejder söker
Konung Radoslaus, att honom fången,
Eller ock hans gråa hufvud hemta.

Men en ädel klippgudinna höjer,
Bebi höjer, från den höga toppen,
Så sin stämma: »akta, Radoslaus,
Oblidt är det öde, som dig hitfört;
Nära stå tolf knektar, att dig fånga,
Slafven Milutin för dem i spetsen.
Gamle fader, ack, ett oblidt öde
Hvälfde stunden, då din son du födde,
Som ditt gråa hufvud eftertraktar.»

Full af smärta lyssnar Radoslaus
Till beskyddarinnans ord, och flyktar
Strax från slätten, flyktar bort mot hafvet,
Att sig rädda bland dess blåa vågor.
Och han störtar sig i böljans sköte,
Hinner ändtligt till en kulen klippa,
Klättrar upp, och himmel! utan fasa

Hvem förmått den gamles straffdom höra,
Midt i hafvet, på den kulna klippan:

»Ciaslaus, o min son, min älskling,
Som så länge jag af himlen tiggde,
Och som, ändtligt mig af himlen unnad,
Grymt din faders hufvud eftertraktar,
O, vik från mig, o vik fjerran från mig!
Du, min son, min innerligen käre!
Gå, att hafvets djup dig sluka måtte,
Som det mig i detta nu skall sluka
Från den kulna klippan. Mörkne, mörkne
Öfver dig den ljusa solen. Öppne
Himlen sig med vredens blixt och dunder,
Och förbittrad gifve jorden åter
Dina gömda ben. En son, en sonson
Efterlemne aldrig du. Må lyckan
Svika dig i krigets kamp, din maka
Snart blir nödgad att en sorgdrägt bära,
Och din svärfar ensam efterlefva.
Må Dalmatien sin röda drufva
Och sitt hvita korn dig aldrig gifva,
Dig, gudlöse son, som kan din gamle
Faders, Radoslaus', död begära.»

Medan så ännu den qvalde klagar,
Och med tårar tvår den kulna klippan,
Kom ett litet skepp med fulla segel,
Fördt af Latiens ädla söner. — Tårad
Ropar dem den gamle an, och ber dem,
Ber vid himlen, månens ljus och solens,
Taga honom opp om bord och bringa
Fram till Latiens strand. Och Latiens söner
Buro i sin barm ett ädelt hjerta,
Ädelt hjerta, och för himlen fruktan.
Upp de togo Kungen på sitt fartyg,
Bragte honom till sitt land. Den gamle
Radoslaus for till Rom och upptogs
Vänligt der och hade, gift ånyo,
Se'n en son, som Petrimir sig nämnde,
Och, med ädelt Romerskt blod förenad,
Födde Paulimir, Slavoniens konung.

FLICKANS KLAGAN.

(En Finsk Runa *).

Aldrig gå de ur mitt sinne,
Ur mitt minne plånas aldrig
Dessa hulda, ljufva dagar,
Då jag sjöng, ett barn till ålder,
Qvittrade, som liten flicka,
Med den muntra fågelns glädje,
Lärkans glädje, som med vingen
Nära molnens barm i höjden
Fri och lätt och sorglös leker.

Hjertat fritt ifrån bekymmer,
Flög jag förr, som vinden flyger,
Fördes, som en gnista föres,

*) Bland de talrika sånger, hvilka utgöra Finska poesiens stolthet och ära, torde väl denna runa med allt skäl hunna föras. Jag har, vid öfverflyttandet af detta herrliga stycke till Svenskan, rönt samma känslor som den, hvilken söker upptaga och omplantera en blommande växt ur en jordmån i en annan. I hvarje stund har jag fruktat att skada de veka rötterna, att jag så må säga, och de sköna bladen, och misströstar om att hafva kunnat freda dem från alltför förstörande spår af min hand.

For, som löfvet far i lunden,
Såsom fjäriln öfver lindan,
Drack mig mätt af ljufva safter
Från den gyllne blommans kalkar,
Som af silfver öfverstänktes.

Främmande för alla sorger,
Satt jag, glädjens bild, på fältet,
Satt med honings-håg på tufvan,
Satt, en blomma lik, på lindan,
Lekande, förtroligt sluten
Till den muntra syskonringen,
Sakta smekt af vädrets ande,
När han kom med blomsterdofter
Från det honingsrika landet.

Hvilans afbild, se'n på bädden
Sof jag lik en liten fågel,
Och det blida lugnet redde
Vid min sida sig ett läger,
Störde ej min sömn med hotet
Om en nytänd dags bekymmer,
Om de sorger, hvilka plåga
Nu mitt sakta tärda hjerta.

Hvarken vet jag eller kan jag
Rätt och tydligt uppenbara,
Hvad som rann uti mitt sinne,
Hvad som drabbade mitt hufvud,
Denna underliga tanke,
Som uti mitt hjerta tändes,
Som, förut ej känd, mig nådde,
Efter det min moder sagt mig,
Se'n hon sagt: min lilla dotter,
Snart du redan femton vårar
Lemnat efter dig i spåren. —
Jemte mina bröst, som stego,
Steg en okänd eld i hjertat,
Jemte mina bröst, som svällde,
Svällde oron under duken,
I den ovant höjda barmen.

Ledsamt är det nu i stugan,
Tungt är sinnet nu på fältet,
Lugn finns icke mer i lunden,
Trefnad icke mer i skuggan,
Under trädens mörka grenar.
Oron tvingar mig till hvilan,
Oron stör mig under sömnen,

Oron väcker mig till ljuset,
Till den nya dagens möte.
Nu det brinner i mitt hjerta,
I den skymda gömman brinner
Hoppets eld, den oförstådda,
Den besynnerliga elden,
Hvilken jag ej vet att släcka,
Icke hjerta har att qväfva. —
Dit de ila skyndsamt alla,
Alla ord ifrån min tunga,
När jag ej af någon höres;
Dit min hjernas alla tankar,
Dit mitt hjertas lugn och hvila,
Dit till hoppets dunkla vägar,
Aningarnas trånga vägar,
Sorgefulla för mitt hjerta,
Glädjefulla för mitt hjerta.
Af de önskningar jag hyser,
Är blott en beständigt vigtig,
Bland behofver, dem jag känner,
Känner hjertat ett allena:
Sorgefullt det är för hjertat,
Glädjefullt det är för hjertat.

DEN TROGNA FLICKAN.

(Scottländsk Visa.)

Falskt eller rätt, man säger lätt:
»En qvinnas tro är fal;
Hon snart bedrar och lemnar qvar
At kärlek endast qval.»
Det säges så. Nu lyssnen på
Hvad om en flicka här,
Som ej för lek sin trohet svek,
Till att förtäljas är.

Till hennes tjäll en mulen qväll
Dess älskling smög på tå.
»Låt dörren opp, låt skyndsamt opp,
Förr'n någon vakna må.»
Och dörr'n gick opp, gick skyndsamt opp.
»Jag snart ifrån dig drar,
Till döden fälld, af dom och väld,
Jag nu blott afsked tar.

Jag måste hän, bland skogens trän
Kan jag en fristad få.»
»O nej, o nej, allena ej,
Men jag vill med dig gå.
Hvad är all fröjd, i lifvet röjd?
Som bubblan den förgått.
O älskling, nej, allena ej;
Oss skiljer döden blott.»

»Nej, stanna qvar, der förr du var,
Du kan ej följa mig!
Hur skall det bli, att lefva i
En öde skog för dig?
Bland snår och ris, bland frost och is,
Bland hunger, qval och strid;
Nej, hulda nej, du följer ej,
Blif qvar och lef i frid.»

»Nej, gode nej, gå ensam ej,
Jag dig med tårar ber.
Förlåten, o, hvar får jag ro,
Hvad är mig lifvet mer?
Bland snår och ris, bland frost och is,
Bland hunger, qval och strid,

Här vid ditt bröst jag har min tröst,
Min värma och min frid.»

»Ack, hulda nej, du får det ej,
Blif här, ej mera min!
Hvar sorg, så vild, gör tiden mild;
Han mildrar äfven din.
Hvad skall vår stad, dess tungor hvad
Ej hvässa skarpt, som svärd,
Att hugga ned ditt rykte med,
Se'n man försport din färd?»

»Nej, gode nej, säg sådant ej;
Mig tröstar ingen tid;
Med hvarje dag, blott mera svag,
Skall jag bestå min strid.
Hvad rör vår stad, dess tungor hvad
Min smälek eller dygd?
Kom, gode, hän till skogens trän,
Och der vi finna skygd.»

»Se skogen, den är hemsk, min vän,
Och farlig likaså,
Ser du min hand på bågens band,

Skall du ej bäfva då?
Och gripes jag, fast vek och svag,
Min lott du dela får.
På år af nöd blir slutet död;
Nej, dröj, jag ensam går!»

»Nej, gode nej! Ger kärlek ej
I farans stund oss mod?
Af qvinna kan den göra man,
Af svaghet hjeltemod.
Ser jag din hand på bågens band,
Skall jag ditt öga bli,
Och så mot nöd, och så mot död,
Förente, kämpa vi.»

»Se, skogens famn är blott en hamn
För vilddjur och för brott,
På ditt gemak blir molnet tak,
Och skyl ge löfven blott.
Din kammar der en håla är,
Din bädd blir snö och is,
Till vin du får en vattentår,
Och hunger blott till spis.»

»Nej skogens famn skall bli en hamn
För friheten och dig;
I ditt förvar mitt tak jag har,
Och hydda är du mig.
Din starka hand skall lägga band
På röfvare och djur,
Och hvad vi mer behöfva, ger
En kärleksrik natur.»

»O nej, o nej, du får det ej!
Din kind skall blekna der,
Din lätta drägt mot storm och flägt
Ej något värn beskär.
Ej moders röst, ej systrars tröst
Skall finna dina spår. —
En qvinnas barm blir kall, som varm;
Farväl! jag ensam går.»

»Farväl min mor! din dotter for
Med den, hon trohet svor.
Farväl! ej mer, o systrar, er
I hemmets sal jag ser. —
Se dagens sken! det ljusnar re'n:
Upp, älskling, låt oss fly;

Hvad rör mig verld, hvad mod och flärd
Hvad rör mig kind och hy!»

»Välan, så stå hur fast du må;
Men hör ett ord ännu:
I skogen der, en flicka är,
Som bättre är än du.
Den gamlas lag föraktar jag,
Den nya är mig kär.
Jag söker frid, ej qvinnostrid,
Du kan ej vara der.»

»Låt vara så, en flicka må
I gröna skogen bo:
Ock henne vill jag höra till
Med ömhet och med tro,
Vill älska dig, och öfva mig
I tålamod och fog,
Och tjena den du tar till vän,
Om hundrade du tog.»

»Mitt enda väl, du trogna själ!
Hvem finner fläck hos dig?
Ej såg jag en, som du så ren,

Så kär var ingen mig.
Var lugn och glad; hvad nyss jag sad',
Var blott en dikt, ej mer;
Ett Grefligt namn, en skuldfri famn,
Jag åt din kärlek ger.»

Hvem helst du är, den du har kär
Är som en drottning spord.
Hvad är så halt, så lätt, så falt,
Som falska männers ord.
Din tro består. I känslans vår
Min kärlek nu du har,
Och samma vän i hösten än
Skall du i mig ha' qvar.»

CHEVY JAGTEN.

(Efter Herders Tyska bearbetning af det Engelska Originalet.)

I.

Lord Percy från Northumberland
En ed han svurit har:
På Chiviaths berg att jaga
I trenne runda dar,
Till trotts för Riddar Duglas,
Och hvem med honom var.

»De bästa hjortar på Chiviath
Skall jag fälla och föra bort.»
»Vid Gud!» sad' Riddar Duglas;
»Hans väg skall blifva kort.»

Och Percy ifrån Bambrow kom
Med en skara, stolt att se;
Väl femtonhundrade skyttar,
Från landamären tre.

Med Måndags morgon börjar han
På Chiviaths berg sin jagt.
Hvart spenbarn känner den med sorg:
Det blef en blodig jagt.

Och kopplen drefvo skogen kring,
Och villebrådet sprang,
Och skyttar hukade sig ned
Vid breda bågars klang.

Och hjortar ströko genom skog,
Nu der, nu åter här,
Och hundar sökte i ris och snår,
Att finna rofvet der.

Med Måndags morgon Percys män
På Chiviaths berg sig ställt.
En timme efter middag re'n
De hundra hjortar fällt.

De blåste död kring fältet nu,
Och drogo djuren hop.
Till nederlaget Percy kom,
Och såg de slagnas hop.

Han sade: »Duglas låfte så,
Att tala med mig i dag;
Dock, att han ej komma skulle,
Vid Gud, det visste väl jag.»

En Squire ifrån Nothumberland
Han ser till slut dock der:
Fram tågar Riddar Duglas,
Med honom en väldig här,

Med hillebårder, spjut och svärd,
Att skådas vidt och bredt,
Ej bättre män till bröst och arm
Har Christenheten sett.

Två tusen spjutbeväpnade,
Af obefläckad frejd,
Långs Twide burna alla
I Tiwedalens nejd.

»Låt af från djuren,» Percy sad',
»En hvar sin båge tag;
Ej mer han haft den nödig
Allt från sin födslodag.»

Till häst den starke Duglas drog,
Framför sin krigshär han;
Hans rustning blänkte såsom glöd,
Ej fanns hans öfverman.

»Säg,» sade han, »hvad folk är ni!
Och hvem är den er för?
Hvem gaf er lof att jaga
I park, som mig tillhör?»

Den första man, som gaf ett svar,
Lord Percy sjelf var den:
»Hvad folk? det säga icke vi,
Ej heller hvilkens män;
Men vi jaga här i parken;
Vill du det hindra än?

De bästa hjortar i Chiviath
Vi skjutit och föra bort.»
»Vid Gud,» sad' Riddar Duglas,
»Er väg skall blifva kort.»

Den ädle Duglas talade
Till Percy åter så:

»Att döda män förutan skuld
Det vore synd ändå;

Men, Percy, du är Lord af land,
Och jag af stånd, som du,
Vi låta folket stå bredvid,
Och slåss, vi båda, nu?»

»Väl, straffe Gud,» så Percy sad',
»Hvem som det neka vill.
Det skall du, käcke Duglas,
Min själ, ej vittna till.

I England, Skottland, Frankerik,
Har ingen qvinna födt
Den jag, med Gud och lycka,
Ej gladt i striden mött.»

En Squire ifrån Northumberland,
Withrington, trädde fram:
»Skall slikt i England täljas för
Kung Henric, till vår skam?

I ären rike Lorder två,

En fattig Squire är jag,
Och skulle se de ädle slåss,
Och icke dela slag?
Nej, tryta mig ej vapen blott,
Ej tryter hjertelag.»

En dag, en dag, en fasans dag,
En blodig dag blef den.
Min första sång är slutad. Snart
Jag sjunger mera än.

CHEVY JAGTEN.

II.

Nu Englands söner bågen spännt
Med hjerta och med mod.
Den första svärm, de sköto af,
Gjöt fjorton Skottars blod.

Gref Duglas sjelf för Skottarne
I spetsen tappert stred;

Vid Gud, det vistes öfverallt,
Der han sår och jämmer spred.

Gref Duglas, som en båld Genral,
Tredelte nu sin här.
Från trenne sidor bröt den in,
Med väldiga gevär.

Och många djupa sår det gafs
Åt våra skyttars hop,
Och mången ädel hjelte föll,
Visst ej med glädjerop.

Hvar Engelsman lät bågen bli,
Och drog sitt svärd alltre'n;
En fasans syn det var att se
På hjelmarna dess sken.

Ej pansar hårdt, ej präktig hjelm
Mot våra glafvar höll;
Och mången, som var käck och stor,
Till de våras fötter föll.

Till slut med Duglas Percy kom

Att pröfva svärdens bett.
De höggo friskt med Maylands-stål,
För begge blef det hett.

Som blixt på blixt de gåfvo slag,
De båda män af mod,
Tills blod ur deras hjelmar sprang,
Som om det regnat blod.

»Håll upp, o Percy,» Duglas sad',
»Mitt fasta löfte hör:
Till Konung James i Skottland
Jag dig som Grefve för.

Din lösen skall du hafva fri,
Så tag min lofven nu;
Förty af alla, som jag slog,
Den tappraste är du.»

»Nej,» sade Grefve Percy, »nej!
Mitt första ord det var,
Att jag för ingen viker,
Som qvinna burit har.»

Och se, då kom med fart en pil,
Sänd af en väldig arm,
Gref Duglas har den träffat
I djupet af hans barm.

I lefver och i lunga in
Den skarpa pilen skar.
Ej många ord han talte se'n
I sina lefnadsdar:
»Gå på, gå på, mitt tappra folk!
Med mig det varit har!»

Gref Percy, stödd emot sitt svärd,
Såg Duglas blekna då,
Han tog den dödes hand och sad':
»Ve, att jag ser dig så.

Att rädda dig, jag delte gladt
På trenne år mitt land;
Ty bättre arm och hjerta har
Ej hela nordens land.»

Det såg en Skottländsk Riddare,
Montgomri hette han:

Han såg Gref Duglas falla,
Och lade spjutet an.

Han jagar fram på en corsar,
Emellan hundra skott,
Han stannar ej, han dröjer ej,
Han söker Percy blott.

Han måttar emot Percy Lord
En stöt, som drabbar svår.
Hans säkra jern, hans starka spjut
Igenom Percy går.

På motsatt sida lansens udd,
En aln i längd man ser:
Två män, som de, som föllo här
Har icke jorden mer.

En bågskytt från Northumberland
Såg Percy falla blek,
Han bar en båge i sin hand,
Som honom aldrig svek.

En pil han tog, en aln i längd,

Och hvässte uddens stål,
Ett skott han mot Montgomri sköt,
Visst ej på lek hans mål.

Den pil, han mot Montgomri sändt,
I målet snart den stod.
Dess svanepennor dränkte sig
Allt i hans hjerteblod.

Ej fanns der en, som ville fly,
En hvar blott strida kan.
Med sönderhuggna svärd ännu
De drabba mot hvarann.

En timme före Vesper bröt
På Chiviath striden ut;
När klockan ljöd till aftonbön,
Var fjerran än dess slut.

De räckte först hvarandra hand
Vid månens dröjda sken;
De hjelpte upp hvarann, men stå
Förmådde få allen!

Till England kommo femtitvå,
Af femtonhundra, hem;
Till Skottland, af tvåtusende,
De kommo femtifem.

De andra lågo döde der,
Eller kunde ej stå opp.
Hvart spenbarn känner än med sorg
Det blodiga förlopp.

Död låg der, med Lord Percy sjelf,
Johan af Aggerston;
Den snabbe Roger Hartley,
Wilhelm, den djerfve Heron.

Georg, den tappre Lovli,
En Riddare af namn,
Och Raff, den rike Rugbi,
De lågo der famn vid famn.

Om Withrington det gör mig ondt;
Han var så käck och djerf;
När fötterna han mist, på knä
Han spridde än förderf.

Der låg, med Grefve Duglas, död
Hew af Montgomri, Sir;
Den tappre David Lewdal,
Hans systerson låg der.

Med honom Carl af Murrey,
Som ingen fotbredd vek,
Hew Maxwel, ock en Lord af land,
Med Duglas låg der blek.

Vid gryningen man bar dem bort,
På björk och hasselträn,
Och mången enka kom med sorg
Och bar sin make dän.

O Tiwedal, du klaga må!
Northumberland ej le!
Två män, som de, som föllo här,
Skall mer er gräns ej se.

Det kom ett bud till Edinburg,
Der Skottlands Konung satt:
»Din Grefve Duglas slagen är,
Och död vid Chiviath.»

Af sorg han sina händer vred,
Och ropte: »ve, o ve!
En sådan man skall jag ej mer
I hela Skottland se.»

Det kom ett bud till London ock,
Der konung Henric satt:
»Din Grefve Percy slagen är,
Och död vid Chiviath.»

»Gud vare med hans själ i nåd!»
Föll Konung Henric i,
»Väl hundrade hans likar
I landet äge vi.
Men, Percy, lefver jag, så sannt,
Skall du ock hämnad bli.»

Och som vår ädle Konung svor,
Och Kunga-eden bjöd,
Så stridde han vid Humbledown,
Att hämnas Percys död.

Der ädle Skottar trettisex,
På samma dag en hvar,

Vid Glendal, under vapenbrak,
På fältet blefvo qvar.

Allt sådan var nu Chevy jagt,
Ett sådant slut tog den.
Vid Otterborn, hvar slaget stod
De gamle visa än.

DEN FÖRSTA BEKANTSKAPEN.

(Lithauisk Folksång.)

Djupt i natt och mörker,
Djupt i täta skogen,
Fjerran var min hulda flicka,
Förr'n jag henne kände.

Obekant med henne,
Red jag en gång ditåt,
Valde mig en plats i hörnet,
Vid det hvita bordet.

Sorgsen i mitt hjerta,
Snyftade och gret jag;
Då — då såg den hulda flickan
Sneglande uppå mig.

Och nu gick kring laget
Skummande en kanna;
Hui! det blef en annan lefnad.
Nu, hvem gäller skålen?

Dig nu gäller skålen,
Dig, du sköna flicka,
Skild så långt från mig tillförne —
Nu min älskarinna!

DEN FÖRRÅDDA KÄRLEKEN.

(Ny-Grekiskt Original.)

Hur om natten vi kysste hvarandra,
Såg ingen, o flicka, uppå.
Der stodo stjernor på himlen,
Vi trodde stjernorna då.

En stjerna föll från himlen,
För hafvet förrådde oss den,
Och hafvet det sade åt rodret,
Och rodret åt seglarn igen.

Och seglarn sjöng det sedan
För älskarinnan ut:
Nu sjunga det gossar och flickor
På gator och torg till slut.

RÅDEN.

(Af Uhland.)

Hon.

Ständigt ser du blott på mig,
Borta eller hemma;
Akta du ditt öga väl,
Att det ej får blemma!

Han.

Såg du dig ej ständigt kring,
Såg du mindre blickas;

Akta du din nacke väl,
Att den ej må vrickas!

VAL AF YRKE.

(Ungerskt Original.)

Kunde Advokat jag blifva,
Dref jag inga andra strider,
Bjöd jag hjelp och bjöd jag bistånd
Ej i andra mål än desse:
När ert rykte, hulda flickor,
Vore ställdt i någon fara.

Kunde jag Professor blifva,
Hörde mina Auditorer
Blott hur' söta flickors hjertan
Kunna bäst i låga bringas,
Huru deras återkärlek,
Deras gunst man lättast vinner.

Ack, om jag en Skald dock vore,
Skulle jag beständigt prisa

Ömma, goda flickors trohet;
Och med sångens trollmakt mildra
Ynglingarnes vilda väsen.

Äfven Doctor blef jag gerna;
Och jag hoppas icke fåfängt
Vore då mitt nit, min möda;
Mig som kärlekssjuka flickors
Doctor jag förklara ville,
Och för alla patienter
Kärlek, kärlek blott förordna.

Skald, jurist, professor, doctor,
Flickor, blef för er jag gerna,
Men med ett kall blott jag hinner;
Derför sägen sjelfva, flickor,
Hvilket yrke jag skall välja,
För att bli er bäst till nytta.

TILL CENZI *).

(Ungerskt Original.)

Såsom hjorten älskar källan,
Biet honingsrika blommor;
Så jag älskar vinets glädje,
Och med vinet ömma sånger,
Och med sången ömma kyssar,
Dina kyssar, sköna Cenzi!
När jag dricker, vaknar fröjden,
Tänds min håg också till sången,
Och förtjusad af den ljufva
Kärleken, din kärlek, bryr mig
Icke kungars helga purpur,
Ej den lycka, andra hylla.

Lycklig är jag genom bägarn,
Lyckligare genom sången,
Lyckligast dock genom kyssar,
Cenzi, genom dina kyssar.

*) För så väl detta stycke, som alla öfriga här förekommande bearbetningar af fremmande originaler, hafva Tyska öfversättningar legat till grund.

